

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้ง
แห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2552

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้ง
แห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้ง
แห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2552

วรรณิ์ เขียวเขาโพธิ์.(2552).ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร.สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ.

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ตัวแปรที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน บุคลิกภาพและสุขภาพจิต ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกภายในครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน และสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 18-40 ปี จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ปัจจัย ได้แก่ อายุ (X_1) ประสบการณ์ในการทำงาน (X_2) บุคลิกภาพ (X_3) สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว (X_5) สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน (X_7) และสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน (X_8)

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ สุขภาพจิต (X_4)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน (X_6)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียง ลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน (X_7) บุคลิกภาพ (X_3) และประสบการณ์ในการทำงาน (X_2) ซึ่งปัจจัย

ทั้ง 3 ปัจจัยนี้สามารถร่วมกัน อธิบายความแปรปรวนความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ได้คิดเป็นร้อยละ 34.80

5. สมการพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ได้แก่

5.1 สมการพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.834 + .260X_7 + .258X_3 + .027X_2$$

5.2 สมการพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .376X_7 + .236X_3 + .209X_2$$

FACTORS AFFECTING ON SELF-ESTEEM OF LESBIAN IN RAINBOW SKY
ASSOCIATION OF THAILAND HAUYKWANG, BANGKOK.

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education
Degree in Educational Psychology at Srinakharinwirot University

May 2009

Wanee Khaiwkaopho. (2009). *Factors Affecting on Self-Esteem of Lesbian in Rainbow Sky Association of Thailand Hauykwang, Bangkok*. Master's Project, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School .Srinakharinwirot University. Project Advisor : Assist.Prof. Promtida Sankamkrue.

The purpose of this research were to study Factors Affecting on Self-Esteem of Lesbian in Rainbow Sky Association of Thailand Hauykwang, Bangkok. The factors were divided into 3 dimensions; First of them was personal factor: age, educational level, work experiences, personality and mental health, Second of them was family factor: interpersonal relationship between Lesbian and their family members, and of them was environmental factors of Rainbow Sky Association of Thailand: working environment, relationship between Lesbian and their leaders, and relationship between Lesbian and their peer group.

The samples of 120 was Lesbian in Rainbow Sky Association of Thailand Hauykwang, Bangkok, ages between 18-40 years old. The instrument was questionnaires of factors affecting Self-Esteem of Lesbian in Rainbow Sky Association of Thailand Hauykwang, Bangkok. The data was analysed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows:

1. There were significantly positive correlation among Self-Esteem of Lesbian in Rainbow Sky Association of Thailand Hauykwang, Bangkok and 6 factors: age, work experiences, personality, relationship between Lesbian and their family members, relationship between Lesbian and their leaders, and relationship between Lesbian and their peer group at .05 level.

2. There was significantly negative correlation among Self-Esteem of Lesbian in Rainbow Sky Association of Thailand Hauykwang, Bangkok and one factors : Mental health at .01 level.

3. There was significantly negative correlation among Self-Esteem of Lesbian in Rainbow Sky Association of Thailand Hauykwang, Bangkok and one factors : Working environment at .01 level.

4. There were significantly 3 factors affecting on Self-Esteem of Lesbian in Rainbow Sky Association of Thailand Hauykwang, Bangkok, at .01 level ranking from the most to the least affector ; interpersonal relationship between Lesbian and their leaders, personality, and work experiences. These 3 factors could predicted of Self-Esteem of Lesbian in Rainbow Sky Association of Thailand Hauykwang, Bangkok about percentage 34.80

5. The significantly predicted equations of Self-Esteem of Lesbian in Rainbow Sky Association of Thailand Hanykwang, Bangkok were as follow:

5.1. In terms of row scores were:

$$\hat{Y} = 1.834 + .260X_7 + .258X_3 + .027X_2$$

5.2. In terms of standard data scores were:

$$Z = .376X_7 + .236X_3 + .209X_2$$

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวชนี กรีทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พาสนา จุฬรัตน์ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ จนกระทั่งสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณา และความเสียสละของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เวชนี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พาสนา จุฬรัตน์ และคุณสมศรี ตันดีไพบุรณวุฒิ ที่ได้ให้ความกรุณาในการให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณคณาจารย์ ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณกมลเสก เก่งการเรือ ผู้อำนวยการสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย และเป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอบขอบใจเพื่อนๆ ร่วมรุ่น สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาทุกคนที่แบ่งปันความรู้ มีส่วนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ผลแห่งความดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอน้อมให้เป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดามารดา ญาติ พี่น้อง บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณความดี ตลอดจนประสิทธิ์ประสาทวิทยาการความรู้ให้กับผู้วิจัย ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

วรรณิ เขียวเขาโพธิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง.....	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มหญิงรักหญิง กรุงเทพมหานคร.....	39
สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย.....	42
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	49
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	69
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	69
สมมติฐานของการวิจัย.....	69
ขอบเขตของการวิจัย.....	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือ.....	85
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม.....	90
ภาคผนวก ค คุณภาพเครื่องมือ.....	106
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	114

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้ง แห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร.....	64
2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต ปัจจัยด้านส่วนครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน สัมพันธภาพระหว่างหัวหน้างาน สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน และความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้ง แห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร.....	65
3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้ง แห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร.....	66
4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถ พยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้ง แห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร.....	67
5 แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร.....	68
6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	107
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง กลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว.....	108
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพ ในที่ทำงาน.....	109
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง กลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน.....	110
10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่าง กลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน.....	111
11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถาม ความภาคภูมิใจในตนเอง.....	112

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในภาวะทางสังคมและโลกที่แข่งขันกันมาก บุคคลที่เก่ง บุคคลที่ขยัน กล้าแสดงออก จะเป็นบุคคลที่คนส่วนใหญ่ชื่นชมและปรารถนาให้มาปฏิบัติงานอยู่ในบริษัท องค์กร หน่วยงานหรือสมาคม เพื่อตอบสนองความต้องการงานในฝ่ายต่างๆของบริษัท องค์กร หน่วยงานหรือสมาคมนั้นๆอย่างไรก็ตามยังมีบุคคลจำนวนมาก ที่ไม่มั่นใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองไม่มีคุณค่า ไม่มีความสามารถ ไม่เป็นที่ยอมรับ หรือไม่กล้าแสดงออก โดยลักษณะเหล่านี้ เป็นเพราะว่าบุคคลดังกล่าว มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ซลอคักดี ลักษณะวงศ์ศรี(2550:20) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเองมีบทบาทอย่างมากในชีวิตของทุกคน ความเจ็บป่วยทั้งกาย และใจที่เกิดขึ้น ตลอดจนคุณภาพชีวิตจะดีหรือเลว ขึ้นอยู่กับลักษณะการปลูกฝังหรือการเลี้ยงดู เนื่องจากมีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองในอนาคต ดังนั้นความภาคภูมิใจในตนเอง ที่แข็งแกร่ง จึงเป็นมรดกที่ล้ำค่าสำหรับบุคคลทุกคน ความภาคภูมิใจเป็นสิ่งที่แต่ละบุคคลควรมีต่อตนเอง เพื่อเป็นการรับรู้ว่ามีคุณค่า มีความมั่นคงเป็นสุขใจ ความรู้สึกเหล่านี้จะเกิดจากประสบการณ์ในการเป็นที่รักและเป็นที่ต้องการของบุคคลใกล้ชิด บุคคลที่ได้รับการเลี้ยงดูมาอย่างอบอุ่น ได้รับการเอาใจใส่เป็นอย่างดี จะมีความภาคภูมิใจในตนเอง และสามารถให้ความรักความเอื้ออาทรแก่บุคคลอื่น ทั้งยังสามารถเผชิญปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ ที่ก่อให้เกิดความคับข้องใจและความยุ่งยากต่างๆได้ ในทางตรงข้ามกับบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ มักมีปัญหาในการปรับตัว ใช้วิธีแก้ไขปัญหาลักษณะต่างๆ โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลอื่น ว่าเดือดร้อนหรือไม่ ขอเพียงให้ตนเองพ้นจากความยุ่งยากเป็นพอ

สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร มีที่อยู่ทางเว็บไซต์ชื่อฟ้าสีรุ้ง ดอทโอเอจี้ (www.fasiroong.org) เป็นสมาคมที่รวบรวมเอากลุ่มคนที่มี พฤติกรรมความหลากหลายของมนุษย์ ประกอบด้วย ชายรักชาย เรียกว่า เกย์ (Gay) ระหว่างหญิงรักหญิง เรียกว่า เลสเบียน (Lesbian) หรือทอม-ดี้ ซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษากลุ่มหญิงรักหญิง หน้าที่หลักของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย คือ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การเผยแพร่สื่อรณรงค์ต่างๆ เพื่อส่งเสริมความรู้ และสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างกลุ่ม ให้สมาชิกได้รู้จักกัน มีการให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา กรณีที่มีปัญหาในทุกๆด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันเอดส์ เช่นโรคเอดส์สามารถป้องกันได้อย่างไร หรือโรคเอดส์สามารถติดต่อกันได้อย่างไร ด้านการส่งเสริมสุขภาพของคนรักเพศเดียวกัน เช่น มะเร็งปากมดลูกมีอาการอย่างไร หรือตกขาวและมีกลิ่นเกิดจากอะไร อีกทั้งด้านสิทธิของคนรักเพศเดียวกัน เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีในกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ

จากการที่ผู้วิจัยเคยมีประสบการณ์ ในการทำงานกับกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เป็นระยะเวลา 3 ปี สังเกตพบว่า กลุ่มหญิงรักหญิงส่วนใหญ่ ไม่มีความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก มีความวิตกกังวลสูง ขาดความกระตือรือร้น จากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มหญิงรัก

หญิงรู้สึกว่าคุณค่า ไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น และรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ ตามกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย จำนวน 120 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คำถามข้อที่ 1. ถามว่า “ท่านคิดว่าขณะที่ท่านทำงาน ท่านมีปัญหาหรือไม่ ถ้ามีคือปัญหาใด” ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย มีปัญหาเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ตามลำดับดังนี้ มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ได้แก่ ไม่มั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ไม่เป็นที่ยอมรับ ไม่มีความเป็นผู้นำและรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 48.33 ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล ได้แก่ มีความคิดที่แตกต่างกัน วิธีการ และขั้นตอนในการปฏิบัติงานต่างกัน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.16 สุดท้ายปัญหาการสื่อสาร ได้แก่ ไม่สื่อสารระหว่างกัน เข้าใจไม่ตรงกันและใช้ภาษาต่างกัน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50

คำถามข้อที่ 2. ถามว่า “จากปัญหาในข้อ 1 กลุ่มหญิงรักหญิงคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด” พบว่า มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ สาเหตุเกิดจาก ความกลัว อายุที่จะต้องแสดงความเป็นตัวตนออกมา ขาดการส่งเสริมจากคนรอบข้าง ได้แก่ เพื่อน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล มีสาเหตุมาจาก ความสามารถที่แตกต่างกัน และประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกัน ส่วนปัญหาการสื่อสาร สาเหตุเกิดจาก ขาดการพูดคุยระหว่างปฏิบัติงาน การสั่งงานต่อกันเป็นทอดๆ และพูดคุยกันแบบสั้นๆ ไม่มีคำอธิบายหรือขยายความ

จากผลการสำรวจปัญหาเบื้องต้น พบว่า กลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย น่าจะมีปัญหาในด้านความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ดังที่ แกมมอลล์ (ภาวินี ธนบดีธรรมจารี 2540:22; อ้างอิงจาก Gammon 1991) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะอยู่ในภาวะความไม่สอดคล้องกลมกลืนของ “ตน” มักใช้กลไกในการป้องกันตนเอง รับรู้ว่าคุณค่าหรือมีค่าเกินจริง ซึ่งส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นมีความวิตกกังวล มีปมด้อย อ่อนแอ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ รับรู้ตนเองในทางที่ไม่ดี ท้อแท้ใจ คิดว่าตนเองไม่มีประโยชน์ ลึกลับ ประเมินค่าตนเองต่ำกว่าผู้อื่น ทำให้ขาดความมั่นใจในตนเองและไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะแสดงภาพพจน์ที่มีความขลาดกลัว เศร้าสลดใจหดหู่ จะรู้สึกถูกทอดทิ้งอยู่โดดเดี่ยวไร้คน ที่ให้ความรักและความเข้าใจ ไร้ความสามารถในการที่จะต่อสู้ชีวิต มีความอ่อนแอ ท้อถอย ในการที่จะพิชิตความบกพร่องของตนเอง ชอบสร้างปัญหาให้มากขึ้นและไม่หาทางกำจัดปัญหา แมคเนล (อัมพรทองจรรรยา:2547; 3 : อ้างอิงจาก Mcneil.1975) กล่าวว่า ผลที่ตามมาหลังจากเกิดความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ คือ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง ประสบความสำเร็จน้อย มักแสดงออกด้วยความรู้สึกอายหรือรู้สึกผิด มักจะกล่าวโทษตนเองหรือตำหนิผู้อื่น หลีกเลี่ยงกับการพบปะบุคคลอื่นและกลายเป็นภาวะซึมเศร้าในที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นสาเหตุสำคัญที่กลุ่มหญิงรักหญิงทุกคนควรมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง เพราะในการทำงานส่วนใหญ่ของกลุ่มหญิงรักหญิง ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ แกมมอลล์ (ภาวินี ธนบดีธรรมจารี 2540:22; อ้างอิงจาก Gammon 1991) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะอยู่ในภาวะความสอดคล้องกลมกลืนของ “ตน” ตามความเป็นจริง มีบุคลิกภาพที่ดี เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเอง สามารถให้เหตุผลในสิ่งที่ตนเองกระทำได้กระจ่างชัด มั่นใจ

ในการกระทำ หรือการตัดสินใจของตน กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น มั่นคงทางจิตใจมองโลกในแง่ดี มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น ดังนั้น บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จึงใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข มีความวิตกกังวลน้อย มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต เนื่องจากมีระบบภูมิคุ้มกันทางจิตวิญญาณให้บุคคลเผชิญกับปัญหาและมีพลังในการขจัดสิ่งเลวร้ายในชีวิตออกไป

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหัวหน้างานและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบในการวางนโยบาย เพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 18-40 ปี จำนวน 120 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
 - 1.1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่
 - 1.1.1. อายุ
 - 1.1.2. ระดับการศึกษา

- 1.1.3. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน
- 1.1.4. บุคลิกภาพ
- 1.1.5. สุขภาพจิต
- 1.2. ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกภายในครอบครัว
- 1.3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ได้แก่
 - 1.3.1. ลักษณะทางกายภาพในการทำงาน
 - 1.3.2. สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน
 - 1.3.3. สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง หมายถึง ความรู้สึกของกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ที่มีต่อตนเอง ซึ่งเกิดจากการพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนเอง มองเห็นตนเองมีความสำคัญ มีคุณค่ายอมรับว่าตนเองมีความสามารถ และปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการตัดสินคุณค่าของตนเอง จากการรับรู้ของผู้อื่น ได้แก่ การยอมรับตนเอง การได้รับการยอมรับจากครอบครัว การได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน และการได้รับการยอมรับจากหัวหน้างาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.1. การยอมรับตนเอง ได้แก่ ความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนน่าคบ สามารถพึ่งตนเองได้ รู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนเอง
- 1.2. การได้รับการยอมรับจากครอบครัว ได้แก่ ความรู้สึกที่ตนเองเป็นที่รักของคนในครอบครัว มีความสำคัญกับทุกคนในครอบครัว
- 1.3. การได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ได้แก่ ความรู้สึกที่ตนเองเข้ากับเพื่อนได้ เพื่อนยอมรับฟังความคิดเห็นของตนเองและตนเองมีเพื่อนมาก
- 1.4. การได้รับการยอมรับจากหัวหน้างาน ได้แก่ ความรู้สึกที่ตนเองประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยกย่องจากผู้บังคับบัญชา

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง หมายถึง สิ่งส่งผลกระทบต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 2.1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน บุคลิกภาพ และสุขภาพจิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1. อายุ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบัน ตามปฏิทินสากลของกลุ่ม
หญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย

2.1.2. ระดับการศึกษา ได้แก่

2.1.2.1. ต่ำกว่าปริญญาตรี

2.1.2.2. ปริญญาตรี

2.1.2.3. สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.3. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาจำนวนปีที่เข้าทำงานใน
สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

2.1.4. บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะ หรือพฤติกรรมที่แสดงออกของกลุ่มหญิง
รักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ต่อสถานการณ์ต่างๆ ในการดำรงชีวิตทำให้เป็นเอกลักษณ์
ของตนเอง มีความแตกต่างไปจากบุคคลอื่น แบ่งออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ บุคลิกภาพแบบแสดงตัว
และบุคลิกภาพแบบเก็บตัว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.4.1. บุคลิกภาพแบบแสดงตัว เป็นลักษณะนิสัยของกลุ่มหญิงรักหญิงที่มี
ความสนใจในสิ่งแวดล้อม มีความสุขและชอบสมาคมอยู่ในหมู่เพื่อนฝูง อารมณ์อ่อนไหว ชอบการ
เคลื่อนไหว และชอบสิ่งต่างๆ โดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้า

2.1.4.2. บุคลิกภาพแบบเก็บตัว เป็นลักษณะนิสัยของกลุ่มหญิงรักหญิง ที่มีความ
สนใจในตนเอง เชื้อมั่นในความ คิดของตนเองมาก คิดถึงตัวเองเป็นสำคัญ ไม่ชอบติดต่อกับสังคม
ชอบอยู่คนเดียว มีอารมณ์มั่นคง ไม่ชอบเปลี่ยนแปลง และเก็บความรู้สึกเก่ง

2.1.5. สุขภาพจิต หมายถึง ความสมบูรณ์ทางจิตใจของกลุ่มหญิงรักหญิง ในการเผชิญ
ต่อสถานการณ์ต่างๆ โดยแสดงออกทางกาย อารมณ์ และการปรับตัวในสังคม โดยใช้แบบคัดกรอง
สุขภาพจิตไทย จี เอช คิว ของ เดวิด โกลด์เบิร์ก (David Goldberg) แปลเป็นภาษาไทย โดย
นายแพทย์ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ

2.2. ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัวและสัมพันธภาพ
ระหว่าง กลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1. ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง งานหรือสิ่งที่กลุ่มหญิงรักหญิง
ต้องปฏิบัติและรับผิดชอบต่อสมาชิกในครอบครัวแต่ละเดือน ได้แก่ การดูแลสมาชิกในครอบครัว การ
รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่างๆ ภายในครอบครัว

2.2.2. สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว หมายถึง การ
ปฏิบัติตนของกลุ่มหญิงรักหญิง ที่มีต่อสมาชิกในครอบครัวและการปฏิบัติตนของสมาชิกในครอบครัว
ที่มีต่อกลุ่มหญิงรักหญิง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.2.1. การปฏิบัติตนของกลุ่มหญิงรักหญิง ที่มีต่อสมาชิกในครอบครัว ได้แก่
การแสดงความรักและความห่วงใยต่อสมาชิก ให้กำลังใจและไว้วางใจในการกระทำของสมาชิกใน
ครอบครัวและ เป็นที่ปรึกษาแนะนำทุกด้านกับสมาชิกในครอบครัว

2.2.2.2. การปฏิบัติตนของสมาชิกในครอบครัว ที่มีต่อกลุ่มหญิงรักหญิง ได้แก่
การแสดงความรักและความห่วงใยต่อกลุ่มหญิงรักหญิง การช่วยเหลืองานที่กลุ่มหญิงรักหญิง มอบ

หมายให้ทำด้วยความเต็มใจ การขอคำแนะนำและการขอให้กลุ่มหญิงรักหญิง มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับรู้เรื่องราวต่างๆ และเป็นທີ່ปรึกษาแก่กลุ่มหญิงรักหญิงทั้งในด้านการงานและด้านส่วนตัว

2.3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในการทำงาน สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน และสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1. ลักษณะทางกายภาพในการทำงาน หมายถึง สถานที่ทำงาน วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานของสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.1.1. สถานที่ทำงาน ได้แก่ ลักษณะที่ตั้งและบริเวณของที่ทำงานของกลุ่มหญิงรักหญิง สภาพอาคาร การถ่ายเทอากาศในห้องทำงานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน

2.3.1.2. วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงาน ได้แก่ สื่อการสอน โทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์

2.3.2. สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน หมายถึง การปฏิบัติตนของกลุ่มหญิงรักหญิงต่อหัวหน้างานและการปฏิบัติตนของหัวหน้างานต่อกลุ่มหญิงรักหญิง เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.3.2.1. การปฏิบัติตนของกลุ่มหญิงรักหญิงต่อหัวหน้างาน ได้แก่ การให้ความนับถือ ให้ความร่วมมือในการทำงานและปฏิบัติตามนโยบายของหัวหน้างาน

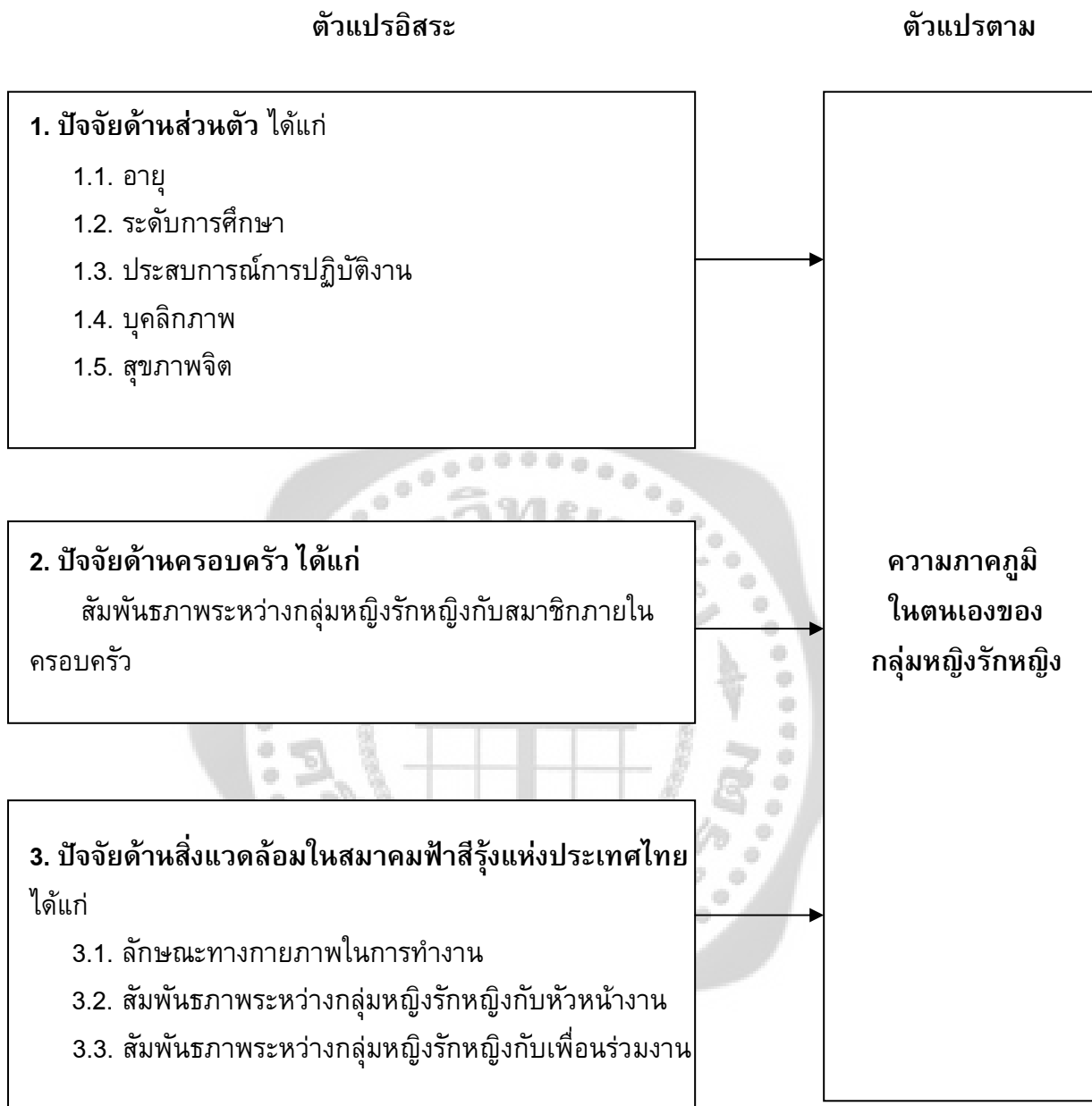
2.3.2.2. การปฏิบัติตนของหัวหน้างานต่อกลุ่มหญิงรักหญิง ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ทั้งด้านส่วนตัวและการงาน การให้ความเป็นกันเองและเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่

2.3.3. ลักษณะทางสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน หมายถึง การปฏิบัติตนของกลุ่มหญิงรักหญิงต่อเพื่อนร่วมงาน และการปฏิบัติตนของเพื่อนร่วมงานต่อกลุ่มหญิงรักหญิง เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความใกล้ชิด ห่วงใย สนับสนุนซึ่งกันและกัน รวมถึงการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันด้วยความรักและสามัคคี

3. กลุ่มหญิงรักหญิง หมายถึง ผู้หญิงที่มีความพึงพอใจทางเพศกับเพศหญิง ที่ทำงานเป็นอาสาสมัคร อยู่ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

4. สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย หมายถึง หน่วยงานที่มีความหลากหลายทางเพศซึ่งประกอบด้วย ชายรักชาย หญิงรักหญิง ทำงานด้านสุขภาพทางเพศของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

ความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดจากปัจจัย 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน บุคลิกภาพ สุขภาพจิต ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกภายในครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในสมาคมฟ้าสีรุ้ง ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในการทำงาน สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างานและสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงขอตั้งสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง
 - 1.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง
 - 1.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง
 - 2.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง
 - 2.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มหญิงรักหญิง กรุงเทพมหานคร

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง

1.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง

1.1.1. ความหมายของความภูมิใจในตนเอง

มีผู้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเองไว้มากมาย ดังนี้

แบรเดนเดน (Branden.1981:110 -112) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นลักษณะของความเชื่อมั่นและความนับถือตนเอง ที่เกิดความเชื่อมั่นในควมมีคุณค่าของตนเอง ความมั่นใจในความสามารถของตนที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่พอใจ

คาเพนิโต (Carpenito.1983:392) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นบุคลิกภาพอย่างหนึ่งของบุคคล ที่มีความรู้สึกในควมมีคุณค่าของตนเอง และจากการประเมินตนเองในเรื่องความสามารถ และการยอมรับของสังคม

แบนดูรา (Bandura.1986:356) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การประเมินตัวเองว่าเขาเป็นคนอย่างไร ถ้าบุคคลใดแสดงความรู้สึกว่าตนเองไร้ค่า จะกล่าวได้ว่า เขาเป็นคนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ขณะที่บุคคลที่แสดงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง กล่าวได้ว่าเขาเป็นผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองในตนเองสูง

ลอเรนซ์ (Lawrence.1987:4) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลประเมินตนเองระหว่างตนที่เป็นอยู่จริงกับตนในอุดมคติ บุคคลที่มีความแตกต่างในการประเมินมากจะมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำส่วนคนที่มีความแตกต่างในการประเมินน้อยจะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง

คีรา (Khera. 1988: 95) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ที่จะตัดสินใจความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการทำงาน ผู้ที่มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองจะรู้สึกมีความสุข และมีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย

เบดนาร์และปีเตอร์สัน (Bednar and Peterson. 1995: 4) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความรู้สึกพึงพอใจในตนเองอย่างแท้จริงและเป็นความรู้สึกที่คงคนอยู่นาน ออสบอร์ (Osborne. 1996: 22) ให้ความหมายว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบเกี่ยวกับตนเองอาจมีสิ่งที่ดีหรือไม่ดีเกิดขึ้น และมีทั้งเพิ่มขึ้นและลดลง เป็นสิ่งที่บุคคลเผชิญและเข้าใจทั้งความสำเร็จหรือความล้มเหลวของตนเอง

ริช (Rice. 1996: 184) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การรับรู้ตนเองว่าตนเองมีคุณค่าตามที่ตนเองรับรู้ ซึ่งการประเมินคุณค่านี้นำไปสู่การยอมรับตนเอง มีความพอใจในตนเองและมีความสอดคล้องกัน ระหว่างมโนทัศน์ของตนเองกับจินตนาการส่วนตนจาก The National Association for Self-Esteem (1997: online) ระบุว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายในชีวิต และมีความรู้สึกที่มีคุณค่าตลอดจนรู้สึกมีความสุขกับสิ่งนั้นๆ

วูล์ฟอล์ค (Woolfolk. 1998: 73) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นการบ่งบอกถึงคุณค่าของแต่ละบุคคลในเรื่องของความสามารถและพฤติกรรม

รีซอนเนอร์ (Resoner. 2005: online) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่ดี หรือการมีความรู้สึกในทางบวกในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

นริสรา จิตรสำนึก (2540: 4) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง เจตคติที่บุคคลมีต่อตนเองและยอมรับในความสามารถของตนเอง เกิดจากความเชื่อมั่นและการมองเห็นคุณค่าในตนเอง

กอมอริ (จารุณี บุณยารมย์.2541:9;อ้างอิงจาก Gomori.1997) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเองว่าเป็นคุณค่าที่บุคคลมีให้แก่ตนเองเป็นตัวแทนความรู้สึกเกี่ยวกับตัวเองทั้งหมด และเกี่ยวกับการที่เราคาดหวังให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อเรา สิ่งเหล่านี้จะทำให้เราได้เรียนรู้ที่จะรู้จักตัวเองว่าผู้อื่นมองเราอย่างไร รวมถึงเราจะได้สิ่งที่เราต้องการมาอย่างไร ซึ่งความภาคภูมิใจในตนเองประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นร่างกาย (Psychical) วิญญาณ (Spiritual) และจิตใจ (Psychological) เราต้องรักษาความสมดุลของทั้ง 3 ส่วน เพื่อความรู้สึกเป็นภาคภูมิใจในตนเอง

สุกัญญา พีระวรรณกุล (2541: 6) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การรับรู้ของตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ คุณค่า และความมีพลังอำนาจในตน

สุวรรณี พุทธิศรี; และ ชัชวาล ศิลปะกิจ (2541: 358 - 359) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง ว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง จากการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น มีความพึงพอใจในผลการเรียนของตนเองซึ่งอาจจะถูกกำหนดโดยพ่อแม่ ครู เพื่อน ความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่รักของบุคคลในครอบครัว ความรู้สึกที่ตนเองเป็นคนดี

ปรารถนา ช้อนแก้ว (2542: 13 -14) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนตามความรู้สึกและทัศนคติ ที่มีต่อตนเองในเรื่องความสำเร็จ ความล้มเหลว การยอมรับจากบุคคลอื่น ซึ่งการประเมินคุณค่านี้นำไปสู่การยอมรับตนเอง มีความพอใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ

คูเปอร์สมิธ (ระจิตกรแก้ว เล็กอุทัย. 2542: 13; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1984) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง ว่าเป็นการประเมินคุณค่าของตนเอง และทัศนคติที่มีต่อตนเองในด้านการยอมรับหรือไม่ยอมรับเกี่ยวกับตนเอง ทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองมีความสำคัญ ประสบความสำเร็จ และมีคุณค่า สังเกตได้จากคำพูด และพฤติกรรมที่แสดงออก

โรเซนเบิร์ก (ปรารธนา ช้อนแก้ว. 2542:11; อ้างอิงจาก Rosenberg. 1965. Society and the adolescent self - image.) ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การเคารพตนเอง มองเห็นตนเองเป็นคนมีค่า โดยไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบ กับบุคคลอื่นว่าดีกว่า หรือเลวกว่า และไม่คิดว่าตนเองต้องเป็นคนเลวเลิศ แต่ควรตระหนักในข้อจำกัดของตน และสามารถคาดหวังได้ว่าจะปรับปรุง ตนเองให้ดีขึ้นได้อย่างไร

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2543: 87) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเองว่า ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รู้สึกว่าคุณค่า มีความสามารถ มีความภาคภูมิใจในความเป็นเอกลักษณ์ ของตนเอง ซึ่งความรู้สึกนี้ทำให้คนเรามีความมั่นใจในการกระทำต่างๆ ของชีวิตได้โดยไม่ต้องรอฟังผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

กรมวิชาการ (2543: 34) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง ว่าความรู้สึกที่มีความพอใจหรือชื่นชอบในพฤติกรรม หรือสภาพการณ์ที่ตนเองได้กระทำหรือเป็นอยู่ในขณะนั้นและเป็นความรู้สึกที่เชื่อว่าตนเองเป็นผู้ที่มีความสามารถมีความสำคัญประสบความสำเร็จและมีคุณค่าในระดับที่น่าพอใจ

สุกมล วิภาวีพลกุล (2547:37) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง ว่าการที่บุคคลรู้สึกว่าคุณค่าเท่าเทียมกับผู้อื่น ตระหนักในศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิแห่งตน สามารถมีชีวิตอยู่โดยไม่ต้องได้รับการโอ้อุ้มหรือพึ่งพิงคนอื่น

ปรีชา ธรรมา (2547: 48) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง ว่าการที่บุคคลเห็นความสำคัญ และคุณค่าของตัวเองกับทั้งเห็นว่าคุณค่าของตน เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นด้วย ทำให้บุคคลนั้นเกิดความมั่นใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น

กรมสุขภาพจิต (2547: 83) ได้ให้ความหมายของความภาคภูมิใจในตนเอง ว่าความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่บุคคลมีต่อตนเอง รัก นับถือตนเอง รู้สึกว่าคุณค่า ความรู้สึกที่ดีๆ กับตนเอง ดังกล่าวนั้น จะทำให้มีความมั่นใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน โดยไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น

จากคำจำกัดความข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนโดยใช้ความรู้สึกและทัศนคติที่มีต่อตนเองในเรื่องความสามารถ ความสำเร็จ ที่บรรลุผลตามเป้าหมายของตนเอง มีความเข้าใจตนเองว่าตนเอง เป็นบุคคลที่มีคุณค่ามีความสำคัญกับทั้งเห็นว่าคุณค่าของตนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นในสังคมทำให้บุคคลนั้นเกิดความรู้สึกที่พึงพอใจต่อตนเอง

1.1.2. แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานของความภาคภูมิใจในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self - Esteem) เป็นส่วนหนึ่งของมโนภาพแห่งตน (Self - Concept) ซึ่ง ดิงค์ เมเยอร์ (ธีระ ชัยยุทธธรรม. 2544: 22 - 23; อ้างอิงจาก Dink Meyer. 1936)

มโนภาพแห่งตนเป็นหน่วยรวมของความคิด ที่มีระบบประกอบด้วยการรับรู้คุณลักษณะของสิ่งที่เป็น “ตัวฉัน” และการรับรู้ความสัมพันธ์ที่ “ตัวฉัน” มีกับผู้อื่นและสิ่งอื่น รวมทั้งค่านิยมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้เหล่านี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นได้ ทั้งขณะรู้ตัวและไม่รู้ตัวการรับรู้ตนเอง จะเป็นในแง่ของความสามารถ คุณค่า ค่านิยม ข้อจำกัด เป็นต้น จึงเป็นรายละเอียดของเนื้อหาที่บุคคลใช้ เพื่อชี้บอกธรรมชาติของตนเองและใช้ในการเปรียบเทียบกับผู้อื่น โดยอาศัยประสบการณ์ของการประชาสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลรอบข้างว่าตนเองสามารถทำอะไรได้บ้าง เป็นเรื่องของความคิดต่างๆ เกี่ยวกับลักษณะของตนเอง ซึ่งจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมที่แสดงออก

1.1.2.1. ความภาคภูมิใจในตนเองตามแนวคิดของคูเปอร์สมิธ

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith.1981:236) กล่าวว่า จากการมีมโนภาพต่อตนเอง บุคคลจะประเมินมโนภาพแห่งตนออกมาเป็นความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งกระบวนการตัดสินคุณค่าจากการตรวจสอบตนเองด้วยผลงานตามความสามารถ และคุณลักษณะต่างๆ นำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานและค่านิยมส่วนบุคคลแล้วตัดสินออกมาเป็นคุณค่าของตน ความรู้สึกต่อตนเองอาจเป็นไปได้โดยรู้ตัว หรือไม่รู้ตัวก็ได้แต่จะแสดงให้เห็นได้ด้วยลักษณะท่าทาง หรือการแสดงออกทางพฤติกรรมภายนอกความภาคภูมิใจในตนเอง จะเกิดขึ้นจากการมีประสบการณ์ในเรื่องความสำเร็จ และการกระทำสิ่งต่างๆ ได้บรรลุตามเป้าหมาย ส่งผลให้ได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่ หรือคนอื่นเป็นการสะสมความพึงพอใจต่อตนเองขึ้นมาทีละน้อย กลายเป็นความรู้สึกเชื่อถึงความสามารถที่จะก้าวไปให้ถึงคุณค่าที่ได้ตั้งไว้ ถ้าทำได้สำเร็จก็จะเกิดความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าของตนเองในที่สุด นอกจากนี้คูเปอร์สมิธ (Coopersmith.1984:5) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของความภาคภูมิใจในตนเองไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. ความภาคภูมิใจในตนเองเน้นที่การประมาณค่าตนเองของแต่ละบุคคล ซึ่งจะมี ความแตกต่างและการคงอยู่ในสิ่งที่ตนเองประเมินนั้นก็แตกต่างกันไปด้วย
2. ความภาคภูมิใจในตนเองตามขอบเขตของประสบการณ์ มีความสอดคล้องกับเพศ อายุ และบทบาทของบุคคลนั้น
3. ความภาคภูมิใจในตนเอง เน้นที่กระบวนการตัดสินใจของแต่ละบุคคล ในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ความสามารถที่สอดคล้องกับมาตรฐานของแต่ละบุคคล ค่านิยมและคุณค่าของตนเอง

จากลักษณะสำคัญของความภาคภูมิใจในตนเองดังกล่าวนี้ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981: 2 - 4) ยังได้กล่าวถึงคุณลักษณะพื้นฐานของความภาคภูมิใจในตนเองซึ่งบุคคลใช้เพื่อตัดสินว่าตนประสบความสำเร็จมีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถ (Competence) เป็นวิธีการที่จะพิจารณา ถึงความสำคัญโดยการกระทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย สามารถเผชิญอุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตด้วยความมั่นใจปรับตัวได้ดี ใช้กลไกการป้องกันตนเองน้อย และสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ความสำคัญ (Significance) เป็นวิถีทางที่บุคคลรู้สึกเกี่ยวกับการถูกยอมรับการมีคุณค่าอย่างเหมาะสม ตนยังเป็นที่รักของบุคคลอื่นมีประโยชน์และเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวและสังคม

3. อำนาจในตัวเอง (Power) เป็นอิทธิพลที่บุคคลมีต่อชีวิตตนเอง และต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัวมีความเชื่อมั่นในอำนาจการกระทำของตนเองว่าจะก่อให้เกิดผลตามที่ต้องการ และมีความสามารถเพียงพอในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

4. คุณความดี (Virtue) เป็นการปฏิบัติตัวสอดคล้องกับศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมและวัฒนธรรมประเพณี สามารถรับรู้คุณค่าของตนตามความเป็นจริง มองโลกในแง่ดี พอใจในชีวิตที่เป็น อยู่ มีการแสดงออกของความคิดที่ดี และถูกต้องเหมาะสมตามธรรมเนียมของคลองธรรม

1.1.2.2. ความภาคภูมิใจในตนเองตามแนวคิดของมาสโลว์

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 45 - 46) นักจิตวิทยาชาวอังกฤษที่มีชื่อเสียง ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ พบว่า มนุษย์ทุกคนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จด้วยตัวของตัวเอง มีการประเมินค่าความสำเร็จของงานไว้สูง ทั้งยังมีความภาคภูมิใจในตนเอง ต้องการที่จะให้ผู้อื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตน ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองจนพอใจก็จะทำให้บุคคลนั้น มีความรู้สึกว่าคุณค่า มีความสามารถและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวาง จะทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีปมด้อยเสียหน้าหรือเสียความภาคภูมิใจในตนเอง นอกจากนี้แล้ว มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 46) ยังได้แบ่งความภาคภูมิใจในตนเองออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง การยอมรับนับถือ และการประเมินค่าของตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ความต้องการความเข้มแข็ง (Strength) ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ความสามารถที่เพียงพอในการกระทำสิ่งต่าง ๆ (Adequacy) ความเชี่ยวชาญและความสามารถ (Mastery and Competence) ความเชื่อมั่น (Confidence) ความมีอิสระและเป็นไทแก่ตนเอง (Independence and Freedom)

2. ประเภทที่เกี่ยวข้องกับการได้รับการเห็นคุณค่าจากผู้อื่น เป็นความต้องการมีชื่อเสียง เกียรติยศ ตำแหน่ง ความรุ่งเรือง มีอำนาจเหนือผู้อื่น ได้รับการยอมรับและความสนใจ มีความสำคัญ มีศักดิ์ศรีหรือเป็นที่น่าชมเชยของผู้อื่น

1.1.2.3. ความภาคภูมิใจในตนเองตามแนวคิดของสุวรรณี พุทธิศรี และชัชวาล

ศิปลกิจ

สุวรรณี พุทธิณี; และ ชัชวาล ศิลปะกิจ (2541: 359) ซึ่งเป็นจิตแพทย์ ได้แบ่งความภาคภูมิใจในตนเอง ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.ด้านสังคม (Social) หมายถึง การที่นักเรียนรู้สึกว่าคุณค่ามีความสำคัญ รู้สึกถึงความเป็นเพื่อนกับผู้อื่นของตนเอง เป็นที่พึงของสังคม สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข

2.ด้านการศึกษา (Academic) หมายถึง การที่นักเรียนรู้สึกว่าคุณค่ามีความสามารถ มีคุณค่าอันเนื่องมาจากความสำเร็จ และความพอใจในผลการเรียนของตน ซึ่งอาจจะกำหนดมาตรฐานโดยบิดา มารดา ครู อาจารย์ และเพื่อน

3.ด้านครอบครัว (Family) หมายถึง การที่นักเรียนเป็นที่รัก เป็นที่ภาคภูมิใจของบิดา มารดา และคนในครอบครัว

4.ด้านภาพลักษณ์ (Body Image) หมายถึง การที่นักเรียนมีความรู้สึกดี ๆ เกี่ยวกับตนเองในการมองรูปลักษณะของตนเองว่าสูง เตี้ย อ้วน ผอม ก้ำกึ่งดี หรือหน้าตาดี

5.ด้านมุมมองรวม (Global) หมายถึง การที่นักเรียนรู้สึก และมีมุมมองเกี่ยวกับตนเองโดยทั่ว ๆ ไป เช่น ความรู้สึกเป็นคนดี เป็นคนมีน้ำใจ ชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ

จากแนวคิดและทฤษฎี ที่กล่าวมาข้างต้น จะมีประโยชน์ในการมองภาพรวมของความภาคภูมิใจในตนเอง ว่าเป็นส่วนหนึ่งของมโนภาพแห่งตน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินตนเอง ออกมาเป็นความภาคภูมิใจในตนเองในตนเอง ผู้วิจัยได้สนใจที่จะศึกษาความภาคภูมิใจในตนเอง จากแนวคิดและทฤษฎีของคูเปอร์สมิธ กล่าวถึง คุณลักษณะพื้นฐานของความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งบุคคลใช้เป็นสิ่งที่ตัดสินว่าตนประสบความสำเร็จ มีอยู่ 4 ประการ ได้แก่ ความสามารถ ความสำคัญ อำนาจในตัว และคุณความดี

1.1.3. ความสำคัญของความภาคภูมิใจในตนเอง

กิตยวดี บุญเชื้อ (2540: 8 - 15) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรู้สึกมีความภาคภูมิใจในตนเองจะสามารถเผชิญหน้ากับสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจจิตใจทางปรับปรุงแก้ไขตนเองให้อยู่ในสังคม ได้รู้จักเกรงใจผู้อื่นและให้เกียรติผู้อื่น มีเหตุผล ใจกว้าง

สุวรรณี พุทธิศรี; และ ชัชวาล ศิลปกิจ (2541:2539) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสำคัญมากเพราะเป็นพื้นฐานในการมองประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมาได้อย่างถูกต้องและไม่บิดเบือน รวมทั้งพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับอนาคตได้อย่างเข้มแข็ง พร้อมที่จะรับเอาสิ่งดี ๆ เข้ามาในชีวิต

กรมวิชาการ (2543: 34) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเองมีความสำคัญมาก เนื่องจากบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง จะสามารถพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างตัวเองกับสังคม อีกทั้งจะทำให้บุคคลนั้นมีสุขภาพจิตที่ดี มีความสุขยิ่งขึ้น

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2544 : 20) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความจำเป็นพื้นฐานสำหรับมนุษย์ ซึ่งสามารถทำให้มนุษย์มีการพัฒนาหรือดำเนินชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า ในการที่มนุษย์จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ขึ้นอยู่กับความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลแสดงออกในชีวิตประจำวันนั้น ล้วนขึ้นอยู่กับความภาคภูมิใจในตนเองทั้งสิ้น บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะมีแนวโน้มทำลายตนเอง รวมทั้งมีพฤติกรรม การติดสารเสพติด และการก่ออาชญากรรม อีกทั้งความภาคภูมิใจในตนเอง ยังมีความสัมพันธ์กับการสื่อสารของบุคคล ผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง จะสามารถกำหนดการสื่อสารของตัวเองได้ก่อนพูดด้วย การรับข้อมูลข่าวสารผ่านการได้ยิน การเห็น การสัมผัส การเคลื่อนไหว และระดับของน้ำเสียง เมื่อเราแปลความหมายและข้อมูลที่ได้รับ เราจะเริ่มใช้วิธีการสื่อสารที่เราคุ้นเคยทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทาง ซึ่งพัฒนามาจากความภาคภูมิใจในตนเอง การสื่อสารเป็นวิถีทางที่บุคคลจะเรียนรู้ถึงความภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่นโดยทั่ว ๆ ไปแล้วความภาคภูมิใจในตนเอง จะเป็นลักษณะเฉพาะบุคคล และเมื่อบุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้นมีความเคารพในเอกลักษณ์ของตนเองมากขึ้น ความรู้สึกนี้จะแผ่ขยายไปสู่ผู้อื่นจะรักและเห็นคุณค่าของผู้อื่น มีความเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นมากขึ้น ตลอดจนมีความรู้สึกเชื่อมั่น มั่นใจ และมีกำลังใจจะดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

อย่างไม่ทอดถอย มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมตลอดเวลาความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสำคัญยิ่งในการที่บุคคลจะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข แต่หากบุคคลมีความรู้สึกไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่ยอมรับ ไม่เข้าใจในตนเอง แล้วบุคคลนั้นก็ จะไม่มีความมั่นใจต่อสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวันของตนและก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตตามมาได้

กรองกาญจน์ ใจชื่อตรง (2548: 11) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองรับรู้ คุณค่าของตนตามความเป็นจริง ตระหนักถึงศักยภาพที่แท้จริงของตน มีความสามารถในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ มีจิตใจที่เปิดกว้างและยอมรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งสามารถแสดงพฤติกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ส่วนบุคคลที่ไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง จะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มองตนในแง่ลบ มีความเครียดและวิตกกังวลสูง ไม่มีความพยายามทำงานที่ยากลำบาก มักเป็นผู้ตามมากกว่าการเสนอความคิดเห็น มีแนวโน้มโทษผู้อื่นและไม่สามารถยอมรับการวิจารณ์จากบุคคลอื่นได้

ศิณพร แสงใส (2548:21) กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ มีความสำคัญต่อบุคคลในการดำเนินชีวิต การที่คนเรามีความภาคภูมิใจในตนเอง จะทำให้มีความมุ่งมั่นพยายามในการทำงานจนประสบความสำเร็จทำให้เป็นคนที่มีความรู้สึกต่อตนเองและผู้อื่นในด้านดี เป็นคนที่มีบุคลิกลักษณะดี มีสุขภาพจิตดี ไม่อิจฉาริษยา ไม่รู้สึกด้อยค่า มองตนเองว่าเป็นคนเก่ง มีความสามารถ นับถือตนเอง เป็นคนที่มีเพื่อนมาก มีความมั่นคงทางจิตใจ ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งที่เข้ามากระทบ กล้าคิด กล้าทำ ปรับตัวได้ดีและสามารถแก้ปัญหาได้ดี

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความภาคภูมิใจในตนเองในตนเอง เป็นความต้องการพื้นฐาน ของมนุษย์ ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับสิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกันออกไป หากบุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเอง จะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม ดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เนื่องจากมีสุขภาพจิตที่ดีด้วย

1.1.4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง

เซเวอร์ (ภาณุพงษ์ คงจันทร์.2548: 18; อ้างอิงจาก Shaver.1977) ได้กล่าวถึงปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง พอสรุปได้ดังนี้ คือ

1.ประสบการณ์จากกระบวนการสังคมประพฤติ (Socialization Experience) ประสบการณ์นี้เป็นองค์ประกอบ ที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของบุคคล ซึ่งมีพื้นฐานมาจากการปฏิบัติของพ่อแม่ต่อเด็กต่อเนื่องมาถึงวัยผู้ใหญ่ และได้รับการตอบสนองจากเพื่อนและบุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเอง เป็นกระบวนการทางสังคมประพฤติที่จะส่งผลถึงความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลได้

2.เชื้อชาติและเพศ (Race and Sex) เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง กล่าวคือ ลักษณะทางกายภาพ และชีวภาพของมนุษย์ เช่น เชื้อชาติ เพศ ซึ่งมีผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ คาร์ก และคาร์ก (ภาณุพงษ์ คงจันทร์. 2548 : 18; อ้างอิงจาก Clark and Clark. 1947) ที่ทดลองให้เด็กเลือกตุ๊กตาสีขาวและปฏิสัยสีดำ ทั้งนี้เพราะเด็กรู้สึกถึงผิวของตุ๊กตาและสีผิวของตนเอง ผลการวิจัยนี้ทำให้ทำให้มองเห็นว่าการเลือกของเด็กจะมีความสอดคล้องกับ

สภาพทางสังคมของคนผิวดำ เป็นการปฏิเสธคุณค่าของตนเอง เพศก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองด้วย โดยทั่วไปแล้วมีเงื่อนไขหลายอย่าง ที่ส่งผลให้ผู้ชายมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าผู้หญิง ทั้งนี้เพราะ บทบาททางเพศของหญิงมักจะกำหนดให้ได้สิทธิบางอย่างน้อยกว่าเพศชาย

3. ความมีเสน่ห์ด้านรูปร่าง (Pshysical Attractiveness) ความประทับใจในตนเองนั้น มีพื้นฐานมาจากความคิดของบุคคลอื่นที่แสดงออกมาทางพฤติกรรมต่อตัวเรา ผลของความมีเสน่ห์ด้านรูปร่างนั้นเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก จากกระบวนการสังคมประกฤติและต่อเนื่องมาจนถึงวัยผู้ใหญ่

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981 : 18 -119) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเองมี 2 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยภายใน อันเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ และปัจจัยภายนอก ซึ่งเกี่ยวกับการได้รับความรู้สึกมีคุณค่าจากผู้อื่น

1. ปัจจัยภายใน ได้แก่

1.1. ลักษณะทางกายภาพ (Physical Attributes)

ลักษณะทางกายภาพ เช่น ความมีเสน่ห์ด้านรูปร่าง ความแข็งแรงของร่างกาย ความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหวบุคลิกภาพหรือคุณสมบัติอื่น ๆ ที่ปรากฏให้เห็นซึ่งลักษณะทางกายภาพต่าง ๆ นี้จะมีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเอง บุคคลใดที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดีจะมีความภาคภูมิใจในตนเองในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ด้อยกว่า

1.2. ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและผลงาน (General Ability, Capacity and Performance)

การประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียนจะมีสติปัญญาเข้ามาเป็นตัวสนับสนุนและส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ทั้งนี้เพราะสถาบันการศึกษาเป็นสถานที่สำคัญสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยเรียน และการเรียนเป็นกิจกรรมที่ใช้จัดการประสบความสำเร็จในช่วงชีวิตขณะนั้น สติปัญญาจึงมีผลต่อสมรรถภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันจะนำไปสู่ความสำเร็จและส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง กล่าวคือ เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง แต่เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ แต่มิได้ด้วยทางสติปัญญา และยังมีภาคภูมิใจในตนเองสูง ซึ่งอาจจะสูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วยอาจเป็นเพราะเด็กคนนั้นมีความสามารถทางด้านอื่นทดแทน เช่น การมีทักษะบางอย่าง ซึ่งทำให้เด็กมุ่งสนใจในด้านนั้นมากกว่าด้านวิชาการ (Coopersmith.1981:123 -125) ทั้งนี้ คูเปอร์สมิธ ยังพบว่าบุคคลที่ประสบความสำเร็จอยู่เสมอจะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าบุคคลที่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ คูเปอร์สมิธ (ปีระดา ดำแก้ว. 2550: 18; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1981: 87 - 97)

1.3. ภาวะทางอารมณ์หรือความรู้สึก (Affective States)

เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกภาคภูมิใจ ความเป็นสุข ความวิตกกังวล หรือภาวะอื่น ที่อยู่ในตัวบุคคลทั้งที่แสดงออกและไม่แสดงออกส่วนใหญ่ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการประเมินสิ่งที่ตนประสบและจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น แล้วส่งผลต่อการประเมินตนเองในเวลาต่อมา บุคคลที่ประเมินตนเองในทางที่ดีจะมีความสุข ซินชมตนเอง หากแต่บุคคลประเมินตนเอง

ในทางที่ไม่ดี จะไม่มีความพึงพอใจในภาวะปัจจุบันของตน หมดหวังในอนาคต (Coopersmith. 1981: 130 - 134)

1.4. ค่านิยมส่วนบุคคล (Self - Values)

ความภาคภูมิใจในตนเอง ของบุคคลจะผันแปรตามค่านิยมและการใช้คุณค่า ตลอดทั้งความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งเขาให้ความสำคัญแตกต่างกัน เช่น คนที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากประสบความสำเร็จแล้วก็จะเกิดความอายและความภาคภูมิใจในตนเองจะต่ำลง ถ้าบุคคลนั้นประสบความสำเร็จในการเรียนก็จะมีภาคภูมิใจในตนเองสูงขึ้น การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนเอง จะทำให้บุคคลนั้นมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น บรานเชลล์ (ปีระดา คำแก้ว. 2550: 18; อ้างอิงจาก Branshaw. 1981) นอกจากนี้บุคคลบางคนมีแนวโน้มที่จะใช้เกณฑ์ค่านิยมทางสังคมเป็นตัวตัดสินคุณค่าของตนด้วย

1.5. ระดับความมุ่งหวังหรือความปรารถนาของบุคคล (Aspiration)

ระดับความมุ่งหวังของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน การพิจารณาตัดสินความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดจากการเปรียบเทียบผลงานและความสามารถของตนเองกับเกณฑ์ความสำเร็จที่ตนเองได้ตั้งไว้ ถ้าผลงานและความสามารถเป็นไปตามเกณฑ์ ที่ตนเองตั้งไว้หรือดีกว่าจะทำให้บุคคลมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าผลงานและความสามารถไม่เป็นไปตามเกณฑ์หรือต่ำกว่าเกณฑ์ บุคคลจะคิดว่าตนเอง ไร้ค่า ทำให้ไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง (Coopersmith.1981: 142-148)

1.6. ปัญหาต่างๆ และโรคภัยไข้เจ็บ (Problems and Pathology)

ปัญหาต่างๆ และโรคภัยไข้เจ็บ ได้แก่ ปัญหาสุขภาพจิตทั่วไป อารมณ์ทางกายที่มีสาเหตุมาจากจิตใจ (Psychosomatic systems) กล่าวคือ ถ้าบุคคลใดมีปัญหาดังกล่าวย่อมมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ และจะแสดงออกมาในรูปความวิตกกังวล มีความทุกข์ ส่วนบุคคลที่มีปัญหาดังกล่าวน้อย จะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง (Coopersmith. 1981: 134 - 138)

2. ปัจจัยภายนอก ได้แก่

2.1. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

คูเปอร์สมิธ (ปีระดา คำแก้ว. 2550:5; อ้างอิงจาก Coopersmith.1981) ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลมาก ดังนั้นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว จึงเป็นรากฐานสำคัญในชีวิต เด็กได้รับความรักความอบอุ่น การสนับสนุนและกำลังใจ ให้สิทธิเสรีภาพในการกระทำของเด็ก ระเบียบกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่ใช้ปกครองลูกและการจัดการดูแลให้เด็กมีอิสระในขอบเขตที่กำหนดสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกและปลอดภัยในชีวิต เชื่อมมั่นในตนเองและมีความภาคภูมิใจในตนเอง

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981 : 98 - 117) ลำดับการเกิดและจำนวนลูกชายลูกสาวมีอิทธิพลต่อการเลี้ยงดีของพ่อแม่ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาความคิดของเด็ก ที่มีต่อตนเอง นอกจากนี้ สถานภาพการสมรสของพ่อแม่ หากมีการหย่าร้างหรือแต่งงานใหม่ก็อาจหย่าร้างหรือแต่งงานใหม่ ก็อาจส่งผลต่อความรู้สึกความภาคภูมิใจในตนเอง ของเด็กบางคนโดยขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องด้วยว่าเขาได้ดำเนินการอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

2.2. การอบรมเลี้ยงดู

ส่งผลต่อความรู้สึกความภาคภูมิใจในตนเองของเด็ก ซึ่งแบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูไว้เป็น 3 แบบ ดังนี้

2.2.1. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจบังคับหรือควบคุมดูแลมากเกินไป พ่อแม่ประเภทนี้ จะมีลักษณะยึดมั่นในกรอบประเพณี กฎระเบียบต่างๆ มาก และจะบังคับควบคุมให้เด็กปฏิบัติตาม หากเด็กฝ่าฝืนจะลงโทษโดยไม่รับฟังเหตุผลของเด็ก จะยึดมั่นในความคิดของตัวเอง เด็กต้องเชื่อฟังและอาจสั่งสอนให้เด็กมีความรับผิดชอบ ทำตามข้อบังคับของสังคม แต่ตนเองไม่ค่อยปฏิบัติตาม หรือพ่อแม่ที่ควบคุม เอาใจใส่ ปกป้องลูกมากเกินไป จนกลายเป็นก้าวก่ายรบกวนลูกหรือมีความวิตกกังวล ห่วงใยลูกมากเกินไป จนทำให้เด็กรู้สึกว่าขาดอิสระ ขาดความเป็นตัวของตัวเอง

2.2.2. การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ให้ความรักความอบอุ่น พ่อแม่ประเภทนี้ จะมีเหตุผล ให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ และนับถือต่อเด็กใช้อำนาจและบทบาทของตน อย่างเหมาะสม โดยเน้นการให้รางวัลมากกว่าการลงโทษ มีกฎระเบียบชัดเจนให้เด็กปฏิบัติแต่ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้เด็กรู้สึกมีอิสระ รู้สึกมั่นคงและปลอดภัย พ่อแม่ก็จะปฏิบัติตามที่สอนลูกและให้ความช่วยเหลือเด็กตามความเหมาะสมยอมรับในความ คิดเห็นความรู้สึก และคุณค่าอย่างเต็มที่เด็กเป็นทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเอื้ออำนวยให้เด็กได้พัฒนาความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองให้สูงขึ้น

2.2.3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จะเป็นพ่อแม่ที่ไม่บังคับ ไม่ก้าวก่าย ไม่ลงโทษ ยอมรับในการกระทำของเด็กเกือบทุกอย่าง เด็กสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ การวางกฎระเบียบของครอบครัว สามารถกำหนดกิจกรรมของตนเองได้เป็นส่วนมาก โดยที่พ่อแม่ ไม่ได้สนับสนุนให้เด็กประพฤติตนตามมาตรฐานของสังคมภายนอก พ่อแม่มักจะมีความเห็นชา ห่างเหินและมักหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับเด็กไม่เชื่อฟัง

วิธีการเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจบังคับ หรือควบคุมดูแลมากเกินไปกับการอบรมเลี้ยงดู แบบปล่อยปละละเลยนั้น จะทำให้เด็กขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีมั่นใจในตัวเอง มีความรู้สึกว่าขาดความรัก มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ซึ่งต่างจากเด็กที่พ่อแม่เลี้ยงดูแบบมีเหตุผล ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ซึ่งจะทำให้เด็กรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในชีวิตมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง ดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามความสามารถ

2.3. โรงเรียนและการศึกษา

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981: 9 - 10) โรงเรียนเป็นสถานที่พัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองต่อจากบ้าน โรงเรียนมีหน้าที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกมั่นใจ ในทักษะความสามารถและความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองเมื่ออยู่ในชั้นเรียน เช่น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างอิสระ ซึ่งไม่ขัดต่อกฎระเบียบที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ การฝึกนักเรียนให้แก้ไขปัญหาต่างๆ จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองเป็นการพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเอง

2.4. สถานภาพทางสังคม

สถานภาพทางสังคมเป็นตัวบ่งชี้ระดับชั้นทางสังคมของบุคคลเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น เช่น ตำแหน่งหน้าที่การงาน บทบาททางสังคม วงศ์ตระกูล ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น โดยทั่วไปสถานภาพทางสังคมมักเน้นที่ฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคล ซึ่งพิจารณาจากอาชีพ รายได้ และถิ่นที่อยู่อาศัย บุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับสูง จะได้รับการปฏิบัติที่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่ามากกว่าบุคคลอื่น จึงทำให้บุคคลนั้นมีความภาคภูมิใจในตนเองมากกว่าบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับปานกลางและระดับต่ำ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของบุคคลมีทั้งปัจจัยภายในที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ความสามารถ ทักษะ สมรรถภาพและผลงาน ภาวะทางอารมณ์หรือความรู้สึก ค่านิยมส่วนบุคคลระดับ ความมั่งหวัง หรือความปรารถนาของบุคคล และปัญหาต่างๆ และโรภภัยไข้เจ็บ ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู โรงเรียนและการศึกษา สถานภาพทางสังคม สังคมและกลุ่มเพื่อน ประสบการณ์จากกระบวนการสังคมประพฤติ เชื้อชาติ และเพศและควมมีเสน่ห์ด้ำนรูปรกย

1.1.5. ลักษณะของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง

จากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1.5.1. ลักษณะของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง ได้มีผู้กล่าวไว้หลายท่านดังนี้

แบรนเดน (ธีระ ชัยยุทธยรรยง. 2544: 21; อ้างอิงจาก Branden. 1987) กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง มีดังนี้

1. มีใบหน้า ท่าทาง วิธีการพูด และการเคลื่อนไหวแผงไว้ด้วควมแจ่มใส ร่าเรึง มีชีวิตชีวา มีความปีติยินดีปรากฏอยู่ในตัว
2. สามารถพูดถึงความสำเร็จ หรือข้อบกพร่องของตนได้อย่างตรงไปตรงมา และน้ำใสใจจริง
3. สามารถเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับคำสรรเสริญ การแสดงออกด้วควมรัก ความซาบซึ้ง
4. สามารถเปิดใจรับคำตำหนิและไม่ทุขร้อนเมื่อมีผู้กล่าวถึงควม ผิดพลาดของตน
5. คำพูดและการเคลื่อนไหว มีลักษณะไม่กังวล เป็นไปตามธรรมชาติ
6. มีความกลมกลืนกันเป็นอย่างดี ระหว่างคำพูด การกระทำ การแสดงออก และการเคลื่อนไหว
7. มีเจตคติที่เปิดเผย อยากรู้อยากเห็น เกี่ยวกับแนวความคิดและ ประสบการณ์ใหม่และโอกาสใหม่ๆ ของชีวิต

8. สามารถที่จะเห็นและสนุกสนานกับแง่ตลกของชีวิตทั้งของตนเองและผู้อื่น

9. มีเจตคติที่ยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อสถานการณ์และสิ่งท้าทายมีวิญญูญาณของการเป็นคนช่างคิด และไม่เอาจริงเอาจังกับชีวิตมากเกินไป

10. สามารถเป็นตัวของตัวเอง แมตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่มีความเครียด
คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981: 150 - 155) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง สามารถรับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริงมีความสอดคล้องกลมกลืนทั้งหมดของ "ตน" ตระหนักถึงศักยภาพของตนมีจิตใจที่เปิดกว้าง และยอมรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง สามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม มีความกระตือรือร้นเป็นผู้นำในการอภิปราย มีความเป็นตัวของตัวเองในการอภิปราย มีความเป็นตัวของตัวเองในการแสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีความ สามารถในการทำงานได้ประสบความสำเร็จ และความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า มีความคิดสร้างสรรค์มองโลกในแง่ดีตลอดทั้งเป็นผู้ที่มีความพึงพอใจและเคารพในตนเองตระหนักถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น อีกทั้งสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม

ริช; และแบรนดท์ (Rich;&Brand.1993 : 92-100) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความมั่นใจในตนเอง จะยอมรับคำบ่นโดยไม่มีการแก้ตัว ไม่พยายาม ที่จะป็นฝ่ายถูก หรือพูดจาเยาะเย้ยอีกฝ่าย และถ้ามีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้อื่น เขาจะรู้สึกอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น เป็นคนมีความรู้สึกที่ดีกับตนเอง ไม่มีความรู้สึกเหงาโดดเดี่ยว สามารถทำให้ชีวิตตนเองมีค่าอยู่เสมอ และมีลักษณะค่านึงถึงอนาคต จะไม่หวั่นไหวไปกับอดีตที่ผิดพลาด แต่จะเรียนรู้จากความผิดพลาด สามารถจัดการกับทุกมิติของอารมณ์ โดยไม่ให้อารมณ์นั้นส่งผลต่อการมีพฤติกรรมในทางลบ คือ จะไม่นำอารมณ์ เช่น อารมณ์โกรธ อิจฉาริษยา มาเป็นสาเหตุทำให้เกิดพฤติกรรมที่บ่งชี้ ถึงการทำลายมนุษย์สัมพันธ์ เพราะพวกเขาตระหนักว่าอารมณ์ไม่สามารถหยุดยั้งสิ่งที่กำลังเผชิญได้ แต่ตัวเราสามารถควบคุมอารมณ์ให้มันคงได้ และจะช่วยเหลือบุคคลอื่นโดยไม่หวังผล ตอบแทนหรือต้องการคำสรรเสริญยกย่อง เพราะตระหนักว่าการช่วยเหลือผู้อื่น ทำให้ได้รับประโยชน์จากการช่วยนั้น เป็นการเพิ่มความรู้ให้ตัวเองด้วย รวมถึงมีการยอมรับว่าบุคคลอื่นเป็นคนเก่งและมีความ สามารถ ซึ่งการยอมรับบุคคลอื่นเป็นสิ่งที่ดี เป็นตัวชี้ว่าคุณยอมรับตัวคุณเอง

เกียร์ติววรรณ อมาตยกุล (2543: 88-89) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะเป็นคนกล้าแสดงความคิดเห็นที่คิดว่าถูกต้อง แม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะแย้งกับความคิดของคนส่วนใหญ่เป็นคนที่ไม่ได้เชื่อในทุกสิ่งทุกอย่างที่พ่อแม่ ครู อาจารย์ สอนและปฏิบัติ แต่มีการนำมาพิจารณาด้วยตนเองว่าสิ่งใดควรเชื่อสิ่งใดไม่ควรเชื่อสิ่งใดควรปฏิบัติตามสิ่งใดที่ไม่ควรปฏิบัติตามเป็นคนที่สามารถเลือกวิชาชีพที่ตนเองชอบและเหมาะสมได้ด้วยตนเองและเป็นคนที่สามารถเลือกคู่ครองได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องให้พ่อแม่หรือเพื่อนเลือกให้ เป็นต้น

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2544: 21) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะมีลักษณะทางร่างกาย โดยมีลักษณะดังนี้

1. ดวงตาสดใส และมีชีวิตชีวา
2. ใบหน้าผ่อนคลาย ไม่เครียด มีสีสัน เป็นธรรมชาติ (ไม่ดูอมโรค) และผิวหนังมีน้ำมีนวล
3. คางตั้งตรงตามธรรมชาติ
4. ขากรรไกรผ่อนคลาย
5. ไหล่ทั้ง 2 ข้าง อยู่ในท่าที่ผ่อนคลายและตั้งตรง
6. มือทั้ง 2 ข้าง ผ่อนคลาย นิ่มนวล และสงบ ไม่สั่น
7. แขนทั้ง 2 ข้าง ห้อยด้วยความผ่อนคลาย และเป็นธรรมชาติ
8. ท่าทางผ่อนคลาย ตัวตรง และสมดุล
9. เดินอย่างสง่างามเผย ไม่ดูก้าวร้าว หรือแบกความทุกข์
10. น้ำเสียงนุ่มนวล เหมาะสมกับสถานการณ์ และมีการออกเสียงที่ชัดเจน

1.1.5.2. ลักษณะของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ

ดิงเมเยอร์ (ธีระ ชัยยุทธยรรยง. 2544: 22 - 23; อ้างอิงจาก Dinkmeyer. 1965) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะมีความรู้สึกดังนี้

1. คิดว่าตนเองไม่ใช่ความสำคัญ
2. ไม่ใช่เป็นบุคคลที่คนอื่นชอบหรือไม่รู้เหตุผลที่คนอื่นมาชอบตน
3. ไม่สามารถทำอะไรได้หลายๆอย่างที่ยากจะทำหรือทำตามแนวทางที่คิดว่าเป็น
4. ไม่แน่ใจในความคิดและความสามารถของตนเอง เห็นค่าความคิดเห็นของบุคคลอื่นและงานของคนอื่นดีกว่าของตนเอง
5. คิดว่าไม่มีใครสนใจตนเอง
6. ไม่กล้าตำหนิใคร
7. ไม่ชอบทำอะไรที่เกิดขึ้นใหม่ๆ
8. ไม่สามารถที่จะบังคับตนเองเมื่อมีอะไรเกิดขึ้น และคาดหวังว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะเลวร้ายลงไปอีกแทนที่จะดีขึ้น

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1981 : 132 - 134) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในภาวะความไม่สอดคล้องกลมกลืนของ “ตน” มักใช้กลไกป้องกันตนเอง รับรู้ว่าคุณค่าตัวเองต่ำ ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเหล่านี้เกิดความรู้สึกว่าตนเอง มีปมด้อย วิตกกังวล เก็บตัว ไม่กล้าแสดงออก ไม่ชอบการแสดงตน ขาดความนับถือตนเอง แสวงหาการยอมรับจากบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดการยอมรับตนเอง ไม่กล้ายุ่งเกี่ยวกับการกระทำที่อาจถูกปฏิเสธหรือได้รับคำตำหนิ ทั้งนี้บุคคล ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ มักแสดงความเข้มแข็งให้ปรากฏออกมาเสมอๆ แต่แท้จริงแล้วบุคคลเหล่านี้จะมีความรู้สึกหวาดกลัว ท้อแท้ ไม่มั่นคงในตนเอง มักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของคนอื่น ไม่กล้าปฏิเสธในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ กลัวการตัดสินใจของคนอื่นที่มีต่อ

ตัวเอง หัวใจไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความยุ่งยากในการแก้ปัญหา ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นได้ กลัวการเข้าสังคมเพราะรู้สึกว่าคุณค่าตัวเองต่ำ และจะทำให้คนรอบข้างเดือดร้อน มักนำความคิดของคนอื่นมาใส่ใจ มักคิดว่ากลุ่มเพื่อนไม่ให้การยอมรับ ไม่ให้ความสนใจ และเกิดความรู้สึกเสียใจบ่อยๆ

ริช; และแบรนต์ (Rich; & Brand. 1993 : 101) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ เป็นบุคคลที่มีความคิดในแง่ลบ กลัวการปฏิบัติงานและกลัวต่อการช่วยเหลือผู้อื่น มีการกล่าวโทษบุคคลอื่นต่อความผิดพลาดหรือล้มเหลว มีการโกหก หรือปิดบังซ่อนเร้นสิ่งที่ไม่ดีของตนเอง เป็นคนขาดงานบ่อยและมักจะป่วยบ่อย ชอบดื้อรั้น ชอบก่อความเดือดร้อน ชอบก่อจลาจล เป็นบุคคลที่มักใช้เวลาที่แน่นอนในการทำงาน พวกนี้จะไม่ทำงานในเวลาที่เขาไม่จำเป็นต้องทำ ไม่มีการอุทิศเวลาส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ยิ่งกว่านี้บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ มักมีความรู้สึกไม่เป็นมิตร รู้สึกเกลียดชังผู้อื่น ไม่มีความเคารพนับถือผู้อื่น และพยายามหาทางเอาคืนบุคคลที่เป็นศัตรูหรือไม่ถูกกัน เพื่อรักษาหน้าในสถานการณ์ที่ยากลำบาก

ธีระ ชัยยุทธขรรยง (2544: 23) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ มีลักษณะดังนี้

1. มีปัญหาทางด้านจิตใจมากกว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง เช่น มีความวิตกกังวล นอนไม่หลับ ไม่มีความสุข และเกิดอาการผิดปกติทางร่างกาย
2. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อาจจะเป็นเพราะตั้งเป้าหมายในชีวิตสำหรับตนเองต่ำ
3. มีอาการหมกมุ่นกับความคิดตัวเอง อ่อนแอต่อการถูกปฏิเสธ และต้องการยอมรับจากสังคมมาก
4. มีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองในทางลบ มักได้รับการปฏิเสธจากคนอื่นมากกว่าบุคคลที่มีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองในแง่ดี
5. มักมองความคิดของผู้อื่นแล้วทำลายซ้ำเติม เพื่อให้ตนเองเกิดความรู้สึกสบายใจ แต่การกระทำนี้กลับเป็นผลเสียเพราะเป็นการซ้ำเติมตัวเองมากขึ้นและยังทำให้ผู้อื่นเกลียดชังตนมากขึ้นด้วย

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง จะมีทั้งบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง และบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ซึ่งหากบุคคลใดมีความภาคภูมิใจในตนเองสูง ก็จะสามารถรับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริง และยอมรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง มองโลกในแง่ดี และส่งผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลนั้นให้แสดงออกได้อย่างเหมาะสม แต่หากบุคคลใดมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จะทำให้ตัดสินคุณค่าภาพพจน์ของตนเองในด้านที่ไม่ดี รวมทั้งความรู้สึกที่ไม่เป็นมิตรกับบุคคลอื่น มักจะกล่าวโทษผู้อื่นอยู่เสมอ ทำให้ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นได้

1.1.6. กระบวนการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง

แซสซี (ภาณุพงษ์ คงจันทร์. 2548: 20; อ้างอิงจาก Sasse. 1978) เสนอวิธีการสร้างเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนี้

1. สร้างความมั่นใจในตนเอง โดยนึกถึงความสำเร็จข้างหน้าในชีวิต
2. ระลึกถึงตนเองเมื่อสามารถทำงานให้ลุล่วงไปด้วยดี โดยให้รางวัลตนเอง อาจจะชมเชยตนเองหรือให้สิ่งที่มีความหมายสิ่งเหล่านี้ จะช่วยให้เราเกิดความรู้สึกที่ดีต่องานที่เราทำมากขึ้น ซึ่งแน่นอนที่สุดย่อมส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง
3. สะสมบันทึกความสำเร็จ หาสมุดบันทึกเพื่อเขียนบันทึกความสำเร็จที่เราได้รับสิ่งที่เราทำได้ดีเป็นเวลาติดต่อกันหลาย ๆ สัปดาห์ หรือหลายเดือน โดยอาจจะประสบความสำเร็จในโครงการต่าง ๆ การช่วยให้ผู้อื่นมีความสุข งานในโรงเรียน การทำงาน หรือด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญกับตน

จอห์นสัน (ภาณพงษ์ คงจันทร์.2548: 20; อ้างอิงจาก Johnson. 1979) ได้เสนอวิธีการสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง ไว้ว่าต้องเป็นกระบวนการเข้าร่วมกลุ่ม ภายใต้บรรยากาศที่สร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อตนเอง จะต้องมีลักษณะต่อไปนี้

1. บุคคลนั้นได้รับการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข
2. บุคคลนั้นได้รับการสนับสนุน การยอมรับทั้งด้านวิชาการ และด้านส่วนตัว โดยกลุ่มเพื่อนบุคลากรในโรงเรียน เช่น ครูและอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ
3. เข้าใจความรู้สึกของบุคคลนั้น
4. บุคคลนั้นได้รับการตอบสนองด้านร่างกาย
5. บุคคลนั้นได้รับการตอบสนองด้านจิตใจ
6. ความผิดพลาดหรือความล้มเหลวเป็นตัวเองทำให้เกิดความวิตกกังวลในระดับปานกลาง
7. บุคคลนั้นสามารถสร้างกำลังใจในชีวิตให้กับตนเองได้

แบรดชอร์ (Bradshaw. 1981: 5-12) ได้กล่าวถึง กระบวนการเสริมสร้างความภาคภูมิใจ ในตนเอง ดังนี้

1. การได้รับผลสำเร็จด้านวิชาการ และการประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ความคาดหวังต่าง ๆ ซึ่งเริ่มจากความคาดหวังเหล่านี้จะถูกกำหนดโดยบุคคลอื่น ต่อมาเป้าหมายความคาดหวัง จะเป็นของตนเอง
2. ประสบการณ์ที่ทำให้เกิดความรู้สึก ได้รับการยอมรับได้รับการเห็นคุณค่า และความเอาใจใส่จากบุคคลที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อตนเอง
3. การได้รับโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรม ที่สอดคล้องกับค่านิยมส่วนตัว ที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น
4. ประสบการณ์ที่จะเพิ่มอำนาจส่วนบุคคล หรือการมีอิทธิพลเหนือเหตุการณ์ และบุคคลที่มีความสำคัญต่อเรา เช่น เสียงของทารกที่ร้องเมื่อต้องการอาหารหรือความอบอุ่นเป็นอำนาจส่วนบุคคลที่สามารถเรียกร้องความเอาใจใส่จากแม่ได้ ในวัยผู้ใหญ่สิ่งเหล่านี้อาจจะเป็นการได้รับตำแหน่ง ในกลุ่มองค์กรหรือการมีตำแหน่งทางการเมือง เป็นต้น

เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์เหล่านี้ อาจจะเป็นด้านใดด้านหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งด้าน ก็จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น อัตมโนทัศน์ก็จะเป็นบวกมากขึ้น อัน

จะ ส่งผลทางบวกต่อคุณลักษณะต่างๆ ของบุคคล คือ การยอมรับข้อผูกพัน ความมกงามส่วนบุคคล ความใจกว้าง ความไว้วางใจ การเผชิญหน้า ความคิดสร้างสรรค์ การดูแลเอาใจใส่ การแสดงออก ความกล้าปราศจากอคติ การอุทิศตน การเสี่ยงเพื่อชีวิตที่ดี การทดลอง ความเป็นหนึ่งเดียว ซึ่ง ลักษณะเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการพัฒนาของบุคคลและองค์การ

ธีระชัย ยุทธยรรยง (2544:24-25) ได้กล่าวว่า ความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถ เสริมสร้างให้เพิ่มขึ้นและลดลงได้ตลอดชีวิตของเราและมีหลายวิธีในการเสริมสร้าง และเพิ่มความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนี้

1. ด้านที่เกี่ยวกับตนเอง

1.1. พึงระลึกเกี่ยวกับตนเองว่าตนเท่านั้น ที่ควบคุมภาพพจน์ของตนเองได้ตัว เราเท่านั้นที่มีอำนาจที่จะเปรียบเทียบภาพพจน์ของตนเอง ข้อเสนอที่ที่ได้รับจากผู้อื่นอาจมีอิทธิพลก็จริง แต่เราจะยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ย่อมขึ้นอยู่กับตัวเราเอง เพราะภาพพจน์จะเป็นอย่างไรอยู่ในใจเรานั้นแหละ

1.2. อย่าให้คนอื่นมากำหนดมาตรฐานให้แก่เรา เพราะผู้ครอบงำขอยบอกเราอยู่ตลอดเวลาว่าให้ทำอย่างไรบ้าง บางครั้งคนอื่นก็มีเจตนาดี ทำให้เรายอมรับคำแนะนำนั้นๆ ซึ่งเป็นมาตรฐานของเราเอง ซึ่งอาจทำให้เราไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทางที่ดี เราควรคิดให้รอบคอบว่าสิ่งที่ทำอยู่นั้นเป็นเป้าหมายส่วนตัว และควรมีมาตรฐานเป็นของตนเอง

1.3. พึงระวังการตั้งเป้าหมายของตนเองที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง แม้ว่าเราจะมีเป้าหมายที่จะทำให้สำเร็จ แต่ก็ควรตั้งคำถามว่า “เป้าหมายนั้นสอดคล้องกับความเป็นจริงหรือไม่” บางคนคาดหวังเกี่ยวกับตัวเองสูง โดยเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิงที่เขาเลอเลิศและประสบ ความสำเร็จเป็นอย่างดีแล้ว แทนที่จะเปรียบเทียบกับผู้อื่นที่อยู่ในรัศมีใกล้เคียงกัน ก็ดูไม่สมเหตุสมผล ซึ่งอาจทำให้ความภาคภูมิใจในตนเองต่ำลง เพราะไม่สามารถถึงเป้าหมายของตนเองที่วางไว้

1.4. พยายามปรับความคิดที่ขอมองอะไรในแง่ลบ บุคคลที่มักคิดอะไรในทางลบ มักมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ เช่น เมื่อประสบความสำเร็จแล้วก็มักตำหนิตนเอง ถ้าเกิดล้มเหลวแล้วได้รับการคัดเลือกก็จะให้เหตุผลว่าไม่มีใครสมควร แต่ถ้าตงงานก็จะพูดซ้ำเติมตัวเองว่า เพราะตัวเองเป็นคนโง่จริงๆ

1.5. มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง สสำรวจตนเองพบว่ามีอะไรบกพร่องแล้วพยายามหาทางปรับปรุงแก้ไข

1.6. มองบุคคลอื่นด้วยสายตาที่ชื่นชมเป็นมิตร บุคคลที่มองบุคคลอื่นด้วยสายตาที่ชื่นชมและเป็นมิตร จะทำให้ได้รับการยอมรับ ความไว้วางใจและชื่นชมกลับมาจากบุคคลอื่นเช่นกัน จะช่วยให้เกิดความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่นแต่ถ้าบุคคลมองผู้อื่นด้วยสายตาที่ไม่ประสงค์ร้าย จะเป็นการตัดสัมพันธ์ภาพของตนเองกับผู้อื่น และจะเกิดความรู้สึกไม่มีความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

2. ด้านของครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง

2.1. ควรให้การยอมรับในตัวเอง

2.2. เปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองประสบการณ์ต่างๆ ให้เรียนรู้อย่างมี

ประสิทธิภาพตามวิถีทางของเด็ก

2.3. ไว้วางใจให้เด็กได้กระทำตามความต้องการหรือความปรารถนาของเขา

2.4. ช่วยสร้างให้เด็กมีความสามารถในการหยั่งรู้และคิดล่วงหน้าถึงผลการ

กระทำทุกชนิดของเด็ก ด้วยการใช้วิธีการช่วยผู้เด็กรู้จักใช้เหตุผลแบบอุปนัยและนิรนัย

2.5. ให้กำลังใจเด็กเกิดความกล้าความหวังและความมั่นใจให้เขาเผชิญ และจัดการกับอุปสรรคต่างๆ หรือปัญหาต่างๆ ที่ยุ่งยากในชีวิต ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความมานะ อดทนอย่างดียิ่ง

2.6. สอนเด็กให้ความรักทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ให้เขามีเจตคติที่วามมนุษย์ทุกคนมีค่าเท่ากันด้วยการอธิบายและอภิปรายถึงค่านิยมพื้นฐานกับเด็ก ได้แก่ ความรักและเห็นค่าในตนเอง และผู้อื่น ให้เด็กรู้จักถึงความชื่นชมยินดี ในการให้และการห่วยไปกันและกัน

2.7. ช่วยให้เด็กได้พิจารณาให้เห็นแจ้งว่าความเชื่อที่ว่า ตนต้องประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์แบบจะล้มเหลวไม่ได้ตนต้องได้รับความรักความชอบพอ และการยกย่องจากคนที่ตนได้พบเห็นสิ่งที่ไม่เป็นมงคล ไม่ควรก้าวกายเข้ามาในชีวิตและตนต้องได้รับทุกสิ่งทีปรารถนาและทันที เป็นความเชื่อที่ไร้เหตุผลเด็กจะมีสภาพที่ดีขึ้น สามารถจัดความคิดใหม่ในรูปที่ตรงกับความจริงและมีเหตุผลตลอดจนชี้ให้เห็นสิ่งดีๆ ที่เขาเคยทำให้เขามองเห็นจุดดี เห็นว่าตนมีค่า แม้ว่าจะเคยทำอะไรไม่ดีมาในชีวิต เพิ่มและสร้างความคิดดีๆ ให้เขา

2.8. ให้เด็กสร้างมโนภาพว่าตนมีอำนาจในตนที่จะบังคับใจตนเองได้ ให้รู้สึกว่าเขาเป็นคนเก่ง มีความสามารถ ด้วยการให้กำลังใจและคิดถึงภาพดีงาม

2.9. สะท้อนความรู้สึกที่ดีต่อเด็ก เมื่อเด็กได้กระทำถึงสิ่งที่ดีงามใหม่ๆ ในแต่ละวัน

2.10. พ่อแม่ ผู้ปกครองร่วมมือกับครูในการพัฒนาเด็กด้วยความรักความเข้าใจ

ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเต็มศักยภาพ

2.11. พ่อแม่ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับครูในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้สึก ความภาคภูมิใจในตนเองของเด็ก

3. ด้านครูทำหน้าที่แนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษา

ครูทำหน้าที่แนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษา ควรจะจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

3.1. จัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมให้เด็กเกิดความไว้วางใจ

3.2. จัดกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมให้เด็กกล้าเปิดเผยหรือแสดงความรู้สึก

3.3. จัดกิจกรรมให้เด็กได้รับข้อมูลป้อนกลับทางบวก

3.4. จัดกิจกรรมให้เด็กมีโอกาสรับประสบการณ์การเสี่ยงในสถานการณ์ใหม่ๆ

3.5. จัดกิจกรรมให้เด็กได้เกิดทักษะการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น

3.6. จัดกิจกรรมให้เด็กได้เกิดทักษะการยอมรับตนเองทักษะการควบคุมตนเอง

ทักษะการพึ่งตนเอง และทักษะการสร้างความมั่นคงในตนเอง

3.7. จัดกิจกรรมให้เด็กเกิดทักษะการรู้จักตนเอง การรัก และเห็นคุณค่าในตนเองและทักษะการคิด การตัดสินใจและการแก้ปัญหา

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2544: 147-148) ได้เสนอวิธีการสร้างความภาคภูมิใจในตนเองที่ให้กับเด็ก โดยกล่าวว่า สิ่งสำคัญมากที่สุดในการสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้กับลูก คือ ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันภายในครอบครัว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ให้ความรักที่ไม่มีเงื่อนไขโดยพ่อแม่อย่าบอกว่าจะรักลูกเมื่อลูกเป็นคนดีหรือเรียนเก่ง ความรักที่พ่อแม่มีต่อลูกไม่ควรตั้งอยู่บนเงื่อนไขของความดี ไม่ดี หรือความเก่ง ไม่เก่ง เด็กต้องรู้ว่าแม้ว่าเขาไม่ดี หรือเก่งไม่พอ พ่อแม่ก็ยังคงรักเขา เด็กที่รู้ตัวว่าพ่อแม่รักเจ้าเสมอไม่ว่าจะเป็นเช่นไรนั้น มักจะพยายามทำสิ่งต่างๆ อย่างสุดความสามารถ เพื่อให้พ่อแม่ภาคภูมิใจ เขาทำดีเพราะเขารู้สึกดีกับตัวเอง ไม่ใช่ทำเพราะต้องการพิสูจน์คุณค่าของตนเองว่าสมควรที่ควรจะได้รับความรักจากพ่อแม่หรือไม่

2. ให้การยอมรับนับถือในตัวเด็ก โดยพ่อแม่ต้องยอมรับลูกเป็นคนอีกคนหนึ่งที่แตกต่างกัน ออกไปเป็นคนที่มีความรู้สึกนึกคิดเป็นของตนเอง เด็กที่โตมาด้วยการยอมรับนับถือจากพ่อแม่ จะยอมรับนับถือตัวเองและภาคภูมิใจในตนเองด้วย

3. ช่วยให้อุบัติมีความพอใจในตนเอง โดยพ่อแม่จะต้องทำให้ลูกรู้สึกว่าเขาเป็นบุคคลที่พิเศษ “ไม่มีใครเป็นเขาได้ดีเท่าเขา” การบอกเช่นนั้นไม่ได้หมายความว่า ลูกไม่ต้องปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น แต่หมายความว่าเราสามารถเป็นตัวของตัวเองได้อย่างภาคภูมิใจ และไม่ต้องพยายามเป็นคนอื่นให้เสียเวลา

4. หัดให้ลูกเป็นตัวของตัวเอง มีความตระหนักว่าตนเองเป็นคนมีประสิทธิภาพ และเป็นคนเก่งนั้นเกิดจากการที่เด็กได้มีโอกาสเป็นตัวของตัวเอง สามารถคิดและตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตัวเอง หากพ่อแม่ไม่让孩子คิดเองบ้างก็เป็นการบอกว่าลูก ไม่เก่งพอ พ่อแม่ไม่เชื่อในความสามารถของลูก พ่อแม่กลัวว่าลูกจะคิดผิด ทำผิด ตัดสินใจผิดพลาดที่ตามมาก็คือเด็กจะรู้สึกว่าตนไร้ ประสิทธิภาพและพึ่งตนเองไม่ได้

5. มีความคาดหวังที่เหมาะสม พ่อแม่ต้องมีความคาดหวัง ที่เหมาะสมกับเด็ก และมีมาตรฐานสูงสำหรับเด็ก ไม่ว่าด้านความประพฤติหรือผลงาน พ่อแม่ต้องทำให้ลูกรู้ว่าคุณมีความเชื่อว่าลูกจะทำได้ดี ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เด็กทำในสิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่เขาจะทำได้

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า วิธีการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองสามารถพัฒนาได้โดยการให้บุคคลได้รับผลสำเร็จด้านวิชาการ การได้รับการยอมรับ คุณค่าของตนเอง การได้แสดงพฤติกรรมตามค่านิยมส่วนตัว และประสบการณ์การเพิ่มอำนาจ ซึ่งการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง อาจต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว ครู อาจารย์ ซึ่งหากทุกฝ่ายร่วมมือกันการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองจะบรรลุผล ส่งผลทำให้บุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดีและการปรับตัวดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาองค์การให้เจริญก้าวหน้า

1.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง

1.2.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮอง (Hong : 2002 : online) ได้ศึกษาความภาคภูมิใจของนักเรียนที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 1,672 คน เป็นนักเรียนชาย 779 คน นักเรียนหญิง 813 คน โดยใช้แบบสำรวจ SSQ (Secondary Student Questionnaire) จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการ จะมีความภาคภูมิใจในตนเองมากกว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการ และมีผลการเรียนที่ดีกว่า

อเบดาฮาฟิซ (Abedalhafiz : 2003 : online) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมทางด้านกีฬากับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนอเมริกันเชื้อสายอาหรับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 7-9 จำนวน 147 คน ศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม Rosenberg Self - Esteem Scale และ Adolescent Self -Perception พบว่าการรับรู้และความสามารถทางด้านกีฬาของเพศชายและหญิงต่างกัน ในเพศเดียวกัน การรับรู้และความสามารถทางด้านกีฬาเพศหญิงมีต่างกัน ส่วนเพศชายไม่ต่างกันและเพศชาย มีระดับของความต้องการที่จะมีกิจกรรมทางด้านร่างกายและมีความภาคภูมิใจในกิจกรรมทางด้านกีฬามากกว่าเพศหญิง

อดัม (Adams : 2003 : online) ได้ศึกษาความความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่นหญิงผิวดำ โดยศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องของการเห็นคุณค่าในตนเองและการตำหนิตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงวัยรุ่น ที่ศึกษาในระดับ High school จำนวน 2355 คน โดยแยกเป็นวัยรุ่นผิวดำจำนวน 253 คน และผิวขาวจำนวน 1,902 คน จากการศึกษพบว่า นักเรียนหญิงผิวดำที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะมีการมองเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักเรียนหญิงผิวขาว ในขณะที่เดียวกันก็มีการตำหนิตนเองสูงกว่านักเรียนหญิงผิวขาวเช่นกัน

พาร์ทิงตัน (Partington: 2004: online) ได้ศึกษาผลกระทบทางด้านวิชาการที่มีต่อความภาคภูมิใจในวัยรุ่นที่เป็นชนกลุ่มน้อย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่อยู่ในเกรด 10-11 อายุระหว่าง 15-19 ปี โดยใช้แบบสอบถาม MSCS (Multidimensional Self Concept Scale) พบว่านักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงและมีแรงบันดาลใจในการทำงานมากกว่านักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ

ไวลี่ (ปีระดา คำแก้ว.2550:28; อ้างอิงจาก Wylie.1979) ได้ศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองของบุคคลวัยรุ่น พบว่าเพศชายและเพศหญิง มีความภาคภูมิใจในตนเองในตนเองไม่แตกต่างกัน

จูฮาซซ์ (Juhasz.1985.อ้างอิงจาก ปีระดา คำแก้ว: 2550; 29) ได้ศึกษาการวัดความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่นตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 12 - 14 ปี ผลการศึกษาพบว่าอายุจะเป็นองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเอง

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1960.อ้างอิงจาก ปีระดา คำแก้ว. 2550; 30) ได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในระดับเกรด 5 และ 6 จำนวน 102 คน พบว่า เด็กที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะมีความวิตกกังวลน้อยกว่าเด็กที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำและเด็กที่มีความภาคภูมิใจ

ในตนเองในตนเองสูงจะเป็นเด็กที่ได้รับความนิยมนิยมชมชอบสูงกว่าและเด็กที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะยอมรับความผิดพลาดหรือความล้มเหลวของตนเอง เพื่อที่จะนำมาแก้ไข ในขณะที่เด็กที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะไม่ยอมรับความผิดพลาดและปกปิดไว้

คูเปอร์สมิธ (Coopersmith. 1967: 425) ศึกษาและสร้างแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง สรุปว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ เป็นบุคคลที่เก็บตัว ไม่ชอบปรากฏตัวในที่ชุมชน ส่วนพวกที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะเป็นพวกที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

1.2.2. งานวิจัยในประเทศไทย

จารุวดี บุญยารมย์ (2541: 58) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้ คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของผู้เข้ารับการสงเคราะห์ ในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เข้ารับการสงเคราะห์เพศหญิง ที่มีอายุ 15-18 ปี และมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ จำนวน 16 คน ผลการศึกษาพบว่าหลังจากกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม และได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง มีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้นไม่แตกต่างกัน

ระจิตรแก้ว เล็กอุทัย (2542 : 44 - 45) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองในตนเองของนิสิตคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 323 คน เป็นนิสิตชาย 160 คน และนิสิตหญิง 163 คน พบว่าเพศหญิง ชั้นปีที่ 4 บุคลิกภาพ ความผูกพันต่อสถาบัน ความพึงพอใจในการเรียนแพทย์ อาชีพของผู้ปกครองหรือรัฐวิสาหกิจ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว และบรรยากาศทางการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรารถนา ช้อนแก้ว (2542: 61) ได้ศึกษา การใช้กิจกรรมการออกกำลังกายเป็นสื่อเพื่อพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด ระยอง พบว่า กลุ่มเยาวชนที่ได้รับการฝึกกิจกรรมการออกกำลังกายทำแบบอารบิคแดนซ์และแบบการฝึกวิ่ง มีความภาคภูมิใจในตนเอง ด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผลและด้านการปรับตัวเกี่ยวกับอารมณ์สูงกว่า กลุ่มเยาวชนที่ได้รับการฝึก

อรอุมา สงวนญาติ (2544 : 71 - 73) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดความภาคภูมิใจในตนเองที่มีรูปแบบ การตอบและการวิเคราะห์ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ของโรงเรียนมัธยมส่วนกลางสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดความภาคภูมิใจในตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 ฉบับ เป็นฉบับแบบข้อความ และฉบับแบบสถานการณ์โดยวัดคุณลักษณะ 4 ด้าน คือ ด้านการยอมรับนับถือตนเอง ด้านการได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อน ด้านการได้รับการยอมรับจากครอบครัว และด้านการได้รับการยอมรับจากโรงเรียนพบว่า ในการวิเคราะห์ทั้งสองแบบ แบบวัดทั้งสองมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เหมือนกัน ส่วนค่าความสอดคล้องภายในไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่าทั้งสามองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน

ศศิวิมล บุราณทวีคุณ (2547: 97) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กบ้านราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร พบว่าสัมพันธภาพระหว่างเด็กหญิงบ้านราชวิถี กับเพื่อนในโรงเรียน บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างเด็กหญิงบ้านราชวิถีกับครูในโรงเรียน ระดับชั้นการศึกษา ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กหญิงบ้านราชวิถี

อัมพร ทองจรรยา (2547 : 74-75) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของครูศูนย์การเรียนชุมชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1 กลุ่ม ตัวอย่างเป็นครูศูนย์การเรียนชุมชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1 ปี การศึกษา 2547 จำนวน 145 คน เป็นครูชาย 59 คน ครูหญิง 86 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของครูศูนย์การเรียนชุมชน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจของครูศูนย์การเรียนชุมชน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บังคับบัญชา และครูกับสมาชิกในครอบครัว ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

กรองกาญจน์ ใจชื่อตรง (2548:69 - 70) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 422 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่าองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ได้แก่ ระดับการศึกษา บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน ส่วนองค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สุขภาพจิตความผูกพันต่อสถาบัน และลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะมีความวิตกกังวลน้อยกว่านักเรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ นักเรียนที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง จะมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่าผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ต่ำ นอกจากนี้สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ระดับชั้นการศึกษา ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง นอกจากนี้ บุคลิกภาพ ความผูกพันต่อสถาบัน ความพึงพอใจทางการแพทย์ อาชีพของผู้ปกครองหรือรัฐวิสาหกิจ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว และบรรยากาศทาง การเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองในตนเอง

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง

2.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง

2.1.1. สัมพันธภาพในครอบครัว

เสาวภา เบ็ญจพันธ์ทวี (2540:6) ให้ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัวว่า ลักษณะที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อลูก พฤติกรรมที่ลูกปฏิบัติต่อพ่อแม่และพฤติกรรมที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อกัน เช่น พ่อแม่ให้ความรัก ความห่วงใย ไว้วางใจลูก ให้ลูกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น มีการ

พักผ่อนร่วมกันในครอบครัว ให้กำลังใจลูกและไม่เข้มงวดกวดขันหรือควบคุมมากเกินไป ลูกให้ความรัก ความเคารพต่อพ่อแม่ ยอมรับเกณฑ์มาตรฐานของพ่อแม่ ตลอดจนความกลมเกลียวของพ่อแม่ที่มีต่อกัน

โสภภาพรณ เวียงเพิ่ม (2541:9) ให้ความหมายของสัมพันธภาพในครอบครัว ว่า สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง ลักษณะทางพฤติกรรมภายในครอบครัว การแสดงออกด้านความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรและการมีส่วนร่วมในครอบครัว

นุชลดา โรจนประภาพรณ (2541:57) ได้ให้ความหมายว่า สัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง การที่สมาชิกในครอบครัวมีความผูกพัน รักใคร่ปรองดองกันและสามารถให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จากความหมายทั้งหมดขอสรุปว่าสัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึงการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน การผูกพันและการสนับสนุนของบุคคลในครอบครัวเป็นลักษณะที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องผูกพันระหว่างพ่อแม่กับลูก ซึ่งประกอบด้วยความคุ้นเคยสนิทสนมระหว่างกัน ความเชื่อถือว่าไว้วางใจที่มีต่อกัน ความผูกพันรักใคร่ระหว่างกันและความสอดคล้องในสิ่งที่ปฏิบัติต่อกัน

2.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง

2.2.1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอายุ

อายุ หมายถึง จำนวนปีตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน โดยอายุเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดฐานะของบุคคลในสังคม บุคคลที่มีอายุต่างกันจะมีความคิดเห็นและการปฏิบัติแตกต่างกันไปตามประสบการณ์การเรียนรู้

2.2.1.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

ลีเวนเบอร์ก (Levenberg. 1976: 29) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนเกรด 3-6 จำนวน 400 คน จากครอบครัวชนชั้นต่ำ และชั้นกลางโดยแบ่งตามเพศและระดับชั้นเรียนพบว่านักเรียนถ้าอายุมากขึ้น จะมีความแม่นยำในการประเมินตนเองมากขึ้น และมีความภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้นด้วย

จูฮาสส์ (Juhass.1985: 47) ได้ศึกษา การวัดความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่นตอนต้น กลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 12-14 ปี ผลการศึกษาพบว่าอายุจะเป็นองค์ประกอบของความภาคภูมิใจในตนเอง

2.2.1.2. งานวิจัยในประเทศไทย

อัมพร ทองจรรยา (2547: 75) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของครูศูนย์การเรียนชุมชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1 ผลการศึกษาพบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองของครู

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าอายุน่าจะมีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเอง

2.2.2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นการศึกษา

ระดับช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งแบ่งเป็นระดับชั้นการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2.2.1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นการศึกษา

2.2.2.1.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

มัลลิส, มัลลิส; และนอร์แมนดิน (พเยาว์ ผลภาพ. 2542 :72; อ้างอิงจาก Mullis, Mullis; & Normandin.1992) ศึกษาเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น ในแบบ Cross- section และ Longitudinal โดยการศึกษาแบบ Longitudinal ใช้กลุ่มตัวอย่าง 270 คน ทำแบบวัดความภาคภูมิใจในตนเองของคูเปอร์สมิท ในขณะที่ศึกษาอยู่ในระดับ 9 ระดับ 10 และระดับ 11 ผลการศึกษา พบว่า ระดับชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้น ความภาคภูมิใจในตนเองก็สูงขึ้นตามลำดับ ส่วนการศึกษาแบบ Cross - section พบว่า ไม่มีความแตกต่างของความภาคภูมิใจในตนเองทั้ง 3 ระดับชั้นเรียน

2.2.2.1.2. งานวิจัยในประเทศไทย

สุนารี เตชะโชควิวัฒน์ (2527:64) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเองกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-3 ในกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกันจะมีความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกันจะมีความภาคภูมิใจในตนเองไม่แตกต่างกัน

2.2.3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง จำนวนปีในการปฏิบัติหน้าที่ของคนทำงาน

รุ่งโรจน์ แสงคราม (2532:55) ได้ศึกษาความพอใจในการปฏิบัติงานของสารวัตรสืบสวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาล พบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของสารวัตรสืบสวน สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล

ศิริินทร์ วงศ์สวัสดิ์ (2533:139-140) ได้ศึกษาปัญหาการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประสบการณ์ในการทำงานของครู อาจารย์ ไม่เป็นตัวแปรที่ทำให้ปัญหาการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน

จุฑามาศ พุทธิพิทักษ์ และคนอื่น ๆ (2535:76) ได้ศึกษาการลาออก โอนย้ายงานของโรงพยาบาลตากสิน พบว่า พยาบาลที่มีอายุการทำงานระหว่าง 6-10 ปี เป็นผู้ที่มีการขอลาออก โอนย้ายมากที่สุด

จะเห็นได้ว่า ประสบการณ์ในการทำงานก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลในการปฏิบัติงาน ผู้มีประสบการณ์ต่างกัน อาจมีความสามารถต่างกัน ทำให้ปฏิบัติงานได้แตกต่างกัน

2.2.4. บุคลิกภาพ

2.2.4.1. ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของอีริกสัน

อีริกสัน (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา.2542:68; อ้างอิงจาก Erik H.Erikson.1985) เป็นนักจิตวิเคราะห์ที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่งในสหรัฐอเมริกา อีริกสันอยู่ในกลุ่มฟรอยด์รุ่นใหม่ เขาสนใจด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยามาก อีริกสันเป็นผู้วิเคราะห์เกี่ยวกับเด็กเป็นคนแรกในนครบอสตัน ในปี ค.ศ.1933 อีริกสันคิดว่าการศึกษาพฤติกรรมเด็กนั้นจะต้องศึกษาจากการอบรมเลี้ยงดู สภาพสังคม และความเป็นอยู่ของเด็ก

อีริกสัน เห็นว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพจะเกิดขึ้นในทุกช่วงของชีวิต กล่าวคือ พฤติกรรมในช่วงแรกของชีวิตนั้น ไม่ใช่ช่วงที่สำคัญเพียงแค่ช่วงเดียว แต่พัฒนาการของพวกเราจะดำเนินไปเป็นขั้นตอน ขั้นพัฒนาการแต่ละขั้นก็จะมีผลสืบเนื่องติดต่อกันอยู่ตลอดเวลา โดยมีการพัฒนาการทางด้านร่างกายเป็นตัวนำไปสู่พัฒนาการขั้นต่อไป สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการ ได้แก่ แรงขับภายใน อิทธิพลของวัฒนธรรม และลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ดังนั้น นักจิตวิทยาบางคนจึงเรียกพัฒนาการทางบุคลิกภาพของอีริกสันว่า ขั้นพัฒนาการจิตสังคม 8 ขั้น (Stage of Psychosocial development) (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา, 2542) ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 อายุ 0 – 1 ปี ขั้นความไว้วางใจกับความไม่ไว้วางใจ (Sense of Trust VS. Sense of Mistrust)

ความไว้วางใจของเด็กที่มีทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นนั้น จะมากหรือน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความคงเส้นคงวาของพ่อแม่ในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานความไว้วางใจของเด็ก ความรักใคร่ของพ่อแม่ที่แสดงต่อลูกนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ถ้าเด็กได้รับความรักใคร่อย่างเหมาะสมเด็กก็จะรู้สึกว่าการนี้ปลอดภัย น่าอยู่ และรู้สึกไว้วางใจได้ แต่ถ้าเด็กได้รับความรักใคร่ที่ไม่เหมาะสม เด็กก็จะรู้สึกว่าโลกนี้เต็มไปด้วยความอันตรายและไม่ปลอดภัย เด็กจะมีแต่ความหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา

ขั้นที่ 2 อายุ 2 – 3 ปี ขั้นความเป็นตัวของตัวกับความคลางแคลงใจ (Sense of Autonomy VS. Sense of Doubt)

เด็กที่มีอายุในวัยนี้จะเริ่มพัฒนาการความเป็นตัวของตัวเอง เช่น รู้จักควบคุมการขับถ่าย เป็นต้น เนื่องจากวัยนี้เป็นวัยที่กล้ามเนื้อของเด็กเริ่มมีความแข็งแรง เด็กในวัยนี้มีความต้องการอิสระ ที่จะกระทำและแสดงพฤติกรรมตามที่พวกเขาต้องการ เพื่อเป็นการทดลองการใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ เด็กในวัยนี้เริ่มเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ และมีความต้องการที่จะเอาชนะสิ่งแวดล้อมหรืออำนาจที่มีอยู่ ดังนั้น พ่อแม่จึงควรระวังในเรื่องความสมดุลในการเลี้ยงดู โดยเฉพาะวิธีการเลี้ยงดูแบบปกป้องมากเกินไปและการเลี้ยงดูแบบขาดการช่วยเหลือ กล่าวคือ ถ้าหากพ่อแม่ให้กำลังใจและให้โอกาสเด็ก เด็กก็จะสามารถพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ รู้ถึงอิสรภาพที่จะควบคุมตนเอง แต่ถ้าหากพ่อแม่ไม่ให้โอกาส หรือถ้าพ่อแม่ทำทุกอย่างแทนเด็ก เด็กจะเกิดความสงสัยและความคลางแคลงใจในความสามารถของตนเอง

สามารถของตนเอง

ขั้นที่ 3 อายุ 4 – 5 ปี ชั้นความคิดริเริ่มกับความรู้สึกผิด (Initiative VS. Guilt)

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดถึงการใช้ภาษานั้นจะช่วยให้เด็กเกิดแนวคิด ในการวางแผนและความคิดริเริ่มในการทำกิจกรรมต่างๆ ถ้าเด็กในวัยนี้ได้รับการส่งเสริมให้ถูกทางก็จะเป็น การเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น ถ้าพ่อแม่พยายามตอบคำถามเด็ก ไม่พูดตัดบท หรือ แสดงความเบื่อหน่ายก็จะเป็นการส่งเสริมเด็กให้เกิดความรู้สึกต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไปเด็กจะ มีความคิดริเริ่มในทางตรง กันข้ามถ้าผู้ใหญ่มีแต่ความเข้มงวด หรือไม่เปิดโอกาสให้เด็ก ดำเนินเด็กอยู่ ตลอดเวลา และเห็นว่าการกระทำของเด็กนั้นเป็นสิ่งที่น่ารำคาญ เด็กก็จะเกิดความรู้สึกผิดเมื่อเด็กคิด จะกระทำการสิ่งใดๆนอกจากนี้ เด็กในวัยนี้จะเริ่มเรียนรู้บทบาททางเพศ มาตรฐานทางศีลธรรมและการ ควบคุมอารมณ์อีกด้วย

ขั้นที่ 4 อายุ 6 – 12 ปี ชั้นความขยันหมั่นเพียรกับความรู้สึกต่ำต้อย (Sense of Industry VS. Sense of Inferiority)

เด็กในวัยนี้จะเริ่มเข้าเรียนและเริ่มต้องการเป็นที่ยอมรับจากผู้อื่นเด็กจะเกิด พัฒนาการทางด้านความขยันขันแข็ง โดยเด็กจะพยายามคิดที่จะทำ คิดผลิตสิ่งต่างๆ ให้เหมือน ผู้ใหญ่ด้วยการทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังใจ ถ้าหากเด็กไม่ได้รับความสนใจ หรือถ้าหากผู้ใหญ่แสดง ออกมาให้เด็กเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นการกระทำที่น่ารำคาญ เด็กก็จะเกิดความรู้สึกต่ำต้อย

ขั้นที่ 5 อายุ 12 – 17 ปี ชั้นความเป็นเอกลักษณ์กับความสับสนในบทบาท (Sense of Identity VS. Role Confusion)

ช่วงนี้เป็นช่วงที่เด็กกำลังเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น และเริ่มพัฒนาเอกลักษณ์ของตนเองว่าตน คือ ใคร ต้องการอะไร มีทัศนคติอย่างไร มีเป้าหมายอย่างไรในอนาคต ถ้าเด็กค้นหาเอกลักษณ์ของ ตนเองได้ เด็กก็จะแสดงบทบาทของตนได้อย่างเหมาะสม แต่ถ้าเด็กค้นหาเอกลักษณ์ของตนไม่พบ เด็กจะเกิดความสับสน และแสดงบทบาทที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับตนเอง

ขั้นที่ 6 อายุ 18 – 34 ปี ชั้นความผูกพันกับการแยกตัว (Sense of Intimacy VS. Sense of Isolation)

ขั้นนี้เป็นขั้นการพัฒนาทางด้านความรักและความผูกพัน กล่าวคือ เมื่อบุคคล สามารถค้นพบเอกลักษณ์ของตนเองได้แล้ว โดยรู้ตัวว่าตนเองคือใคร ต้องการอะไร มีจุดมุ่งหมาย อะไร และมีอุดมคติอย่างไร ก็จะเกิดความรู้สึกต้องการมีเพื่อนสนิทที่รู้จัก สามารถรับทุกข์ซึ่งกันและ กันได้ รวมถึงการแสดงความยินดีและเสียสละให้แก่กัน แต่ถ้าหากพัฒนาการในช่วงนี้ล้มเหลวไม่ สามารถสร้างความรู้สึกเช่นนี้ได้ เขาก็จะขาดเพื่อนสนิท หรือเกิดความรู้สึกต้องการชิงดีชิงเด่น ชอบ ทะเลาะเบาะแว้งกับผู้อื่น เขาก็จะรู้สึกว่าเหวเปล่าเปลี่ยวเหมือนถูกทอดทิ้ง ซึ่งจะนำไปสู่การแยกตัว เอง และดำเนินชีวิตอย่างโดดเดี่ยว

ขั้นที่ 7 อายุ 35 – 60 ปี ชั้นการทำประโยชน์ให้กับสังคมกับการคิดถึงแต่ตนเอง (Sense of Generativity VS. Sense of Self Absorption)

ขั้นนี้เป็นช่วงของวัยกลางคน ซึ่งมีความพร้อมที่จะสร้างประโยชน์ให้สังคมได้เต็มที่ ถ้าพัฒนาการ แต่ละขั้นตอนที่ผ่านมามีดำเนินไปได้ด้วยดี มีการดูแลรับผิดชอบเอาใจใส่ต่อบุตรหลานให้ มีความสุข มีการอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้เป็นคนดีต่อไปในอนาคต แต่ถ้าพัฒนาการขั้นต่างๆ ที่ผ่าน

มาไม่ประสบความสำเร็จ เขาจะเกิดความรู้สึกท้อถอย เบื่อหน่ายชีวิต คิดถึงแต่ตนเองไม่รับผิดชอบต่อสังคม

ขั้นที่ 8 อายุ 60 ปีขึ้นไป ขั้นบูรณาการกับความสิ้นหวัง (Sense of Integrity VS. Despair)

ขั้นนี้เป็นช่วงของวัยชราซึ่งเป็นวัยสุดท้ายของชีวิตเป็นขั้นพัฒนาบูรณาการของตนเอง ในช่วงนี้ถ้าบุคคลผ่านขั้นตอนพัฒนาการต่างๆ มาด้วยดีก็จะมองอดีตว่าเต็มไปด้วยความสำเร็จ มีความสุขุมรอบคอบ ฉลาด มีปรัชญาชีวิตของตนเอง ภูมิใจในการถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่ลูกหลาน มีความรู้สึกพอใจในชีวิต และมีความสุข แต่ถ้าพัฒนาการขั้นต่างๆ ที่ผ่านมาไม่เหมาะสม มีแต่ความล้มเหลว ก็จะเกิดความรู้สึกสิ้นหวังในชีวิตเสียดายเวลาที่ผ่านมาไม่พอใจกับชีวิตในอดีต ไม่ยอมรับสภาพตนเอง เกิดความคับข้องใจต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และขาดความสุข

การวิจัยในครั้งนี้จึงนำ ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของ อิริคสัน มาใช้ เพื่ออธิบายบุคลิกภาพของหญิงรักหญิง ซึ่งมีการพัฒนาเรื่อยมาจนเป็นบุคลิกภาพในปัจจุบัน นั่นก็คือบุคลิกภาพแบบพฤติกรรมหญิงรักหญิง

2.2.4.2. ความหมายของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพเป็นลักษณะที่สำคัญส่วนหนึ่งในบุคคลที่สามารถแสดงออก ในลักษณะพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ซึ่งในการให้ความหมายนั้นได้มีนักวิชาการและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความไว้ อาจกล่าวโดยสรุปได้ ดังนี้

ฮิลการ์ด; และแอทกินสัน (วรรณวิมล สุริยะ.2541:42; อ้างอิงจาก Hilgard; & Atkinson. 1968) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง แบบแห่งลักษณะของบุคคลและวิธีการในการแสดงออก ซึ่งมีการกำหนดการปรับตัวตามแบบฉบับของแต่ละบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม

มอริสส์ (ปัทมา บุญเจริญ. 2541:10; อ้างอิงจาก Morris.1979) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง รูปแบบของลักษณะต่างๆ ประจำตัวของบุคคลที่เกี่ยวกับพฤติกรรม อารมณ์ แรงจูงใจ ความคิดและทัศนคติ

ไอแซงค์ (วิไลเลิศ เขียววิมล.2542: 8; อ้างอิงจาก Eysenck.1970) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ความหมายของบุคลิกภาพ ซึ่งพิจารณาได้สองมิติ คือ มิติแรกเป็นการแสดงตัวและการเก็บตัว ประกอบด้วยลักษณะย่อยๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วมมือ-ไม่ร่วมมือ เข้าสังคม-แยกตัว เข้าใกล้- ถอยหนี กระตือรือร้น-เฉื่อยชา มิติที่สองเป็นลักษณะทางอารมณ์ เช่น ความวิตกกังวล ความหวาดกลัว ความเคร่งครัด ความเพ้อฝัน เป็นต้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่บุคคลได้แสดงออก ซึ่งเรียกว่าเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่รวมคุณลักษณะทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนลักษณะกิริยาท่าทาง การแสดงทางอารมณ์ การปรับตัว ค่านิยม พฤติกรรม ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม มีผลทำให้บุคคลนั้นมีความแตกต่างไปจากบุคคลอื่นๆ

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเอง

2.2.4.3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

พ่องพรธณ เกิดพิทักษ์ (2530: 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ประกอบด้วย พันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมาเป็นลักษณะทางกาย เช่น ความสูง-ต่ำ ลักษณะเส้นผม สีของผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องของร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน มือติดกัน เป็นต้น ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของมนุษย์ทั้งพัฒนาการทางกาย ทางจิต และบุคลิกภาพ คือบุคคลอื่นๆ รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่นๆ นี้จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาทางบุคลิกภาพ ทักษะสติ และพฤติกรรมทางสังคม ของมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล หมายถึง ระดับพัฒนาการทางร่างกาย และจิตใจอันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ระยะสำคัญ ของการพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตเด็กเป็นส่วนมาก

อีริคสัน (ปียะดา คำแก้ว 2550: 37; อ้างอิงจาก Erikson. 1959) เชื่อว่าการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น มิได้หยุดยั้งแต่ในวัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนาลักษณะต่างๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับ ตลอดช่วงชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคล

2.2.4.4. ความหมายของบุคลิกภาพเก็บตัว - แสดงตัว

ในปี ค.ศ.1923 จุง (ทศพร มณีศรีขำ; และ นิรันดร์ จุลทรัพย์. 2542 : 9 - 10; อ้างอิงจาก Jung. 1923) ได้ตั้งทฤษฎี "จิตวิทยาเชิงวิเคราะห์" โดยเขียนแนะนำไว้ในหนังสือ "Psychological Type" ได้พิจารณาบุคลิกภาพของคนโดยยึดถือสังคมเป็นหลัก จุง แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บุคลิกภาพเก็บตัว (Introvert) บุคคลพวกนี้จะสนใจเรื่องภายในของตนเอง ยึด ความรู้สึกและอุดมคติของตนเองเป็นหลัก เป็นคนที่ไม่ชอบสังคมกับผู้อื่น เกรงครัดต่อระเบียบแบบแผน มีมาตรการและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน ในการควบคุมอุปนิสัยของตนเอง เชื่อฟังและการกระทำทุกอย่างที่เกิดขึ้นจะขึ้นอยู่กับตนเองเป็นส่วนใหญ่ ประเภทประเภทนี้จะผูกพันกับตนเองมากกว่าผูกพันกับสังคม หรือผูกพันต่อผู้อื่น

2. บุคลิกภาพแสดงตัว (Extrovert) เป็นบุคคลที่สนใจโลกภายนอก มีความรู้สึกไวต่อสถานการณ์และความต้องการของสังคม เป็นคนเปิดเผย ร่าเริง ปรับตัวได้ดีในสิ่งแวดล้อมต่างๆ มีความเชื่อมั่นในตนเองในรากฐานของเหตุผลและความเป็นจริง

ดาร์วิน บัญวิก (2543: 20) กล่าวว่า บุคลิกภาพในการแสดงตัว หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่ชอบเข้าสังคม ชอบการทำกิจกรรม ชอบแสดงตัว มองโลกในแง่ดี และชอบการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ซึ่งจะทำให้บุคคลที่มีบุคลิกภาพในการแสดงตัวมีลักษณะในการคิดและทำตามหลัก ตามความเป็นจริงตามข้อมูลที่ได้มา และมีความเชื่ออยู่บนรากฐานของความเป็นจริง มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้ดี

อุษา ธนาบุญฤทธิ์ (2544:16) ได้ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพในการแสดงตัว หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่ชอบการแสดงออก ชอบเข้าสังคม ชอบการทำกิจกรรม ชอบพูด ชอบแสดงความคิดเห็น ชอบการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ เป็นคนเปิดเผย อารมณ์ดี สนุกสนาน และมีมนุษยสัมพันธ์ดี

แอลพอร์ท (ปิยะดา คำแก้ว 2550: 38; อ้างอิงจาก Allport. 1961) กล่าวว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว หมายถึง บุคคลที่มุ่งความสนใจออกนอกตัวเอง สนใจบุคคลอื่น หรือสิ่งแวดล้อม ชอบแสดงออก ชอบสมาคมกับบุคคลอื่น เป็นคนเปิดเผย กล้าหาญ ชอบผจญภัยและกระทำการต่างๆ ตามสภาพความเป็นจริง ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ ไม่ค่อยวิจารณ์ตนเอง ทำอะไรขึ้นอยู่กับโลกภายนอก คือ ฝึกหัดปฏิบัติจริงเป็นหลัก

นอกจากนี้ จุง (Jung) ได้อธิบายลักษณะของพวกแสดงตัว ไว้ว่าเป็นคนที่ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ ไม่ค่อยวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง ทำอะไรขึ้นอยู่กับโลกภายนอก คือ การฝึกหัดและยึดถือความจำเป็นเป็นสำคัญ ส่วนพวกเก็บตัว การตัดสินใจขึ้นอยู่กับตนเอง ถือหลักทุกสิ่งทุกอย่างต้องสมบูรณ์ เป็นคนไม่หืดหยุน มีความรู้สึกละเอียดอ่อน มีการวิเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง โดยทั่วไปบุคคลปกติ ควรมีบุคลิกภาพทั้ง 2 ประเภท ก้ำกึ่งกันในระดับที่เหมาะสม โดยประเภทหนึ่งจะเด่นและอยู่ในจิตสำนึก ในขณะที่อีกประเภทหนึ่งอยู่ในจิตใต้สำนึก จุง (Jung) เชื่อว่าถ้ามีแรงกดดันจากภายใน หรือเหตุการณ์จากภายนอกมาขัดขวางมิให้บุคคลภาพประเภทใดประเภทหนึ่งในจิตสำนึกเป็นประจำแล้ว บุคคลจะมีบุคลิกภาพอีกประเภทหนึ่งจนเป็นนิสัย และกลายเป็นบุคลิกภาพที่ฝังแน่นในที่สุด

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพข้างต้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้นำบุคลิกภาพของ คาร์ล จี จุง ซึ่งได้แบ่งบุคลิกภาพไว้ 2 ลักษณะ ได้แก่ บุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert) และ บุคลิกภาพ แบบแสดงตัว (Extrovert) มาใช้ในการวิจัยเรื่องนี้

2.2.4.5. ความสำคัญของบุคลิกภาพ

ยนต์ ชุ่มจิต (2541: 156) ได้กล่าวถึงความสำคัญของบุคลิกภาพไว้ว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีจะช่วยให้มีความมั่นใจในตัวเอง ง่ายต่อการจดจำและการเข้าใจ บุคคลจะช่วยให้ง่ายต่อการทำนายพฤติกรรมของบุคคล ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี เป็นแบบฉบับที่นำไปเป็นตัวอย่างได้ ช่วยทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพและเป็นที่ยอมรับของสังคม

วิลโล่ ตั้งจิตสมคิด (2544: 133 - 134) กล่าวว่า บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมอย่างยิ่ง สามารถสรุปความสำคัญของบุคลิกภาพ ได้ดังนี้

1. บุคลิกภาพเป็นเรื่องเฉพาะตัว ทุกคนมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ทำให้ง่ายต่อการจดจำ และเข้าใจตัวบุคคลได้
2. บุคลิกภาพที่ดีเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้ เช่น ความซื่อสัตย์ ความเที่ยงตรง ลักษณะการพูด การเดิน เหล่านี้จะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว
3. ให้บุคคลมีความมั่นใจในตัวเอง เพราะมีบุคลิกภาพบางอย่างเหมาะสมกับงานที่ผู้นั้นรับผิดชอบ

4. ทำให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี กล่าวคือ บุคคลที่มีบุคลิกภาพดีย่อมสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมได้เร็ว เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคม

5. สังคมให้การยอมรับบุคคลที่มีบุคลิกภาพดี ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพในการพูดจา ความคล่องแคล่วว่องไว และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ย่อมทำให้บุคคลในกลุ่มยอมรับนับถือ

6. ช่วยในแง่ต่อการทำนายพฤติกรรมของบุคคล เช่น บางคนเป็นคนใจน้อย เมื่อกระทบกับสิ่งที่ไม่พอใจก็จะโมโหฉุนเฉียว หรือบางคนประสาททางร่างกายไวต่อการสัมผัสก็จะแสดง กิริยาบางอย่างออกมา เช่น เมื่อใครมาจี้ก็จะร้องเอะอะโวยวาย หรือหุบตีคนข้างเคียง เป็นต้น

7. ช่วยทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน บุคคลที่มีบุคลิกภาพดี ย่อมเป็นที่เคารพรักของบุคคลทั่วไป เมื่อประกอบกิจการงานใดๆ จึงมักจะมีผู้ให้ความช่วยเหลือคำจุนเสมอ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความสำคัญของบุคลิกภาพ มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของบุคคลเพราะหากบุคคลใดมีบุคลิกภาพที่ดีจะช่วยให้มีความมั่นใจในตัวเอง สามารถ ปรับตัวให้เข้ากับสังคม สามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมได้เร็ว เป็นที่ยอมรับของสมาชิก ในสังคม

2.2.4.6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2.4.6.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮอลเวิร์ท (ปียะดา คำแก้ว 2550: 41; อ้างอิงจาก Hallworth. 1964) ศึกษา ลักษณะของเด็กวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมแบบประสมในเขตอุตสาหกรรมตอนกลางของประเทศอังกฤษ โดยให้ครูประเมินลักษณะของเด็กชายและเด็กหญิงอายุ 14 ปี ตามรายการบุคลิกภาพ 14 อย่าง การศึกษา ครั้งนี้พบว่า ลักษณะพฤติกรรมที่เด็กแสดงตัวมีเป็นอันดับหนึ่ง คือ มีคนรู้จักมาก อันดับสอง คือ ปรับ ตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้ง่าย อันดับสาม คือ เข้ากับคนได้ทุกประเภท อันดับสี่ คือ ถ้ามีโอกาสจะเป็นผู้นำที่ดี อันดับห้า คือ ชอบการปฏิบัติและทดลอง อันดับหก คือ มักจะไต่ถามเพื่อนเมื่อมีความ สงสัย

รูบิน ดอร์ล และแซนดิคจ์ (Rubi,Dorie and Sandidge.1997:507) ได้ ทำการศึกษา พบว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เหมาะสม มีความกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่างๆ กล้าคิดกล้า แสดงออก มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น สามารถยอมรับต่อความล้มเหลวของตนเองได้ ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความยืดหยุ่น มีความวิตกกังวลต่ำ ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดีและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพมนุษย์จะต้องคำนึงถึงการพัฒนบุคลิกภาพด้วย

คูเปอร์สมิธ และมาสโลว์ (Coopersmith. 1981 : 65; Maslow. 1970 : 237) พบว่า เพศหญิงที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง จะมีลักษณะเข้มแข็งมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้า แสดงออก มีความวิตกกังวลต่ำ มีลักษณะเหนือผู้อื่น และยิ่งมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงมากเท่าใด เขาก็จะเป็นบุคคลที่ยิ่งตั้งเป้าหมายชีวิตไว้สูง อีกทั้งยังมีความกระตือรือร้นต่อสิ่งใหม่ๆ และสิ่งที่ทำ

ทายความสามารถ พอใจกับงานที่ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ อยากรู้ อยากรูเห็น ใจกว้างและสามารถยอมรับผู้อื่นได้มาก

แมคเนล (อัมพร ทองจรรยา : 2547;2 อ้างอิงจาก Mcneil. 1974) ได้วิจัยพบว่า เยาวชนหนุ่มสาวที่มีลักษณะความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่กระฉับกระเฉงว่องไว เป็นผู้นำมากกว่าผู้ตาม กล้าแสดงความคิดเห็น เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคาดหวังสูง มองโลกในแง่ดีและมักจะไม่เดือดร้อนใจมากนักถ้าประสบปัญหา สามารถยอมรับผู้อื่นได้มาก

2.2.4.6.2. งานวิจัยในประเทศไทย

วิภาดา สำราญทรัพย์สิน (2546: 78) ศึกษาปัจจัยทางชีวสังคมและบุคลิกภาพ เก็บตัว-แสดงตัว กับทัศนคติในการมีคู่ครองของพนักงานเอกชนด้านสื่อสารเทคโนโลยี การศึกษาครั้งนี้พบว่า พนักงานที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวมีทัศนคติในการมีคู่ครองดีกว่าพนักงานที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บุคลิกภาพแสดงตัวน่าจะส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง

2.2.5. สุขภาพจิต

องค์การอนามัยโลก ได้ให้ความหมายของคำว่า สุขภาพจิตไว้ว่า ความสมบูรณ์ทางด้านจิตใจ ซึ่งปราศจากอาการของโรคจิต โรคประสาทหรือลักษณะผิดปกติอื่นๆ ทางจิตใจและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ

มูลี (ปิยะดา คำแก้ว 2550:42; อ้างอิงจาก Moolee.1965:165-167) ได้ให้ความหมายของ สุขภาพจิตไว้ว่า หมายถึง การกระทำพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อสนองความต้องการของบุคคล เพื่อลดความตึงเครียดทางอารมณ์ เพื่อการปรับตัว เพื่อสัมพันธ์ภาพอันดีงามระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม เช่น เพศ วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อม

จาโฮดา (ปิยะดา คำแก้ว 2550: 41; อ้างอิงจาก Jahoda.1970:28-35) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตไว้ว่า หมายถึง การที่มีสภาวะจิตใจสมบูรณ์ และการมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ของแต่ละคนนั้น จะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ทั้ง 6 ประการ คือ เจตคติที่ดีต่อตนเอง การสร้างความเจริญเติบโตและพัฒนาการให้บังเกิดขึ้นแก่ตนเอง การสร้างบูรณาการแห่งบุคลิกภาพของตนเอง การมีอิสรภาพในการปกครองตนเอง การรับรู้ความเป็นจริงและความรอบรู้ในสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สุขภาพจิต หมายถึง สภาวะของจิตใจที่สามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

2.2.5.1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

2.2.5.1.1. งานวิจัยในต่างประเทศ

เนเกล (ปิยะดา คำแก้ว 2550: 43; อ้างอิงจาก Negel. 1975) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กเชื้อสายสเปน เกรด 4-8 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชุมชนรอบนอกของอิลินอยส์เหนือ และโคโรลาโด จำนวน 945 คน ใช้แบบสอบถาม ความภาคภูมิใจในตนเองของคูเปอร์สมิธ (Cooper smith's Self - Esteem) วัดความ

ภาคภูมิใจในตนเอง และมาตราวัดความวิตกกังวลของเด็กปกติของซาราเซน (Saracen's General Anxiety Scale for Children) และแบบทดสอบวัดความวิตกกังวลของเด็ก (Test Anxiety for Children) พบว่าความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล

โรเซนเบิร์ก (Rosenberg, 1989: 19 - 24) ได้ศึกษาพบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความซึมเศร้า (Depression) ในกลุ่มบุคคลที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงอย่างมีนัยสำคัญ และกองทัพสหรัฐอเมริกาได้ศึกษากลุ่มทหารของกองทัพในระบอบสงครามโลกครั้งที่ 2 พบว่า ระดับความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางลบกับความวิตกกังวลอย่างมีนัยสำคัญ

2.2.5.1.2. งานวิจัยในประเทศไทย

เพ็ญทิวา นรินทร์ทรงกูร ณ อยุธยา (2533 : 63-68) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตโควต้า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางเขน ผลการศึกษาพบว่านิสิตโควตาส่วนใหญ่คิดว่าตนเอง มีปัญหาการปรับตัวที่ระดับน้อยปัญหาสุขภาพจิตของนิสิตโควต้าที่พบอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านยึดติดยึดทำ ด้านความรู้สึกลดลงของร่างกาย ด้านความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่น ด้านซึมเศร้า ก้าวร้าว ชอบทำลาย ด้านกลัวโดยปราศจากเหตุผล ด้านหวาดระแวง และโรคจิตนิสิตโรคโควตาเพศชาย และเพศหญิงมีปัญหาสุขภาพจิตแตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าความคิดกังวลความซึมเศร้า มีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง เพศชายและเพศหญิงน่าจะมีปัญหาสุขภาพจิตแตกต่างกัน

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มหญิงรักหญิง กรุงเทพมหานคร

3.1. พัฒนาการของพฤติกรรมรักร่วมเพศ

พฤติกรรมรักร่วมเพศนั้นมีมานานแล้วตั้งแต่สมัยยุคก่อนประวัติศาสตร์ โดยหลักฐานภาพวาดตามผนังถ้ำของมนุษย์ยุคหินโบราณหรือภาพแกะสลักบนแผ่นโลหะของอียิปต์ แต่ความคิดเห็นที่มีต่อหลักฐานดังกล่าวจะแตกต่างกันไปตามยุคสมัย เช่น ในยุคกรีกโรมันเมื่อตอนที่เจริญรุ่งเรือง พฤติกรรมรักร่วมเพศได้รับการยกย่องว่าเป็นความรักที่บริสุทธิ์และสูงส่ง แต่ในบางยุคกลับเห็นว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจและผิดหลักศาสนา หรือเป็นโรคกามวิตถาร และยังเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายอีกในหลายประเทศ (กิตติศักดิ์ ปรกติ, 2526)

ในสมัยกรีกโบราณ รักร่วมเพศเป็นพฤติกรรมทางเพศแบบหนึ่ง นักปราชญ์ที่มีชื่อเสียงหลายคนก็มีพฤติกรรมนี้ เช่น เพโลตัส โซเครตีส และลีโอนาโด ดาร์วินซี เป็นต้น และในยุคจักรวรรดิโรมัน ก็มีการแต่งงานของคนเพศเดียวกัน และเป็นที่ยอมรับในหมู่ชนชั้นสูง ชาวคริสเตียนในทวีปยุโรปแต่เดิมก็ยอมรับพวกรักร่วมเพศตามชาวโรมัน จนกระทั่งมาถึงสมัยนักบุญโทมัส อะกินัส ที่เน้นแนว ความคิดของนักบุญออกัสตินที่ว่า วัตถุประสงค์ทางเพศมีเพียงอย่างเดียวเท่านั้นคือการให้กำเนิด รักร่วมเพศจึงเป็นสิ่งผิดปกติ แต่ในสมัยกลางนั้นรักร่วมเพศก็ยังไม่ถือว่าเป็นบาป เพียงแต่

เป็นคนที่แตกต่างกับคนอื่น จนกระทั่ง ปีค.ศ. 1700 พฤติกรรมรักร่วมเพศกลายเป็นอาชญากรรม และเป็นการกระทำที่บาป

ในปลายศตวรรษที่ 19 เกิดการแพทย์สมัยใหม่ขึ้นโดยเฉพาะศาสตร์ทางจิตเวช บุคคลที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศถูกมองว่าเป็นคนป่วยหรือคนจิตผิดปกติ ประเทศทางตะวันตกต่อต้านบุคคลรักร่วมเพศอย่างรุนแรงในต้นศตวรรษที่ 20 มีการรักษาด้วยวิธีใช้ไฟฟ้าช็อต เพราะเชื่อกันว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นเพราะความผิดปกติที่สมอง มีการฉีดฮอร์โมน และมีการรักษาทางจิตวิเคราะห์ (กิตติศักดิ์ ปรกติ, 2526)

ในตำนานการสร้างโลกของศาสนาคริสต์ (กัณฑ์เทศ เทศแก้ว, 2543) พฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พระเจ้าลงโทษมนุษย์อย่างรุนแรง เนื่องจากชาวเมืองโซโดม (Sodom) และเมืองโกมอร์รา (Gomorrhah) นั้นมีพฤติกรรมรักร่วมเพศโดยทำตัวเป็นเกย์ พระเจ้าจึงทำลายเมืองนี้ทิ้งโดยทรงบันดาลให้ไฟบัลลัยกัลป์เผาผลาญเมืองนั้น การสมสู่กับคนเพศเดียวกันนั้นเป็นบาปอย่างยิ่ง ซึ่งพระเจ้าทรงกำหนดโทษเอาไว้ถึงขั้นตาย

การศึกษารักร่วมเพศจำกัดอยู่แต่ในวงการแพทย์และกับพวกนักโทษในคุก จนกระทั่ง ปี ค.ศ. 1957 ฮุกเกอร์ได้ศึกษาโดยใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาทดสอบคนสองประเภท คือรักร่วมเพศและรักต่างเพศ ผลที่ได้คือไม่มีอะไรแตกต่างกัน ดังนั้น ในปี ค.ศ. 1973 สมาคมจิตแพทย์อเมริกาจึงยกเลิกการจัดพวกรักร่วมเพศไว้ในประเภทคนที่มีจิตผิดปกติ แต่การตัดสินใจของสมาคมไม่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ มีสามชิกสมาคมจิตวิทยาอเมริกาถึง 37% ยังไม่ยอมเปลี่ยนแปลงความเชื่อเดิม หลายรัฐในสหรัฐอเมริกาก็ยังมีกฎหมายห้ามพฤติกรรมรักร่วมเพศ พฤติกรรมรักร่วมเพศยังถูกคิดอย่างผิดๆ ว่าเป็นสาเหตุของโรคเอดส์อีกด้วย (รัจรี นพเกตุ, 2542)

3.2. หญิงรักหญิงในประเทศไทย

สำหรับพฤติกรรมรักร่วมเพศในประเทศไทยนั้น ไม่มีหลักฐานชัดเจนว่าเริ่มมีมาตั้งแต่เมื่อใด คนทั่วไปมักจะมองว่าความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิงนั้นเป็นสิ่งที่รับมาจากต่างประเทศ ไม่ใช่วัฒนธรรมอันดั้งเดิมของไทย ทำให้บุคคลที่มีความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิงรู้สึกได้ว่าตัวเองได้ทำผิดประเพณีของชาติ ซึ่งต่อมาก็ทำให้หญิงรักหญิงถูกรังเกียจและไม่ยอมรับตัวเองจนก่อให้เกิดความกดดันต่างๆ ในชีวิต ทั้งที่จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของไทย มีหลักฐานหลายอย่างที่บอกว่าความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิงนั้นมีอยู่ในประเทศไทยมานานหลายร้อยปีแล้ว เริ่มตั้งแต่ภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังที่วัดคงคาราม ซึ่งเป็นวัดของชาวมอญ อยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ที่มีความเก่าแก่ถึง 218 ปี ภาพจิตรกรรมฝาผนังนั้น ได้รับความสนใจและศึกษาตลอดจนตีพิมพ์เป็นเอกสารมากมาย เพราะเป็นภาพเก่าแก่ที่มีความงดงามมาก และแสดงให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของชีวิตไทยในอดีต ภาพวาดส่วนใหญ่เป็นเรื่องทศชาติของพระพุทธเจ้าก่อนตรัสรู้ และด้วยการบรรยายชาติต่างๆ นี้ได้มีภาพที่แสดงถึงความสัมพันธ์แบบหญิงรักหญิง อยู่มีทั้งผู้หญิงที่ถูกลงโทษเพราะมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงด้วยกัน ภาพนางในและหญิงชาวบ้านธรรมดา (ตันสนีย์ นาครังสรรค์, 2544)

3.2.1. การเปิดเผยตัวสู่สังคมไทย

สำหรับในสหรัฐอเมริกา นั้น ในราวปี ค.ศ. 1950 สตรีชาวอเมริกันชื่อ เดล มาร์ติน (Del Martin) และฟิลลิส ไลออน (Phyllis Lyon) ได้ร่วมกันสร้างกลุ่มของหญิงรักหญิงขึ้นมา

พวกเธอทั้งสองคนต้องใช้เวลาอยู่นานนับ 10 ปี กว่าจะก่อตั้งกลุ่มขึ้นมาได้สำเร็จ ซึ่งก็คือประมาณปี ค.ศ.1960 แต่ในระยะแรกก็ยังเป็นเพียงกลุ่มเล็กๆ ที่ต้องต่อสู้กับสังคมอีกมาก หลังจากความพยายาม ต่อสู้อันยาวนาน ในที่สุดสังคมอเมริกันก็เริ่มยอมรับในพฤติกรรมหญิงรักหญิง (เอกรงค์ ภาณุพงษ์, 2546)

สำหรับในประเทศไทยนั้น อาจกล่าวได้ว่า การที่สังคมไทยได้เรียนรู้เกี่ยวกับหญิงรักหญิงมากขึ้นนั้น มีกลุ่มอาจารย์เป็นหลักสำคัญ เป็นองค์กรที่สนับสนุนและปกป้องสิทธิคนรักเพศเดียวกัน กลุ่มอาจารย์เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2529 แต่เพิ่งเริ่มเปิดเผยตัวต่อสังคม เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2535 สื่อมวลชนเริ่มสนใจกลุ่มอาจารย์เมื่อปลายปี พ.ศ. 2537 (มัทนา เขตมี, 2539)

กลุ่มอาจารย์ มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการทำงานด้านสิทธิมนุษยชน ต่อสู้ให้อคติและการเลือกปฏิบัติของสังคมที่มีต่อหญิงรักหญิงให้ลดลงหรือหมดไป ด้วยวิธีการสื่อสารและให้ข้อมูล รวมทั้งมีการร่วมมือทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2544)

เมื่อต้นปี พ.ศ. 2545 กลุ่มอาจารย์ ได้ร่วมมือกับเครือข่ายทำงาน เรื่องคนรักเพศเดียวกันทำจดหมาย ถึงอธิบดีกรมสุขภาพจิต เพื่อให้ออกหนังสือรับรองทางวิชาการให้ว่า การรักเพศเดียวกันนั้นไม่ได้เป็นความผิดปกติ ซึ่งทางกรมสุขภาพจิตก็ได้ออกหนังสือรับรองดังกล่าวให้ เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2545 (จากเว็บไซต์ <http://www.anjaree.org>)

ทั้งนี้ คำว่า เลสเบียนนั้น เป็นคำที่ให้ความหมายในแง่ของผู้หญิงกับผู้หญิง ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศกัน แต่สำหรับหญิงรักหญิงในสังคมไทยนั้น หญิงรักหญิงยังแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ทอมและดี้ โดยทอมจะมีความหมายถึงผู้หญิงที่แสดงออกเป็นผู้ชาย ส่วนดี้ก็จะเป็นผู้หญิงคู่รักของทอม ทั้งทอมและดี้จึงมีความหมายต่างไปจากเลสเบียน ซึ่งจะเป็นลักษณะของผู้หญิงกับผู้หญิง เป็นความหมายที่แรงกว่าและไม่ได้แบ่งทอมกับดี้เหมือนอย่างในสังคมไทยในการวิจัยครั้งนี้ จะมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นทอมและดี้ไม่ใช่หญิงรักหญิงในแง่ของเลสเบียนตามแบบภาษาต่างประเทศ

ปัจจุบันยังมีกลุ่มหญิงรักหญิงเพิ่มขึ้นนอกเหนือไปจากกลุ่มอาจารย์อีก เช่น เลสล่า บ้านทอมดี้ และโรแมนติคเกิร์ล เป็นต้น แต่ละกลุ่มก็จะเป็นกลุ่มใหญ่ตามสถานที่ที่เกี่ยวต่างๆ เช่น ในที่คลับ หรือแม้แต่การไปเที่ยวต่างจังหวัด เช่น ทะเล เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้จะจัดขึ้นประมาณเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นการรวมกลุ่มพบปะกันของหญิงรักหญิง โดยจะเป็นการพบปะเพื่อทำความรู้จัก รู้จักเพื่อนใหม่ คือ เป็นการพบปะกันทางด้านเพื่อความบันเทิง

ในงานปาร์ตี้หรืองานมีตติ้ง (Meeting) ซึ่งจะเป็นการพบปะกันประมาณเดือนละครั้ง ต้องจ่ายค่าเข้าร่วมงานประมาณ 180 บาท เมื่อเข้าไปในงานก็จะมีกิจกรรมหลายอย่าง เช่น เล่นเกม ประกวดทอมหล่อ ประกวดดี้สวย ประกวดเลสเท่ห์ มีการเต้น เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสังคมในอินเทอร์เน็ต โดยจะมีทั้งการส่งรูปสติ๊กเกอร์และให้คะแนนบุคคลในรูปแบบนั้น มีการตั้งกระทู้พูดคุย มีการแชท (chat) ในห้องสนทนาต่างๆ เป็นต้น กล่าวคือ หญิงรักหญิงมีกิจกรรมอันทันสมัยเหมือนกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่หญิงรักหญิงทุกอย่าง

3.2.2. พฤติกรรมการแสดงออก

ทอมมีนิสัยที่หาว่าหาญกว่าหญิงสาวทั่วไปแต่ก็ไม่มากมายนัก เหตุผลหลักที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะกฎเกณฑ์ของสังคมและครอบครัว ทำให้เธอทั้งหลายต้องปกปิด เพื่อไม่ให้เกิดผล

กระทบต่อชีวิตและหน้าที่การงาน ระดับความเป็นทอมมาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับระดับการแสดงออกถึง การเป็นชาย ทอมที่แสดงความเป็นผู้ชายมากก็จะถูกมองว่ามีความเป็นทอมมาก

ดี มาจากคำว่า "Lady" เป็นคำที่ตั้งขึ้นกันเอง ในหมู่ทอมดีไทย เมื่อหลายสิบ ปีที่แล้ว ใช้สำหรับเรียกผู้หญิงที่รักชอบทอม เป็นเรื่องยากสำหรับทุกคน ที่จะมองว่าผู้หญิงคนไหน เป็นดีหรือไม่เพราะเธอเหล่านี้เป็นหญิงสาวธรรมดาทั่วไป จะรู้สึกได้ต่อเมื่อเธอแสดงความสนใจทอม ด้วยเสนหอย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าดีจะชอบผู้หญิงที่มีความเป็นชาย ก็ไม่ได้หมายความว่าเธอจะชอบ ผู้ชายในแง่เสนหา เธอเป็นเพื่อนกับผู้ชายได้ แต่ไม่สนที่จะเป็นคู่รักกับชายเลย ถึงแม้ว่าชายคนนั้นจะ หล่อเหลาหรือดูดีมากแค่ไหน และที่สำคัญดีไม่ชอบที่จะเข้าใกล้ผู้ชาย ดีหลายคนบอกว่ามองเห็นผู้ชาย จะรู้สึกเฉยๆแต่ถ้าได้เห็นทอมแล้วจะรู้สึกตื่นเต้นและในใจจะแอบกรี๊ดกร๊าดหรือบางคนจะเก็บความรู้สึกไม่อยู่แสดงออกทางสายตาหรือสีหน้าได้ทันที ดีเป็นสาวที่มีความมั่นใจในตนเองสูง เลือกที่จะมี ความสุขกับคนรักอย่างเต็มที่ถึงแม้ว่าเขาจะเป็นหญิง ไม่สนใจกับคำกล่าวหาหรือครหาจากคนรอบ ข้าง จะเห็นดีมากมายที่เดินควงกับทอม และไม่สนใจสายตาผู้พบเห็น ว่ากันว่าดีมีความเป็นหญิง มากกว่าผู้หญิงทั่วไป เป็นผู้หญิงเก๋ร่อย พิถีพิถันในด้านต่างๆ รวมถึงการแต่งตัว ที่มักจะแต่งตัวให้ ทันสมัย เปรี๊ยวจัดจ้านด้วยความมั่นใจ

3.2.3. ทอม-ดี สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.2.3.1. ทอม - ดี ที่เป็นวันเวย์ ในเรื่องบนเตียงฝ่ายทอมจะเป็นผู้กระทำ ฝ่ายเดียว ฝ่ายดีก็จะเป็นผู้ถูกระกระทำเท่านั้น

3.2.3.2. ทอม - ดี ที่เป็นทวเวย์ ในเรื่องบนเตียง ทั้งสองฝ่ายจะช่วยกันทำให้ ต่างฝ่ายต่างมีความสุขทั้งคู่ จะผลัดกันทำหรือทำพร้อมกันก็เป็นไปได้หมด

3.2.4. เลส แบ่งออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

3.2.4.1. เลสคิงและควีน มีพฤติกรรมบนเตียงแตกต่างกัน คือ เลสคิงจะเป็น ฝ่ายทำฝ่ายเดียว เลสควีนจะเป็นฝ่ายถูกระกระทำฝ่ายเดียว เหมือนกับทอม- ดี ที่เป็นวันเวย์

3.2.4.2. เลสทวเวย์ คือ ทั้งสองฝ่ายจะช่วยกันทำให้ต่างฝ่ายต่างมี ความสุขทั้งคู่ จะผลัดกันทำหรือทำพร้อมกัน

3.2.4.3. ไบ คือ คนที่รักและใคร่ได้ทั้งกับผู้หญิงและผู้ชาย ไม่จำกัด ว่าผู้หญิงจะชอบทอมหรือเลส แล้วแต่รสนิยมของแต่ละคน

3.2.4.4. เลสไบ คือ ผู้หญิงที่รักชอบผู้หญิงด้วยกัน และตัวเองก็ยังสามารถรัก ชอบผู้ชายได้ มีเรื่องบนเตียงได้กับทั้งผู้ชายและผู้หญิง

3.2.4.5. ดีไบ รักชอบทอมและผู้ชายได้ มีเรื่องบนเตียงได้ทั้งกับทอมและ ผู้ชาย

3.2.4.6. ทอมไบ คือ รักชอบได้ทั้งผู้ชายและดี มีเรื่องบนเตียงได้ทั้งกับผู้ชาย และดี

3.3. สมาคมฟ้าสีรุ้ง แห่งประเทศไทย

สมาคมฟ้าสีรุ้ง คือ กลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ หนึ่งในนั้น คือ กลุ่มหญิงรัก หญิงจัดรวมกลุ่มกัน เพื่อให้สมาชิกได้รู้จักและเป็นมิตรที่ดีต่อกัน มีการให้ความช่วยเหลือและ

คำปรึกษาในกรณีที่มีปัญหาทางด้านการปรับตัวในสังคม นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลให้ความรู้ด้านต่างๆ มีที่อยู่ทางเว็บไซต์ คือ ฟาสีรุ่งดอทโอเอจี (www.fasiroong.org)

3.3.1. ประวัติความเป็นมาของสมาคมฟาสีรุ่งแห่งประเทศไทย

องค์กรฟาสีรุ่งแห่งประเทศไทย ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2544 ซึ่งเป็นองค์กรชุมชนชายรักชายแห่งแรกในประเทศไทย ก่อนหน้านี้ได้มีการสำรวจความเป็นไปได้ของการตั้งองค์กรฟาสีรุ่งแห่งประเทศไทย โดยฝ่ายสังคมสงเคราะห์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย การตั้งองค์กรชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนทำงานเพื่อประโยชน์ของตนเองนั้นจะสามารถลดช่องว่างในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับ การลงพื้นที่เข้าถึงชุมชนโดยนักวิชาการหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐหรือองค์กรเอกชนภายนอกเป็นผู้ปฏิบัติ ปัจจุบันองค์กรฟาสีรุ่งแห่งประเทศไทย ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “สมาคมฟาสีรุ่งแห่งประเทศไทย” โดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2546 และกำลังรออนุมัติสภาพความเป็นนิติบุคคล เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือและมีความคล่อง ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น โดยองค์กรเน้นถึงการสร้างแกนนำและเครือข่าย เพื่อให้คนรักเพศเดียวกัน และคนที่มีแนวอุดมการณ์ร่วมสามารถทำงาน เพื่อชุมชนคนรักเพศเดียวกัน อันจะก่อให้เกิดความง่ายในปฏิบัติงานและประสิทธิผลที่สูงสุด

สมาคมฟาสีรุ่งแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นโดยมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสังคม ให้กลุ่มรักเพศเดียวกัน โดยเฉพาะชายรักชายอยู่ร่วมสังคมไทย จรรโลง วัฒนธรรมอันดีงามของชาวตะวันออกที่ดีงาม สมกับการเป็นสุภาพชนคู่ไปกับสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีไทย ในฐานะสุภาพชนคนหนึ่ง โดยไม่แบ่งแยกความรักและความเข้าใจ

วัตถุประสงค์ของสมาคมฟาสีรุ่งแห่งประเทศไทย

1. ส่งเสริมให้ความรักสามัคคีในสังคม
2. ส่งเสริมเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด
3. เป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางด้านสิทธิเสรีภาพปกป้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความเท่าเทียมกันในสังคม
4. พัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม
5. พัฒนา ส่งเสริม รวบรวมและประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ด้านงานศึกษาวิจัยโรคเอดส์ ยาเสพติด และด้านสุขภาพ
6. ส่งเสริมกิจกรรมสาธารณะประโยชน์โดยไม่เน้นทางด้านธุรกิจหรือผลประโยชน์
7. สร้างความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางพฤติกรรมความรักของมนุษย์

สมาคมฟาสีรุ่งแห่งประเทศไทย ไม่มีกฎเกณฑ์ใดๆ ในการคัดเลือกสมาชิก คือ บุคคลทั่วไป ที่มีความประสงค์ จะเข้าสมัครเป็นสมาชิกของทางสมาคม สามารถสมัครเข้ามาได้ตามวิธีการที่กำหนด โดยไม่จำกัดเพศ อาชีพ และอายุ แต่จากการวิจัยพบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มากกว่า 95% ของสมาคมฟาสีรุ่งแห่งประเทศไทย เป็นชายรักชาย ซึ่งในที่นี้หมายถึงรวมถึงชายที่ผ่านการผ่าตัดแปลงเพศ (Transgender) แล้วด้วย โดยการสมัครเป็นสมาชิกของสมาคมฟาสีรุ่งนั้น ทำได้หลาย

ช่องทาง เช่น การสมัครก็สามารถสมัครผ่านทางเว็บไซต์ของสมาคม การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสมาคม การเข้าร่วมค่ายอบรมทักษะชีวิตพิชิตเอเดสส์ และการเข้าไปสมัครที่สำนักงาน ของสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย โดยการสมัครจำเป็นต้องทราบชื่อแต่ไม่จำเป็นต้องเป็นชื่อจริง และ หมายเลขโทรศัพท์ หรือที่อยู่ของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เพื่อสมาคมจะสามารถติดต่อไปยัง สมาชิกคนนั้นๆ ได้จากการศึกษาพบว่า 65% ของสมาชิกสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย สมัคร เข้าร่วมสมาคม เนื่องจากการเข้าร่วมค่ายอบรมทักษะชีวิตพิชิตเอเดสส์

3.4. งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.4.1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “หญิงรักหญิง”

มัทนา เซตมี (2539) ได้ศึกษาวิถีชีวิตและชีวิตครอบครัว ของหญิงรักหญิง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจวิถีชีวิตของหญิงรักหญิง ในสังคมไทยปัจจุบัน ศึกษา แบบแผนการใช้ชีวิตคู่ และความคิดเกี่ยวกับครอบครัวของหญิงรักหญิง รวมทั้งศึกษาอิทธิพลและผลกระทบของอุดมคติเรื่องครอบครัวในสังคมไทย ที่มีต่อวิถีชีวิตของหญิงรักหญิง รวมทั้งศึกษาอิทธิพล และผลกระทบของอุดมคติเรื่องครอบครัวในสังคมไทย ที่มีต่อวิถีชีวิตของหญิงรักหญิง โดยใช้แนวคิด แนววิเคราะห์ทางกายภาพแนวคิดวิเคราะห์แนววิเคราะห์ทางวัฒนธรรมและแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลความคิดเรื่องครอบครัวส่งผลกระทบต่อหญิงรักหญิง เริ่มตั้งแต่การนิยาม ตนเอง เพราะถูกอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวและสังคมรักต่างเพศ รวมถึงการตีตราและคำอธิบายเชิงลบ ที่มีต่อรักร่วมเพศหญิงรักหญิง จึงเกิดความรู้สึกขัดแย้งทางจิตใจ เมื่อพบว่าตนแตกต่างจากคนอื่น ทำให้หญิงรักหญิง ต้องเก็บซ่อนความรู้สึกของตนเอง เมื่อมองในแง่นี้กระบวนการเรียนรู้ในอัตลักษณ์ ของผู้ที่รักเพศเดียวกันจึงไม่เป็นเรื่องง่าย เพราะกว่าที่บุคคลจะยอมรับตนเองได้ ต้องผ่านความสับสน ความวิตกกังวล อันเกิดจากความขัดแย้งระหว่างความปรารถนาของตนกับสิ่งที่สังคมกำหนด ใน เงื่อนไขที่สังคมยังคงมีอคติต่อรักร่วมเพศ หญิงรักหญิงต้องพยายามประนีประนอม ระหว่างโลก ส่วนตัว ซึ่งก็คือการเป็นรักร่วมเพศ กับโลกภายนอก ซึ่งก็คือสังคมของผู้รักต่างเพศ เช่น หญิงรักหญิง ที่มีลักษณะของทอม บางคนชอบใส่กางเกงมากกว่ากระโปรงไปทำงานเพื่อให้เหมาะสมกับเพศหรือ การเป็นผู้หญิง หญิงรักหญิงบางคนที่มีบุคลิกลักษณะเป็นทอมมากๆ จึงมีข้อจำกัดในการหางานทำ ยกเว้นหญิงรักหญิงที่มีฐานะอาจสามารถประกอบธุรกิจส่วนตัวได้ก็จะไม่เดือดร้อนในเรื่องนี้ เงื่อนไข ทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญ ในการดำเนินชีวิตของหญิงรักหญิง การวิจัยครั้งนี้พบว่า มีหญิงรักหญิง ที่ต้องรับผิดชอบเศรษฐกิจของครอบครัวเดิม ในฐานะลูกสาวที่ถูกมองว่าเป็นโสด ยังไม่มีครอบครัว ทำให้หญิงรักหญิงไม่มีอิสระ ในการใช้ชีวิตคู่ร่วมกับคนรักนอกจากนี้ อิทธิพลความคิดครอบครัวยัง ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตคู่ ของหญิงรักหญิงดังเช่น การสวมบทบาทชายหญิงของหญิงรักหญิง ที่เป็นทอมดีที่มีความคิดว่าผู้หญิงต้องคู่กับผู้ชาย ทอม ซึ่งสวมบทบาทของผู้ชายจึงต้องคู่กับดีที่สวม บทบาทของผู้หญิง อันเป็นภาพสะท้อนความคิดครอบครัว ที่ทอมดีเลียนแบบความสัมพันธ์ต่างเพศ และยังรวมไปถึงค่านิยมในเรื่องเพศ การรักร่วมสองเพศ และการรักเดียวใจเดียว อย่างไรก็ตาม มี คู่หญิงรักหญิงจำนวนไม่น้อยที่ให้เกิดผล ในการชอบผู้หญิงด้วยกันว่า เพราะไม่ต้องการแต่งงานกับ ผู้ชาย และต้องการอยู่กับผู้หญิงที่ไม่ใช่ผู้ชาย หรือเลียนแบบบทบาทผู้ชาย หญิงรักหญิงในกลุ่มนี้ นอกจากจะปฏิเสธกฎเกณฑ์ของสังคมที่หญิงต้องคู่กับชายแล้ว ยังปฏิเสธที่จะเลียนแบบความสัมพันธ์

ต่างเพศ อันได้แก่ บทบาทหญิงชาย อิทธิพลความคิดเรื่องครอบครัว จึงเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดวิถีคิด และการปฏิบัติของหญิงรักหญิง กล่าวคือ หากหญิงรักหญิงคู่ได้รับเอาความคิดเรื่องครอบครัวเอาไว้มาก ก็มีแนวโน้มที่จะคิด และปฏิบัติตนไม่ต่างไปจากคู่ความสัมพันธ์หญิงชาย ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ระดับความเข้มข้นของความคิด เรื่องครอบครัวของหญิงรักหญิง กลายเป็นตัว กำหนดให้เกิดรูปแบบความสัมพันธ์ที่หลากหลาย ของหญิงรักหญิงแต่ก็ต้องอยู่ในสังคมที่ ถืออุดมคติครอบครัวที่สมบูรณ์แบบซึ่งต้องไปด้วยพ่อแม่ลูกและได้รับอิทธิพลและแรงกดดัน จากอุดมการณ์ครอบครัวทั้งสิ้น

การศึกษาความคิดเรื่องครอบครัวของหญิงรักหญิง ยังทำให้เข้าใจถึงความคาดหวังของครอบครัวและสังคมที่มีต่อตัวลูกสาว กล่าวคือ บทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบครอบครัว ก็ยังคงเป็นภาระของผู้หญิงในสังคมไทยมาตั้งแต่ในอดีต ถึงแม้ว่าวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงจากในอดีตไปมาก แต่ความคาดหวังในสังคมที่มีต่อบทบาทหน้าที่ ของผู้หญิงยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือลดน้อยลง ผู้หญิงทั้งในเมืองและชนบทยังคงต้องรับบทบาท ในการหารายได้ เพื่อเลี้ยงครอบครัว หน้าที่นี้มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้หญิงในสังคมไทย เช่น ในกรณีของผู้หญิงแต่งงานมีครอบครัว ก็ต้องเผชิญกับภาระสองด้านที่ต้องทำงานนอกบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัว ในขณะที่เดียวกันก็ต้องรับผิดชอบงานบ้านด้วย ส่วนผู้หญิงที่ยังไม่ได้แต่งงาน ซึ่งเป็นผู้ที่ทำงานและสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านเศรษฐกิจได้ ก็อาจมีความอิสระจากการถูกบังคับให้แต่งงาน และอาจไม่ต้องรับบทบาทของการเป็นแม่และภรรยา แต่ผู้หญิงโสดอันหมายถึง หญิงรักหญิงด้วยกัน นั้น ต่างก็ถูกอบรมสั่งสอนมาให้มีความผูกพัน และรับผิดชอบต่อครอบครัวเดิมของตน ซึ่งภาระเหล่านี้ก็เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตคู่ ที่เป็นอิสระของหญิงรักหญิง

ชลธิชา ศาลิคุปต์ (2532) ศึกษากระบวนการพัฒนาและสร้างเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ โดยมุ่งเน้นศึกษาประเด็นการยอมรับบทบาท ที่เบี่ยงเบนของหญิงรักหญิง การนิยามตนเอง การแสดงบทบาททางเพศ รูปแบบในการดำเนินชีวิต การเปิดเผยตัวและการปกปิดตัวตนของหญิงรักหญิง ประเด็นหลักในการศึกษาวิจัย คือ การศึกษาว่า การพัฒนาและสร้างรักษาเอกลักษณ์ของหญิงรักหญิง ว่าเป็นไปได้อย่างไร ในขณะที่หญิงรักหญิง ต้องดำเนินชีวิตอยู่ท่ามกลางการตีตราจากสังคม การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาตามแนวคิดระเบียบวิธีแบบสังคมวิทยา โดยมีกลุ่มตัวอย่างศึกษาเป็นหญิงรักหญิงจำนวน 12 คน โดยแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ทอม จำนวน 6 คน ซึ่งหมายถึง ผู้หญิงที่มีท่าทางหรือการทำตัวคล้ายผู้ชาย และดี๊ จำนวน 6 คน ซึ่งหมายถึง ผู้หญิงที่เป็นแฟน คู่รักหรือคนที่มาชอบทอม โดยที่ผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้อยู่ในวัยทำงานทุกคน

งานวิจัยในครั้งนี้มุ่งช่วยให้ผู้คนเข้าใจโลกของหญิงรักหญิง ได้มากขึ้น โดยเฉพาะในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งจะขัดแย้งกับเอกลักษณ์ของหญิงรักหญิง ทำให้หญิงรักหญิงเหล่านี้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยต่อคำกล่าวหาทั้งหลายและผลงานวิจัยในครั้งนี้ยังมุ่งที่จะช่วยลดล้าง หรือยืนยันความเชื่อเกี่ยวกับภาพตายตัว (Stereotype) ของคนทั่วไปที่มีต่อหญิงรักหญิง

การศึกษากระบวนการพัฒนา และอ้างเอกลักษณ์ของหญิงรักหญิงนี้ ใช้วิธีวิเคราะห์กระบวนการดังกล่าวนี้ ในฐานะที่เป็นกระบวนการ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์กันในสังคม ซึ่ง ใช้กรอบแนวคิดการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นิยม แนวคิดเกี่ยวกับความเบี่ยงเบน ทัศนภาพเชิงสัมพัทธ์ทฤษฎีการตีตราแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศและแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์ความเป็นหญิงรักหญิง

ผลการศึกษา พบว่า ในขั้นแรกเริ่ม บุคคลจะได้รับอิทธิพลจากสิ่งต่างๆ ที่อยู่ล้อมรอบตัวโดยกระบวนการปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์นิยมการปฏิสังสรรค์นี้ทำให้ บุคคลสามารถรับรู้ถึงการตีความของผู้อื่นที่มองตนเองจุดนี้ ทำให้ทอมและดีมีความแตกต่างกัน ในการนิยามตนเอง โดยจะกล่าวสรุปเป็น 2 ส่วน คือ ทอมและดี

การพัฒนาเอกลักษณ์ของทอมมีปัจจัยอยู่ 3 ประการ คือ อิทธิพลของครอบครัว สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการเจอกลุ่มเพื่อนซึ่งมีความเบี่ยงเบนเหมือนกัน

ปัจจัยประการแรก คือ อิทธิพลของครอบครัวนั้น ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแต่ละบุคคล และความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว อันได้แก่ แม่ ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและการมองตนเองของบุคคล

ปัจจัยประการที่สอง คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนนั้น มีความเอื้อต่อการคบหาสมาคมกันเฉพาะเพื่อนผู้หญิง ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นเรื่องธรรมดาของโรงเรียนสตรี

ปัจจัยประการสุดท้าย ซึ่งก็คือ การเจอกลุ่มเพื่อน ซึ่งมีความเบี่ยงเบนเหมือนกันมารวมกลุ่มกัน สำหรับทอมบางคนแล้ว เพื่อนได้กลายเป็นผู้มีอิทธิพลสำคัญในการชักจูงทอม ให้ก้าวเข้าสู่โลกของผู้เบี่ยงเบน

จากปัจจัยทั้ง 3 ประการรวมทั้งการแต่งกายของทอม ทำให้คนทั่วไปได้ทราบถึงลักษณะบางอย่างของผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เนื่องจากสังคมมีความคิดเกี่ยวกับภาพพจน์ของหญิงรักหญิง ซึ่งได้รับรู้มาจากสื่อมวลชนทั้งหลายทำให้บุคคลเหล่านี้ ตีความการแต่งกายและท่าทีของหญิงรักหญิง ไปในทางที่ทำให้บุคคลผู้ถูกมองเกิดการย่นมองตัวเองว่า เหตุใดผู้อื่นจึงมองตนด้วยสายตาอย่างนั้น หรือเพราะสาเหตุใดผู้อื่นจึงบ่งชี้ว่าตนเป็นทอม

จากการปฏิสังสรรค์กับบุคคลอื่น ทำให้ทอมหันกลับมามองตนเองว่า ตนนั้นเป็นอย่างไรกันแน่ในช่วงการปฏิสังสรรค์เหล่านี้บุคคลได้ผ่านขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์ซึ่งมีอยู่ 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นแรก บุคคลมีความตั้งใจ ขั้นที่สอง บุคคลมีความสัมพันธ์ทางเพศ ขั้นที่สาม มีความสงสัยในพฤติกรรมของตน ขั้นที่สี่ มีการยอมรับและให้นิยาม และขั้นที่ห้า เปิดเผยตน

เริ่มแรกของกระบวนการพัฒนาบุคคล มีความรู้สึกถูกดึงดูดใจกับเพศเดียวกันกระทั่งก้าวเข้าสู่การมีความสัมพันธ์ทางเพศ จุดนี้ทำให้บุคคลซึ่งได้รับการมองจากสายตาสังคมอยู่แล้วว่าตนนั้น มีลักษณะบางอย่างแตกต่างจากผู้หญิงโดยทั่วไป เมื่อผ่านการมีกิจกรรมก็จะเป็นตัวเสริมย้ำลักษณะที่แตกต่างนั้นมากขึ้นไปอีก บุคคลเริ่มมองตนเองว่าตนนั้น มีสิ่งใดผิดไปจากผู้หญิงทั่วไป จนกระทั่งบุคคลมีความแน่ใจว่าตนมีลักษณะเป็นทอม ก้าวเข้าสู่ขั้นตอนการยอมรับว่าตนเองเป็น “ทอม” และอาจมีการยอมรับกับผู้อื่นด้วย เช่น เพื่อนสนิทที่เป็นทอมเหมือนกัน หลังจากการยอมรับบุคคลเริ่มให้นิยามตนเองว่าตนต่างจากผู้หญิงโดยทั่วไป แต่ตนคือ “ทอม” ซึ่งเป็นผู้หญิงที่รัก

ผู้หญิง เมื่อการให้นิยามตนเองแน่นอน จนบุคคลต้องการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น จากนั้นจึงถึงขั้นการเปิดเผยตนออกสู่โลกภายนอก ซึ่งในขั้นนี้สำหรับบางคนจะมีการ “Passing” หรือการรักษาความลับ เพื่อไม่ให้บุคคลอื่นทราบ ในกรณีที่ไม่ต้องการให้บุคคลบางคนทราบถึงเอกลักษณ์ของตน

ปัจจัยการพัฒนาเอกลักษณ์ของดีมีความแตกต่างจากทอมอยู่บ้าง ได้แก่ อิทธิพลของครอบครัว สภาวะแวดล้อมในโรงเรียน และโอกาสในการพบปะทอม

ปัจจัยประการแรก คือ อิทธิพลของครอบครัวนั้น ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว

ปัจจัยประการที่สอง ซึ่งก็คือ สภาวะแวดล้อมทางโรงเรียนนั้น เป็นโรงเรียนสตรีล้วน ซึ่งเป็นเครื่องควบคุมการคบหาเพื่อนต่างเพศให้อยู่ในแวดวงเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่า

ปัจจัยประการสุดท้าย คือ โอกาสในการพบปะทอม ซึ่งจะเป็นผู้ชักนำให้เธอมีกิจกรรมทางเพศที่แตกต่างไปจากผู้หญิงทั่วไป

แบบแผนการพัฒนาเอกลักษณ์ของดีมี 5 ขั้นตอนเหมือนกับของทอม แต่มีความแตกต่างในบางส่วน กล่าวคือ ในขั้นแรก ดีมีความรู้สึกพึงพอใจและประทับใจบุคคลเพศหญิง มีความสนิทสนม จนกระทั่งยอมให้มีความสัมพันธ์ทางเพศเกิดขึ้น ในจุดนี้จึงเหมือนทอม คือ เป็นตัวบ่งชี้สร้างความแตกต่างของตน จากผู้หญิงทั่วไปแต่ดีก็ไม่นิยามตนเอง ว่าเป็นหญิงรักหญิงด้วย เนื่องจากในการปฏิสังสรรค์ระหว่างดีกับคนภายนอกทั่วไป คนทั่วไปไม่ได้รับรู้ว่าดีเป็นผู้หญิง ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิง เพราะเธอยังคงความเป็นผู้หญิง โดยสมบูรณ์ในสายตาของคนภายนอก ด้วยเหตุนี้ ดีจึงไม่มีความขัดแย้งในบทบาท ไม่ต้องเปลี่ยนแปลงบทบาท เธอไม่ต้องผ่านขั้นตอนการยอมรับตนเองและการนิยาม เพราะเธอได้นิยามตนเองจากสายตาของสังคมแล้วว่าเธอคือ ผู้หญิงคนหนึ่ง ทอมเป็นผู้ให้นิยามแก่เธอว่าเป็นดี แต่เธอก็ยังมีความขัดแย้งในจิตใจ เพราะเธอได้มีพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนไปจากค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคม

ด้วยสาเหตุดังกล่าว ดีจึงผ่านกระบวนการนี้มาได้เพียง 2 ขั้น และเมื่อถึงขั้นการยอมรับและนิยาม เธอจึงไม่ลังเลที่จะตอบว่าเธอเป็นผู้หญิง มีเอกลักษณ์ของผู้หญิง แต่เธอก็ต้องเรียนรู้ถึงการ passing หรือการรักษาความลับ เพื่อปกป้องตนเองจากสายตา ผู้อื่นเธอยังต้องเรียนรู้บทบาทใหม่ในฐานะคู่รักของทอม และเธอจะเปิดเผยตนเฉพาะต่อบุคคล ในกลุ่มเบี่ยงเบนด้วยกันเท่านั้น

3.4.2. งานวิจัยในต่างประเทศ

เพย์ และคณะ (David A. Ward, 1994 อ้างอิงจาก Fay and colleagues, 1989) ได้ศึกษาพบว่าผู้หญิงประมาณ 20% เคยมีประสบการณ์รักร่วมเพศอย่างน้อยหนึ่งครั้งจนถึงขั้นจุดสุดยอด มีผู้หญิงเพียง 7% ที่เคยมีการติดต่อกับบุคคลรักร่วมเพศหลังจากมีอายุได้ 19 ปี และผู้หญิงน้อยกว่า 2% เคยติดต่อกับบุคคลรักร่วมเพศในขณะที่มีอายุน้อยกว่านั้น

สมิท (David A. Ward, 1994:98; อ้างอิงจาก Smith.1991) พบว่าผู้ชายเพียง 2% ยอมรับว่ามีประสบการณ์รักร่วมเพศก่อนอายุ 19 ปี และมีผู้ชายกับผู้หญิง 5 ถึง 6% เคยมีประสบการณ์รักร่วมเพศตั้งแต่อายุย่างเข้า 18 ปี

แม็คเวิร์ทเทอร์ และแม็ททิสัน (McWhirter and Mattison, 1984 :56; อ้างใน Thomas J. Sullivan and Kenrick S. Thompson. 2000) นำเสนอข้อมูลจากสถาบันสำหรับการวิจัย เช็ทซ์ไว้ว่าประชากรชายประมาณ 14% หรือประมาณ 12 ล้านคน เคยมีประสบการณ์รักร่วมเพศ

ฟอร์ด และบีช (Ford and Beach, 1951) ได้ศึกษา พบว่า ชุมชนเผ่าต่างๆ จาก 76 ชุมชนนั้นได้ยอมรับว่ามีพฤติกรรมเป็นเกย์ถึง 49 ชุมชน มีเพียง 29 ชุมชนเท่านั้น ที่ไม่ยอมรับว่าตนมีพฤติกรรมเป็นเกย์

เดซี (Dacey, 1979) ได้ศึกษา พบว่า ถึงแม้ว่าประเทศต่างๆ ในปัจจุบันจะยอมรับพฤติกรรมรักร่วมเพศเพิ่มมากขึ้น แต่ประชาชนร้อยละ 48 ก็ยังไม่อยากให้ผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศประกอบอาชีพบางอย่างได้ เช่น ครู คุรุใหญ่ พระ และผู้นำค่ายเยาวชน เป็นต้น

สตีเฟน และ มุลลิน (Stephen and Mullin, 1982 อ้างใน เนตรชนก บัวนาถ, 2531) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของเมืองกับการยอมอดกลั้นต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเมืองมาเป็นเวลานานจะยอมรับเกย์ได้มากกว่าผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบท

เซเกลแมน (ทัศนทานต์ ดวงรัตน์.2538:28; อ้างอิงจาก Seigelman.1982) ได้ศึกษาภูมิหลังเกี่ยวกับพ่อแม่เปรียบเทียบกับกลุ่มรักร่วมเพศชายจำนวน 84 คน กับคนรักต่างเพศชายจำนวน 62 คน ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพของพ่อแม่มีผลกระทบต่อความเป็นรักร่วมเพศหญิง และรักร่วมเพศชาย

วิทแธมและเซนท์ (Whitam and Zent, 1984) ได้ศึกษารักร่วมเพศชายและรักต่างเพศข้ามวัฒนธรรมใน 4 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา กัวเตมาลา บราซิล และฟิลิปปินส์ พบว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเกิดขึ้นกับบุคคลรักร่วมเพศในทุกวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการแสดงว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศนั้นไม่เกี่ยวข้องกัอิทธิพลทางวัฒนธรรม

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 18-40 ปี จำนวน 120 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 8 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบคัดกรองสุขภาพจิต (Thai GHQ 60)
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () และเติมข้อความที่สมบูรณ์ในช่อง.....ให้ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านในปัจจุบัน

1. อายุ ปี

2. ระดับการศึกษา

- () ต่ำกว่าปริญญาตรี
 () ปริญญาตรี
 () สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 2.1. ผู้วิจัยศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ
- 2.2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพของระจิตกรแก้ว เล็กอุทัย (2642:122-123)
- 2.3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพตามแนวคิดที่ได้จาก ข้อ 2.1. และ 2.2. ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลด้านบุคลิกภาพ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>ด้านแสดงตัว</u> ข้าพเจ้ามักพูดตรงไปตรงมาที่ใจ คิด					
00	<u>ด้านเก็บตัว</u> ข้าพเจ้าชอบเก็บความรู้สึกไว้					

เกณฑ์ในการให้คะแนน

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (แสดงตัว)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (เก็บตัว)
	(คะแนน)	(คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538:9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 5.00	หมายถึง	มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.49	หมายถึง	มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว

ตอนที่ 3 แบบคัดกรองสุขภาพจิต Thai GHQ 60

ของเดวิด โกลด์เบิร์ก (David Goldberg) แปลโดย นายแพทย์ ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคนอื่นๆ (2539) ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ จะใช้เครื่องมือ แบบคัดกรองสุขภาพจิต

ตัวอย่างแบบสอบถามสุขภาพจิต

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของท่านในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้โดยทำเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่อง () ที่ใกล้เคียงกับสภาพของท่านในปัจจุบัน หรือในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่ท่านเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

ข้อ 0 ท่านรู้สึกสบายและมีสุขภาพดี

() ดีกว่าปกติ () เหมือนปกติ () แย่กว่าปกติ () แย่กว่าปกติมาก

ข้อ 00 ท่านรู้สึกเจ็บหรือปวดบริเวณศีรษะ

() ไม่เลย () ไม่มากกว่าปกติ () ค่อนข้างมากกว่าปกติ () มากกว่าปกติ

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้ที่ตอบ 2 ข้อแรก	จะได้คะแนน 0 คะแนน
ผู้ที่ตอบ 2 ข้อหลัง	จะได้คะแนน 1 คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของธนา นิลชัยโกวิทย์ และคนอื่นๆ (2539) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

0-11	คะแนน	สุขภาพจิตดี
12	คะแนน	สุขภาพจิตบกพร่อง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1. ผู้วิจัยศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

4.2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัวของระจิตรแก้ว เล็กอุทัย (2542:110-111) และ ณีภุชชิน พงษ์สุวรรณ (2547:78-79)

4.3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัวตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1. และ 4.2. ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>พฤติกรรมที่สมาชิกในครอบครัวปฏิบัติต่อกลุ่มหญิงรักหญิง</u> สมาชิกที่บ้านไม่ค่อยซักถามเรื่องงานของข้าพเจ้า					
00	<u>พฤติกรรมที่อาสาสมัครปฏิบัติต่อกับสมาชิกในครอบครัว</u> ท่านเป็นคนที่อยู่ในโอวาทของบิดามารดา					

เกณฑ์ในการให้คะแนน

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538:9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 – 5.00 หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัวดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.66 หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัวดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.33 หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัวไม่ดี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

5.1. ผู้วิจัยศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

5.2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับทางกายภาพ ในการทำงานของสุรศักดิ์ อัครอารีสุข (2544:138-139) และ พัสนี สุขสาโรจน์ (2545: 94-95)

5.3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามทางกายภาพในที่ทำงาน ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 5.1. และ 5.2. ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามทางกายภาพในที่ทำงาน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>สถานที่ทำงาน</u> สมาคมฟ้าสีรุ้งมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก					
00	<u>สื่อ อุปกรณ์ในการทำงาน</u> สมาคมฟ้าสีรุ้งมีอุปกรณ์เพียงพอในการใช้งาน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์					

เกณฑ์ในการให้คะแนน

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2

จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538:9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	3.67 – 5.00	หมายถึง มีลักษณะทางกายภาพในที่ทำงานดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	2.34 – 3.66	หมายถึง มีลักษณะทางกายภาพในที่ทำงานดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 – 2.33	หมายถึง มีลักษณะทางกายภาพในที่ทำงานไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

6.1. ผู้วิจัยศึกษาคำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

6.2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างานของ กมลวิทย์ วันวิชัย (2545: 94-95) และ ณีภูวนิช พงษ์สุวรรณ (2547:80-81)

6.3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1. และ 6.2. ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ จริงที่สุด จริงจริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>พฤติกรรมที่กลุ่มหญิงรักหญิงปฏิบัติต่อหัวหน้างาน</u> ข้าพเจ้าปฏิบัติตามนโยบายของหัวหน้างาน					
00	<u>พฤติกรรมที่หัวหน้างานปฏิบัติต่อกลุ่มหญิงรักหญิง</u> หัวหน้างานให้ความเอาใจใส่ต่อการทำงานของข้าพเจ้า					

เกณฑ์ในการให้คะแนน

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538:9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 – 5.00 หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างานดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.66 หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างานดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.33 หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างานไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

7.1. ผู้วิจัยศึกษาดำรง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

7.2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน ของ กมลวาทน์ วันวิชัย (2545: 96-97) และ ณีฎฐนิช พงษ์สุวรรณ (2547:82-83)

7.3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 7.1. และ 7.2. ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	<u>พฤติกรรมที่กลุ่มหญิงรักหญิงปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงาน</u> ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน					
00	<u>พฤติกรรมที่เพื่อนร่วมงานปฏิบัติต่อกลุ่มหญิงรักหญิง</u> เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัว					

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
	(คะแนน)		(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538:9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.67 – 5.00 หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงานดี
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 – 3.66 หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงานดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.33 หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงานไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

8.1. ผู้วิจัยศึกษาดาราศาสตร์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเอง เพื่อสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

8.2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของดำรงศักดิ์ วิเชียรติลล (2545:47-48) และ ศศิวิมล บุราณทวีคุณ (2547:137-139)

8.3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 8.1. และ 8.2. ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก

จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

ลำดับ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
000	<u>ด้านความรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถ</u> ฉันสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ได้อย่างรวดเร็ว ฉันไม่เคยยอมแพ้ต่ออุปสรรค					
000	<u>ด้านความรู้สึกของการมีความสำเร็จ</u> ฉันมั่นใจว่าฉันทำงานได้สำเร็จ งานที่ฉันตั้งใจทำ มักทำได้ดีเสมอ					
000	<u>ด้านความรู้สึกของการมีความสำคัญ</u> ฉันเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ฉันรู้สึกว่าคนส่วนมากรักฉัน					
000	<u>ด้านความรู้สึกของการมีคุณค่า</u> ฉันรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า ฉันเป็นคนมองโลกในแง่ดี					

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก	(คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ	(คะแนน)
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538:9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	3.67 – 5.00	หมายถึง	มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	2.34 – 3.66	หมายถึง	มีความภาคภูมิใจในตนเองปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 – 2.33	หมายถึง	มีความภาคภูมิใจในตนเองน้อย

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทุกตอนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์ และคุณสมศรี ตันติไพบูรณ์ ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ผู้วิจัยหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยนำแบบสอบถามทั้งหมด ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรภายนอก จำนวน 30 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามการวิจัย

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วตามข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังประธานคณะกรรมการบริหาร สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มหญิงรักหญิง

2. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 125 ฉบับ ระหว่างวันที่ 16-27 กุมภาพันธ์ 2552 ได้รับคืนมา จำนวน 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.30

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 120 ฉบับ มาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย กับความภาคภูมิใจในตนเอง

3. วิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และสิ่งแวดล้อมภายในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

4.1.1. ค่าร้อยละ

4.1.2. ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.1.3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

4.2.1. การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t- test

4.2.2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

4.3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

4.3.1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงาน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

4.3.2. วิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจ ในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Squares)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F – distribution
r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
\hat{Y}	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
X_1	แทน	อายุ
X_2	แทน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
X_3	แทน	บุคลิกภาพ
X_4	แทน	สุขภาพจิต
X_5	แทน	สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว
X_6	แทน	ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน

X ₇	แทน	สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน
X ₈	แทน	สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน
Y	แทน	ความภาคภูมิใจในตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัวปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัวและปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพในที่ทำงานของกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวางกรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว และปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพในที่ทำงานที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร จำแนกอายุ ประสบการณ์ในการทำงานระดับการศึกษาของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 เสนอค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต ปัจจัยด้านส่วนครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน และความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัวปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ปัจจัย	ระดับของปัจจัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	44	36.7
	ปริญญาตรี	70	58.3
	สูงกว่าปริญญาตรี	6	5.0
	รวม	120	100.0

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน พบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมามีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 36.7

ตอนที่ 2 เสนอค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต ปัจจัยด้านส่วนครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน และความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ บุคลิกภาพ สุขภาพจิต ปัจจัยด้านส่วนครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน และความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ปัจจัย	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
อายุ (ปี)	28.10	5.60	มาก
ประสบการณ์ในการทำงาน	4.00	3.60	ประสบการณ์มาก
บุคลิกภาพ	3.56	0.43	มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว
สุขภาพจิต	0.14	0.16	ดี
สัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว	3.76	0.74	มีสัมพันธภาพดี
ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน	3.36	0.72	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างหัวหน้างาน	3.72	0.68	มีสัมพันธภาพดี
สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนร่วมงาน	3.79	0.62	มีสัมพันธภาพดี
ความภาคภูมิใจในตนเอง	3.83	0.47	มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อายุเฉลี่ย 28 ปี ประสบการณ์ในการทำงานมาก โดยเฉลี่ย 4 ปี บุคลิกภาพเป็นแบบลักษณะแสดงตัว มีสุขภาพจิตดี สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัวดี ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงานดีพอใช้ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างานดี สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงานดี และมีความภาคภูมิใจในตนเองมาก

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ เพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	Y
X ₁	1.000	0.869**	0.147	0.066	0.057	0.067	0.168	0.262**	0.266**
X ₂		1.000	0.086	0.050	0.114	0.139	0.158	0.270**	0.288**
X ₃			1.000	0.430**	0.326**	0.088	0.417**	0.272**	0.411**
X ₄				1.000	0.315**	0.061	0.342**	0.213*	0.272**
X ₅					1.000	0.094	0.329**	0.157	0.294**
X ₆						1.000	0.267**	0.128	0.175
X ₇							1.000	0.588**	0.507**
X ₈								1.000	0.427**
Y									1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ปัจจัย ได้แก่ อายุ (X_1) ประสบการณ์ในการทำงาน (X_2) บุคลิกภาพ (X_3) สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิง กับสมาชิกในครอบครัว (X_5) สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน (X_7) และสัมพันธภาพ ระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน (X_8) และไม่มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจ ในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้ง แห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ สุขภาพจิตไทย (X_4)

ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่ง ประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน (X_6)

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความภาคภูมิใจใน ตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	3	9.110	3.037	20.613**
Residual	116	17.089	0.147	
Total	119	26.199		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของหญิงรัก หญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ปัจจัย	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₇	0.260	0.058	0.376	0.507	0.257	40.893**
X ₇ , X ₃	0.258	0.090	0.236	0.552	0.305	25.702**
X ₇ , X ₃ , X ₂	0.027	0.010	0.209	0.590	0.348	20.613**
	a	=	1.834			
	R	=	0.590			
	R ²	=	0.348			
	SE _{est}	=	0.384			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างหัวหน้างาน (X₇) บุคลิกภาพ (X₃) และประสบการณ์ในการทำงาน (X₂) และปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ได้ร้อยละ 34.8 จึงนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.834 + .260X_7 + .258X_3 + .027X_2$$

สมการพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ในรูปมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .376X_7 + .236X_3 + .209X_2$$

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้ง เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 18-40 ปี จำนวน 120 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.094-6.332) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.645

ตอนที่ 3 แบบคัดกรองสุขภาพจิต (Thai GHQ 60)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.528-7.447) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.586

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.726-5.133) มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ .872

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.460-11.093) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.880

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.423-7.463) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.907

ตอนที่ 8 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 29 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.434-6.690) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.898

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปยังประธานคณะกรรมการบริหาร สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มหญิงรักหญิง
2. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ คือ ตอบครบทุกข้อ มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1.วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 2.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย กับความภาคภูมิใจในตนเอง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.วิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และสิ่งแวดล้อมภายในสมาคม ฟาร์มิ่งแห่งประเทศไทย ที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟาร์มิ่งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 6 ปัจจัย ได้แก่ อายุ (X_1) ประสบการณ์ในการทำงาน (X_2) บุคลิกภาพ (X_3) สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว (X_5) สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน (X_7) และ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน (X_8)

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟาร์มิ่งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ สุขภาพจิต (X_4)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟาร์มิ่งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน (X_6)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟาร์มิ่งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน (X_7) บุคลิกภาพ (X_3) และประสบการณ์ในการทำงาน (X_2) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกัน อธิบายความแปรปรวนความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟาร์มิ่งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ได้คิดเป็นร้อยละ 34.80

5. สมการพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟาร์มิ่งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ได้แก่

5.1 สมการพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟาร์มิ่งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.834 + .260X_7 + .258X_3 + .027X_2$$

5.2 สมการพยากรณ์ความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟาร์มิ่งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .376X_7 + .236X_3 + .209X_2$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มี 6 ปัจจัย ได้แก่ อายุ (X_1) ประสบการณ์ในการทำงาน (X_2) บุคลิกภาพ (X_3) สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว (X_5) สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน (X_7) และ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน (X_8) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 อายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุมาก มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ทั้งนี้เพราะช่วงอายุ 18-40 ปี เป็นวัยที่รากฐานของความภาคภูมิใจในตนเองได้พัฒนาจากสังคมภายในครอบครัวขึ้นสู่สังคมภายนอกครอบครัว ดังที่ สมบุญ พละหาญ (2538:62) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาล โรงพยาบาลศรีธัญญา ผลการวิจัยพบว่า อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรรณวดี สนธิทรัพย์ (2542:79) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลกรุงเทพ พบว่า อายุส่งผลต่อการปฏิบัติงานของพยาบาล

ดังนั้น อายุ จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง

1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ทั้งนี้เพราะประสบการณ์ในการทำงาน 4 ปี เป็นรากฐานให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อค้นหาแนวทางที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหาในการทำงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นเกิดสัมพันธภาพที่ดี ต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส สุขก่องวารี (2545 : 74) ที่ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในอาชีพครูแนะแนวสังกัด สำนัศึกษาศาสตร์วงศกษัตริย์ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูแนะแนวที่มีประสบการณ์ในด้านการดำเนินงานมานาน พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานน้อยกว่าครูแนะแนวที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย

ดังนั้น ประสบการณ์ในการทำงาน จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง

1.3 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวางกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ทั้งนี้เพราะบุคคล ที่มีความเชื่ออยู่บนรากฐานของความจริง ไม่เป็นผู้พะวงถึงตัวเองมากนัก มีการปรับตัวที่ดี มีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ จะส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองมาก ดังที่ ดารุณี บุญวิก (2543: 20) กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก มักจะเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะของบุคคลที่ชอบเข้าสังคม ชอบการทำงาน ชอบการแสดงตัว มองโลกในแง่ดี และชอบการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ซึ่งจะทำให้บุคคลที่มีบุคลิกภาพในการแสดงตัว มีลักษณะในการคิดและทำตามหลัก ตามความเป็นจริงตามข้อมูลที่ได้มา และมีความเชื่ออยู่บนรากฐานของความเป็นจริง มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิพนธ์ แจ่มเอี่ยม (2541:78-80) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่า บุคลิกภาพแสดงตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง นอกจากนี้ บาคเลย์ และอีแวน (สรุคักดี เทียบฤทธิ์.2539:22; อ้างอิงจาก Bagley and Evan.1975) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาบุคลิกภาพแบบแสดงตัว-เก็บตัว ของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีลักษณะแสดงตัวมีความภาคภูมิใจในตนเองกว่านักศึกษาที่มีลักษณะเก็บตัว

ดังนั้น บุคลิกภาพ จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง

1.4 สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่มีสัมพันธภาพกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัวดี มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ทั้งนี้เพราะ กลุ่มหญิงรักหญิงอยู่ในสภาพแวดล้อมครอบครัวที่ดี มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลในครอบครัว กลุ่มหญิงรักหญิงก็จะเกิดการเรียนรู้ ลักษณะทางพฤติกรรมภายในครอบครัว สวมบทบาทของบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด ขณะเดียวกันสมาชิกในครอบครัวตั้งเป้าหมายในการทำงาน ต้องการให้กลุ่มหญิงรักหญิงประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และต้องการให้นำความรู้ที่เรียนมาใช้กับครอบครัวได้ เป็นสมาชิกที่ดีในครอบครัว สังคม ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ดังที่ เสาวภา เบ็ญจพันธุ์ทวี (2540:6) ที่กล่าวว่า สัมพันธภาพในครอบครัว คือลักษณะที่ พ่อแม่ปฏิบัติต่อลูก พฤติกรรมที่ลูกปฏิบัติต่อพ่อแม่และพฤติกรรมที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อกัน เช่น พ่อแม่ให้ความรัก ความห่วงใย ไว้วางใจลูก ให้ลูกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น มีการพักผ่อนร่วมกันในครอบครัว ให้กำลังใจลูกและไม่เข้มงวดกวดขันหรือควบคุมมากเกินไป ลูกให้ความรัก ความเคารพต่อพ่อแม่ ยอมรับเกณฑ์มาตรฐานของพ่อแม่ ตลอดจน ความกลมเกลียวของพ่อแม่ที่มีต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิพนธ์ คันทเสรี (2528:40-44) ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวขาด

มนุษย์สัมพันธ์โดยเฉพาะระหว่างพ่อกับแม่มีผลร้ายต่อจิตใจเด็กหรือลูกๆ มากที่สุดลูกจะขาดความรักจากพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่ทะเลาะเบาะแว้งกันเพราะมีแต่ความทุกข์ไม่มีความรักความอบอุ่นที่จะแบ่งปันให้แก่ลูก แต่ถ้าพ่อแม่รักกันดีมีความสุขเด็กก็จะมีความรักอย่างเปี่ยมล้นสำหรับลูกด้วยลูกที่เติบโตมาจากครอบครัวที่แตกแยกในความสัมพันธ์ย่อมจะมีบุคลิกภาพและสุขภาพจิตที่มีปัญหาในตนเองและผู้อื่น

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง

1.5 สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ากลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่มีสัมพันธภาพกับหัวหน้างานดี มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ทั้งนี้เพราะกลุ่มหญิงรักหญิงปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้างาน รับฟังข้อเสนอนะ และนำไปปฏิบัติตาม การให้ความเคารพหัวหน้างานด้วยความจริงใจ ในขณะที่ เดียวกัน หัวหน้างานให้ความสำคัญกับกลุ่มหญิงรักหญิง รับฟังความคิดเห็น และมอบหมายงานให้อย่างเท่าเทียมกัน ย่อมทำให้กลุ่มหญิงรักหญิงปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ และมีคุณภาพในการทำงาน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นเรศ ภูโคกสูง (2541:17) ที่ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้บังคับบัญชาของธนาคารกสิกรไทย มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน รู้จักใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ มอบหมายงานที่ชัดเจน ให้การยอมรับนับถือในผลงาน เลื่อนขั้น ตำแหน่ง โดยยึดถือระดับความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นหลัก เป็นการบริหารงานที่ดีทั้งคนและงาน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ เบิร์นไซด์ (Burnside.1979:247) ที่ศึกษาความภาคภูมิใจในตนเองของคนทำงานในบริษัทสยามอินเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า การเอาใจใส่ดูแลของหัวหน้างาน ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของคนทำงาน

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง

1.6 สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงานดี มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ทั้งนี้เพราะ การที่กลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงานมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการให้คำปรึกษาปัญหาในเรื่องการทำงาน เรื่องส่วนตัว ยอมรับ เห็นใจ และให้กำลังใจกัน ทำให้กลุ่มหญิงรักหญิง เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ เกิดความผูกพัน มีความต้องการที่จะมาทำงาน ส่งผลให้ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เย่

และเบอร์ลินเนอร์ (ชมนุช บุญสิทธิ์.2541:28;อ้างอิงจาก Gage and Berliner.1979)ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน มีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ปัจจัย ได้แก่ สุขภาพจิต (X_4) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

สุขภาพจิต (X_4) มีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิง ที่มีสุขภาพจิตดี (คะแนนน้อย) มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ทั้งนี้เพราะกลุ่มหญิงรักหญิงมีความสุขมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รวมถึงสภาพแวดล้อมมีความมั่นคงทางจิตใจ มีจิตใจที่สมบูรณ์ มีสุขภาพจิตที่ดี ส่งผลให้กลุ่มหญิงรักหญิงเป็นผู้ที่เต็มใจทำงานและรับผิดชอบงานอย่างเหมาะสมกับบทบาทของตนเองได้ เป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลทางอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ใจกว้าง ยอมรับและเผชิญความเป็นจริง สามารถที่จะเอาชนะอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ มีความรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่น เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย มีอิสรภาพในการปกครองตนเอง ตลอดจนสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เนเกล (ปียะดา คำแก้ว 2550: 43; อ้างอิงจาก Negel. 1975) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลกับความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กเชื้อสายสเปน เกรด 4-8 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชุมชนรอบนอกของอิลินอยส์เหนือและโคโรลาโด ผลการวิจัยพบว่า ความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล

ดังนั้น สุขภาพจิต (X_4) จึงมีความสัมพันธ์ทางลบกับความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร มี 1 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน (X_6) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน (X_6) ไม่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิงบางคน มีลักษณะทางกายภาพในที่ทำงานดี มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก และกลุ่มหญิงรักหญิงบางคน มีลักษณะทางกายภาพในที่ทำงานดี มีความภาคภูมิใจในตนเองน้อย ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

กลุ่มหญิงรักหญิงบางคน มีลักษณะทางกายภาพในที่ทำงานดี มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิงบางคน มีห้องทำงานในสมาคมฟ้าสีรุ้ง ที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก มี

ความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในที่ทำงาน ขนาดของห้องทำงานมีสัดส่วนพอดีกับปริมาณของกลุ่มหญิงรักหญิง บริเวณห้องทำงานปราศจากสิ่งรบกวนทั้งเสียงและกลิ่น สื่ออุปกรณ์มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ และมีความทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประพัฒน์ จำปาไทย (2525: 158-161) ที่ศึกษาความพอใจพนักงานที่ทำงาน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานพึงพอใจในสถานที่ทำงาน และมีความสุขกับการทำงาน ส่งผลให้ประสิทธิผลในการทำงานสูง ส่งผลให้กลุ่มหญิงรักหญิงมีความภาคภูมิใจในตนเองมาก

กลุ่มหญิงรักหญิงบางคน มีลักษณะทางกายภาพในที่ทำงานดี มีความภาคภูมิใจในตนเองน้อย แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิงบางคน มีห้องทำงานในสมาคมฟ้าสีรุ้ง ที่อากาศถ่ายเทไม่สะดวก ไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในที่ทำงาน ขนาดของห้องทำงานมีสัดส่วนไม่พอดีกับปริมาณของกลุ่มหญิงรักหญิง บริเวณห้องทำงานมีสิ่งรบกวนทั้งเสียงและกลิ่น สื่ออุปกรณ์มีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ และไม่ทันสมัย ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานน้อยลง ส่งผลให้กลุ่มหญิงรักหญิงมีความภาคภูมิใจในตนเองน้อย

ดังนั้น ลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน จึงไม่มีความสัมพันธ์กับความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน (X_7) บุคลิกภาพ (X_3) และประสบการณ์ในการทำงาน (X_2) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ได้คิดเป็นร้อยละ 34.80 ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

4.1 สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับแรก แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิงที่มีสัมพันธภาพดีกับหัวหน้างาน ทำให้กลุ่มหญิงรักหญิงมีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ทั้งนี้เพราะในการทำงาน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหัวหน้างานกับกลุ่มหญิงรักหญิง มีความสำคัญในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน มีการรับฟัง ยอมรับข้อเสนอแนะ และยอมรับความสามารถ มีความยุติธรรมทำให้กลุ่มหญิงรักหญิงมีความเชื่อมั่นในตัวหัวหน้างาน และได้รับการยอมรับจากหัวหน้างาน จึงทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองมากส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ดังที่ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 1981: 150 - 155) กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง สามารถรับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริงมีความสอดคล้องกลมกลืนทั้งหมดของ "ตน" ตระหนักถึงศักยภาพของตน มีจิตใจที่เปิดกว้าง และยอมรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง สามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม มีความกระตือรือร้นเป็นผู้นำในการอภิปราย มีความเป็นตัวของตัวเองในการแสดงความคิดเห็น เชื่อมั่นในตนเองว่ามีความสามารถในการทำงานได้ประสบความสำเร็จ และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะ

หน้า มีความคิดสร้างสรรค์มองโลกในแง่ดี ตลอดทั้งเป็นผู้ที่มีความพึงพอใจและเคารพในตนเอง ตระหนักถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น อีกทั้งสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภา ทรัพย์มากอุดม (2543:89) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเพื่อองค์กร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเพื่อองค์กร คือ ความรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญต่อองค์กร ทำให้ปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัญชา นิมประเสริฐ (2542:56) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กร ผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยรวมอยู่ในระดับสูง ผู้ปฏิบัติงานมีความสบายใจและพึงพอใจในการทำงาน

ดังนั้น สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน จึงส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง

4.2 บุคลิกภาพ ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เป็นอันดับที่ 2 แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิงมีบุคลิกภาพแสดงตัว ทำให้กลุ่มหญิงรักหญิงมีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ทั้งนี้เพราะ กลุ่มหญิงรักหญิงมีบุคลิกภาพแสดงตัว เป็นบุคคลที่สนใจโลกภายนอก มีความรู้สึกไวต่อสถานการณ์และความต้องการของสังคม เป็นคนเปิดเผย ร่าเริง ปรับตัวได้ดีในสิ่งแวดล้อมต่างๆ ดังที่ แอลพอร์ท (ปีเยตา คำแก้ว 2550: 38; อ้างอิงจาก Allport. 1961) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว เป็นบุคคลที่มุ่งความสนใจออกนอกตัวเอง สนใจบุคคลอื่นหรือสิ่งแวดล้อม ชอบแสดงออก ชอบสมาคมกับบุคคลอื่น เป็นคนเปิดเผย กล้าหาญ ชอบผจญภัย มีความเชื่อมั่นในตนเองบนรากฐานของเหตุผลและความจริง มีคุณลักษณะของความเข้าใจและการรู้จักตนเองดี มีความสามารถในการปรับตัวตลอดจนเป็นผู้ที่มีลักษณะชอบแสดงตัว และเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปจึงทำให้มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รูบี ดอริ และแซนด์ดิดจ์ (Rubi, Dorie and Sandidge. 1997:507) ที่ศึกษาความภาคภูมิใจในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เหมาะสม มีความกระตือรือร้นในการทำสิ่งต่างๆ กล้าแสดงออกกล้าคิด มีความคิดสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น สามารถยอมรับต่อความล้มเหลวของตนเองได้ ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ มีความยืดหยุ่น มีความวิตกกังวลต่ำ ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ จะต้องคำนึงถึงการพัฒนากุณลักษณะด้วย

ดังนั้น บุคลิกภาพ จึงส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง

4.3 ประสบการณ์ในการทำงาน ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เป็นอันดับที่ 3 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย แสดงว่า กลุ่มหญิงรักหญิงที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ทำให้มีความภาคภูมิใจในตนเองมาก ทั้งนี้เพราะ กลุ่มหญิงรักหญิงที่มีประสบการณ์ในการทำงาน จะมีทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติงาน ความเข้าใจ มีการปรับตัวเข้ากับระบบการทำงาน มีทักษะใน

การทำงานสูง ทำงานภายใต้กฎ นโยบาย จึงทำให้มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัส สุขก่องวารี (2539: 74) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของคนทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก พบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานน้อยกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย

ดังนั้น ประสบการณ์ในการทำงาน จึงส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร ได้ทราบข้อมูลเพื่อพิจารณาสามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบวางแผนพัฒนา หรือหาวิธีในการส่งเสริมให้ความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย มากยิ่งขึ้น โดยนำปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเอง ของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน บุคลิกภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด ดังนั้น การจะทำให้กลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างานมีสัมพันธภาพที่ดียิ่งขึ้น ผู้บริหาร ควรมีการจัดกิจกรรมให้กลุ่มหญิงรักหญิงได้มีการปฏิสัมพันธ์กับหัวหน้างานเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทั้งในสถานที่ทำงาน และนอกสถานที่ทำงาน เพื่อให้เกิดความสนิทสนม เข้าใจ ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน ได้แก่ การจัดโปรแกรมเพื่อพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน เช่น กิจกรรมสนทนา การทัศนศึกษา การวางแผนดำเนินงาน การจัดทำหลักสูตร หรือกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันให้มากขึ้น เพื่อที่จะส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิงมากยิ่งขึ้น

1.2 บุคลิกภาพ เป็นตัวพยากรณ์ที่ตีรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 ดังนั้น การที่จะทำให้กลุ่มหญิงรักหญิงมีบุคลิกภาพที่ดีนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลิกภาพแก่กลุ่มหญิงรักหญิงในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เพื่อสร้างบุคลิกภาพอันพึงประสงค์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนลักษณะกิริยาท่าทาง การแสดงออกทางอารมณ์ และการปรับตัว โดยจัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาบุคลิกภาพ เช่น อบรมพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์องค์กร ทั้งยังเป็นการส่งเสริมการทำงานให้มีคุณภาพ ตลอดจนให้ความเอาใจใส่ดูแลและให้กำลังใจ เพื่อที่จะส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิงมากยิ่งขึ้น

1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นตัวพยากรณ์ที่ตีรองลงมาเป็นอันดับที่ 3 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน โดยคำนึงถึงความต้องการของกลุ่มหญิงรักหญิง ส่งเสริมให้ทำในสิ่งที่เหมาะสม ตามความถนัด ความสนใจ

และความสามารถ จากประสบการณ์ในการทำงาน ไม่ตั้งระดับความคาดหวังมากเกินไปกำลังความสามารถ เพื่อให้กลุ่มหญิงรักหญิงประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ทำ ไม่รู้สึกกดดัน โดยจัดกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยน เช่น เวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน จัดกิจกรรมศึกษาดูงาน เป็นต้น เพื่อที่จะส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิงมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1.ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร เพิ่มเติมนอกเหนือจากปัจจัยที่ศึกษามาแล้ว เช่น ภาระงานและนโยบายการบริหารงานของผู้บริหาร ทิศนคติต่อสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เป็นต้น

2.2.ควรมีการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในการปฏิบัติงานของกลุ่มหญิงรักหญิง ด้วยเทคนิคทางจิตวิทยา เช่น กิจกรรมกลุ่ม และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นต้น

2.3.ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง โดยการเข้าไปคลุกคลีกับกลุ่มตัวอย่าง มีการสัมภาษณ์ สอบถามข้อมูลโดยไม่รู้ตัว

บรรณานุกรม

- กรองกาญจน์ ใจชื่อตรง.(2548).องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล.ปริญญาโท กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- กิตติศักดิ์ ปรกติ.(2526).ตำนานรักร่วมเพศ.วารสารนิติศาสตร์.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล.(2543). Self-Esteem & ความรัก.กรุงเทพฯ: โพรเฟสชั่นแนลพับลิชชิง.
- จารุวรรณ กันทะนิตย์.(2531).ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับทัศนคติต่อเรื่องรักร่วมเพศ
ของนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุวดี บุญยารมย์.(2541).การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบ
ยืดบุคคลเป็นศูนย์กลางที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เข้ารับการสงเคราะห์ใน
สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านปากเกร็ดตระการ.ปริญญาโท กศ.ม.กรุงเทพฯ:
บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.ถ่ายเอกสาร.
- ชลธิชา ศาลิคุปต์.(2532).กระบวนการพัฒนาและสร้างเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ.วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลอศักดิ์ ลักษณะวงศ์ศรี.(2550).สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น .กรุงเทพฯ :กรมสุขภาพจิต.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร.(2542).วาทกรรมการพัฒนา:อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณ์และความเป็น
อื่น.กรุงเทพฯ:ศูนย์วิจัยและผลิตตำรา มหาวิทยาลัยเกริก.
- ตุลยา จิตตะยโสธร.(2537).ความแตกต่างของบทบาททางเพศกับความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทของ
นักเรียนก่อนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศิลป
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ ชัยยุทธยรรยง.(2544, กุมภาพันธ์). “การเสริมสร้างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง”, วารสาร
การศึกษา กทม.24 (5):19-26.
- นุชลดา โรจนประภาพรรณ. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธ์ภาพในครอบครัวการอบรมเลี้ยงดูของ
บิดามารดา กับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นตอนต้น ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาขารณสุขศาสตร์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.ถ่ายเอกสาร.
- เนตรชนก บัวนาค.(2532).ความสัมพันธ์ในครอบครัว รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวและทัศนคติที่มี
ต่อเรื่องรักร่วมเพศของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะดา ดำแก้ว.(2550).ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนนา
ทวีวิทยาคม อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา.สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

- ปรารธนา ช้อนแก้ว.(2542).การพัฒนาความภาคภูมิใจในตนเองของเยาวชนชายในสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดระยอง โดยใช้กิจกรรมการออกกำลังกายเป็นสื่อ.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ).กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ.(2542).จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพมหานคร:พัฒนาศึกษา
ภัทรารวรรณ สุไทย.(2546).ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศของเพศหญิงในกรุงเทพมหานคร.
สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ภัทรวดี พันธุ์จันทร์.(2548).กลยุทธ์การสื่อสารเรื่องชายรักชายของสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต.กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัทนา เขตมี.(2539).วิถีชีวิตและชีวิตครอบครัวของหญิงรักรักรหญิง.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ระจิตร์แก้ว เล็กอุทัย.(2542).ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของบัณฑิตแพทย์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิต
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ศศิวิมล บุราณทวีคุณ. (2547) .ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กบ้านราชวิถี
เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ:
บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ศันสนีย์ นาครังสรรค์.(2544).ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับพฤติกรรมรักร่วมเพศหญิง ศึกษาจากนักศึกษา
มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร.ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์.กรุงเทพฯ:
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.ถ่ายเอกสาร.
- สมพงษ์ จินดารุ่งเรืองรัตน์.(2546).ปัจจัยทางจิตวิทยาและปัจจัยทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเห็น
คุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่น.สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).กรุงเทพฯ:บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- เสาวภา เบ็ญจพันธุ์ทวี.(2540).ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัวกับ
เอกลักษณ์แห่งตนของเด็กวัยรุ่น.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ).กรุงเทพฯ: บัณฑิต
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- อรอุมา สงวนญาติ.(2544).การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดความภาคภูมิใจใน
ตนเองที่มีรูปแบบการตอบและวิธีวิเคราะห์ต่างกัน.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร ทองจรรรยา.(2547).ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของครูศูนย์การเรียนชุมชน
ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1 .สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

อังคณา เทศทิศ.(2543).การศึกษาความภาคภูมิใจในอาชีพครูแนะแนวสังกัดสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.อัสสัมชัญ.
เอกรงค์ ภาณุพงษ์.(2546) .ขอโทษที่รักเธอเป็นเลสเบี้ยน.กรุงเทพมหานคร.สยามอินเตอร์บุ๊คส์.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง
ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มหญิงรักหญิง ในสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร การตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีข้อถูกหรือข้อผิด และไม่มีผลกระทบต่อการทำงานแต่อย่างใด ข้อมูลจะสรุปออกมาในภาพรวม ดังนั้น จึงขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 8 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี เอช คิว (Thai GHQ 60)
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามครั้งนี้

นางสาววรรณิ์ เขียวเขาโพธิ์

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () และเติมข้อความที่สมบูรณ์ในช่อง.....ให้ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านในปัจจุบัน

1. ท่านมีอายุ ปี
2. ระดับการศึกษา
 - () ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - () ปริญญาตรี
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	เมื่อมีปัญหาในการทำงานข้าพเจ้าจะพยายามแก้ปัญหาให้ได้					
2	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นการยากที่จะทำให้ตัวให้สนุกในงานเลี้ยงสังสรรค์					
3	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำสิ่งที่ต้องแข่งขันกับคนอื่น					
4	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนๆ เก่งกว่าจึงไม่ยอมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม					
5	ข้าพเจ้าชอบแสวงหาความรู้ให้ตนเองตลอดเวลา					
6	ข้าพเจ้ารู้สึกประหม่า เมื่อต้องนำเสนองานต่อหน้ากลุ่มคน					

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
7	ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองเป็นคนเฉื่อยชาในการทำงาน					
8	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือมากกว่าเข้าสังคม					
9	ข้าพเจ้าชอบเก็บความรู้สึกของตนเองเอาไว้					
10	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อถอยเมื่อมีปัญหาในการทำงาน					
11	ข้าพเจ้ามองว่าความคิดเห็นของแต่ละคนมีประโยชน์ทั้งนั้น					
12	เมื่ออยู่ในกลุ่มคนจำนวนมาก ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจที่จะหาเรื่องมาคุยกับคนเหล่านั้น					
13	ข้าพเจ้าไม่ชอบรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น					
14	ข้าพเจ้ารู้สึกโมโหถ้ามีคนมาขัดจังหวะเวลาที่ข้าพเจ้ากำลังทำงาน					

ตอนที่ 3 แบบคัดกรองสุขภาพจิตไทย จี เอช ดีว (Thai GHQ 60)

คำชี้แจง สุขภาพโดยทั่วไปของท่านในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ได้โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ใกล้เคียงกับสภาพของท่านในปัจจุบันหรือในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมามากที่สุด โดยไม่รวมถึงปัญหาที่ท่านเคยมีในอดีต และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

แบบคัดกรองสุขภาพจิต

ในระยะ 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมา ท่าน.....

- รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี
 ดีกว่าปกติ เหมือนปกติ แย่กว่าปกติ แย่กว่าปกติมาก
- รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
- รู้สึกทรุดโทรมและสุขภาพไม่ดี
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
- รู้สึกไม่สบาย
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
- เจ็บหรือปวดบริเวณศีรษะ
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก

6. รู้สึกตึงหรือคล้ายมีแรงกดที่ศีรษะ
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
7. สามารถมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่กำลังทำอยู่ได้
 ดีกว่าปกติ เหมือนปกติ แยกว่าปกติ แยกว่าปกติมาก
8. รู้สึกกลัวว่าตนเองจะเป็นลมหมดสติไปในที่สาธารณะ
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
9. มีอาการรบกวนหรือหนาว
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
10. มีเหงื่อออกมาก
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
11. ตื่นเช้ากว่าปกติและหลับต่อไม่ได้
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
12. หลังจากตื่นนอนแล้ว รู้สึกนอนไม่เต็มอิ่ม
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
13. รู้สึกเฟื่องฟูมาก และไม่มีแรงแม้แต่จะกินอาหาร
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
14. นอนไม่หลับเพราะกังวลใจ
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
15. รู้สึกตื่นตัว และความคิดว่องไว
 ดีกว่าปกติ เหมือนปกติ แยกว่าปกติ แยกว่าปกติมาก
16. รู้สึกมีกำลังวังชา
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
17. เมื่อเข้านอนใช้เวลา นานกว่าจะหลับได้
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
18. ไม่สามารถหลับได้สนิทหลังจากหลับแล้ว
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
19. ผันไม่ดีหรือน่ากลัว
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
20. มีอาการกระสับกระส่าย หลับไม่สนิท
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
21. หทำอะไรทำและทำให้ตัวเองไม่มีเวลาว่างได้
 มากกว่าปกติ เหมือนปกติ ค่อนข้างน้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก

22. ทำอะไรช้ากว่าปกติ
 เร็วกว่าปกติ เหมือนปกติ ช้ากว่าปกติ ช้ากว่าปกติมาก
23. รู้สึกขาดความสนใจในกิจกรรมที่เคยทำตามปกติ
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
24. ปล่อยปละละเลย ไม่สนใจรูปร่างหน้าตาของตนเอง
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
25. พิถีพิถันกับการแต่งเนื้อแต่งตัวน้อยลง
 พิถีพิถันมากกว่าปกติ เท่า ๆ ปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
26. ออกไปนอกบ้านบ่อยเท่าที่เคย
 มากกว่าปกติ เท่าปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
27. จัดการกับสิ่งต่าง ๆ ได้ดีพอ ๆ กับคนส่วนใหญ่ ที่อยู่ในสภาพเดียวกับท่าน
 ดีกว่ามาก ดีพอ ๆ กัน ค่อนข้างน้อยกว่า น้อยกว่ามาก
28. รู้สึกว่าโดยทั่วไปแล้วทำอะไร ๆ ได้ดี
 ดีกว่าปกติ เหมือนปกติ ดีน้อยกว่า ดีน้อยกว่าปกติมาก
29. ไปทำงานหรือทำงานบ้านสาย
 ไม่สายเลย ไม่สายกว่าปกติ ค่อนข้างสายกว่าปกติ สายกว่าปกติมาก
30. พอใจกับการที่ทำงานลุล่วงไป
 มากกว่าปกติ พอ ๆ กับตามปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
31. สามารถมีความรู้สึกรักและอบอุ่นต่อคนใกล้ชิดได้
 ดีกว่าปกติ เท่าปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
32. รู้สึกว่าสามารถเข้ากับคนอื่นได้ง่าย
 ดีกว่าปกติ เท่าปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
33. ใช้เวลาคุยเล่นกับคนอื่นมาก
 ใช้เวลามากกว่าปกติ เท่าปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
34. รู้สึกกลัวที่จะพูดอะไรออกไปต่อหน้าคนอื่น เพราะเกรงจะทำให้ตัวเองดูโง่
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
35. รู้สึกว่าได้ทำตัวให้เป็นประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ
 มากกว่าปกติ เหมือนปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
36. รู้สึกว่าสามารถตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้
 มากกว่าปกติ เหมือนปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
37. รู้สึกว่าตัวเองไม่'สามารถที่จะเริ่มทำอะไรได้เลย
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก

38. จะทำอะไรก็รู้สึกหวาดกลัวไปหมด
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
39. รู้สึกตึงเครียดอยู่ตลอดเวลา
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
40. รู้สึกว่าไม่สามารถที่จะเอาชนะความลำบากต่าง ๆ ได้
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
41. รู้สึกว่าชีวิตต้องดิ้นรนอยู่ตลอดเวลา
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
42. สามารถมีความสุขกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันตามปกติได้
 มากกว่าปกติ เหมือนปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
43. มองอะไรเครื่องเครียดไปหมด
 มากกว่าปกติ เหมือนปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
44. รู้สึกหงุดหงิด อารมณ์ไม่ดี
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
45. รู้สึกกลัวหรือตกใจโดยไม่มีเหตุสมควร
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
46. สามารถที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ ของตัวเองได้
 ดีกว่าปกติ เหมือนปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
47. รู้สึกเรื่องต่าง ๆ ทั้บถมจนรับไม่ไหว
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
48. มีความรู้สึกที่คนรอบข้างจับตามองคุณอยู่
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
49. รู้สึกไม่มีความสุขและเศร้าหมอง
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
50. รู้สึกเสียความมั่นใจในตัวเองไป
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
51. คิดว่าตัวเองเป็นคนไร้ค่า
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
52. รู้สึกว่าชีวิตนี้หมดหวังโดยสิ้นเชิง
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
53. รู้สึกมีความหวังในอนาคตของตัวเอง
 มากกว่าปกติ เท่าปกติ น้อยกว่าปกติ มีความหวังน้อยมาก

54. รู้สึกมีความสุขดี ตามสมควร เมื่อดูโดยรวม ๑
 มากกว่าปกติ เท่า ๑ ปกติ น้อยกว่าปกติ น้อยกว่าปกติมาก
55. รู้สึกกังวล กระวนกระวาย และเครียดอยู่ตลอดเวลา
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
56. รู้สึกไม่คุ้มค่าที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
57. คิดว่ามีความเป็นไปได้ที่จะอยากจบชีวิตตัวเอง
 ไม่อย่างแน่นอน ไม่คิดว่าเป็นอย่างนั้น มีอยู่บ้างเหมือนกัน มีแน่ ๑
58. รู้สึกว่าบางครั้งทำอะไรไม่ได้เลย เพราะประสาทตึงเครียดมาก
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
59. พบว่าตนเองรู้สึกอยากตายไปให้พ้น ๑
 ไม่เลย ไม่มากกว่าปกติ ค่อนข้างมากกว่าปกติ มากกว่าปกติมาก
60. พบว่ามีความรู้สึกที่อยากจะทำลายชีวิตตัวเองเข้ามาอยู่ในความคิดเสมอ ๑
 ไม่อย่างแน่นอน ไม่คิดว่าเป็นอย่างนั้น มีอยู่บ้างเหมือนกัน มีแน่ ๑

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยซักถามเรื่องงานของ ข้าพเจ้า					
2	ข้าพเจ้าแสดงความไม่พอใจ เมื่อผู้ปกครองว่า กล่าวตักเตือน					
3	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ผู้ปกครอง กำหนดด้วยความเต็มใจ					
4	ข้าพเจ้าจะให้คำปรึกษา เมื่อสมาชิกในครอบครัว มีปัญหา					
5	ข้าพเจ้าจะดูแล เมื่อสมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย					
6	ผู้ปกครองแสดงความรักแก่ข้าพเจ้าโดยการ ซักถามเรื่องการทำงาน					
7	เมื่อข้าพเจ้าไม่สบาย ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ อย่างใกล้ชิด					
8	สมาชิกในครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งกัน					
9	ผู้ปกครองให้คำปรึกษา เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว					
10	ข้าพเจ้ารู้สึกว่สมาชิกในครอบครัวไม่เข้าใจ ข้าพเจ้า					
11	ผู้ปกครองให้คำปรึกษา เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา เกี่ยวกับการทำงาน					
12	สมาชิกในครอบครัวมีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าประสบ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน					
14	สมาชิกในครอบครัวไม่สนใจซักถามเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานของข้าพเจ้า					
15	สมาชิกในครอบครัวไม่มีเวลาว่างทำกิจกรรม ร่วมกันภายในครอบครัว					
16	เมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้น สมาชิกในครอบครัว จะซ้ำเติมข้าพเจ้า					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	<u>สถานที่ทำงาน</u> ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีอากาศถ่ายเทได้สะดวก					
2	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีต้นไม้ให้ความร่มเย็นเพียงพอ					
3	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีอาคารสถานที่ที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินการจัดกิจกรรม					
4	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีจำนวนห้องน้ำเพียงพอต่อบุคลากร					
5	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ					
6	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีแสงสว่างเพียงพอ					
7	ข้าพเจ้ารู้สึกปลอดภัยเวลาเดินเข้า-ออกในที่ทำงาน					
8	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีทางเดินที่เรียบไม่ขรุขระ					
9	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดทั่วไป					
10	<u>วัสดุอุปกรณ์และสื่ออำนวยความสะดวกในการทำงาน</u> ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีอุปกรณ์เพียงพอในการใช้งาน เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์					

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
11	อุปกรณ์ในการทำงาน ได้รับการบำรุงรักษาให้มีสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา					
12	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับหัวหน้างาน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	<u>การปฏิบัติตนของกลุ่มหญิงรักหญิงต่อหัวหน้างาน</u>					
1	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามนโยบายของหัวหน้างาน					
2	ข้าพเจ้าไม่กล้าถามปัญหาเกี่ยวกับหัวหน้างาน					
3	ข้าพเจ้าไม่ชอบให้หัวหน้างานคุยด้วยเพราะรู้สึกอึดอัดใจ					
4	ข้าพเจ้าไม่สามารถแสดงความคิดเห็นต่อหัวหน้างานได้					
5	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในตัวหัวหน้างาน					
6	ข้าพเจ้าไม่ชอบรับประทานอาหารพร้อมหัวหน้างาน					
7	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำงานขณะที่หัวหน้างานอยู่ด้วย					

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
8	<u>การปฏิบัติตนของหัวหน้างานต่อกลุ่มหญิงรักหญิง</u> หัวหน้างานให้ความเอาใจใส่ต่อการทำงานของ ข้าพเจ้า					
9	หัวหน้างานไม่เคยรับรู้หรือเข้าใจปัญหาในการ ปฏิบัติงานของข้าพเจ้า					
10	หัวหน้างานทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นใจ ขณะ ปฏิบัติงานร่วมกัน					
11	หัวหน้างานซักถามปัญหาและอุปสรรคการ ปฏิบัติงานจากข้าพเจ้า					
12	หัวหน้างานไม่ส่งเสริมผลงานของข้าพเจ้า					
13	หัวหน้างานให้ความยุติธรรมในการประเมินผล งานของข้าพเจ้า					
14	หัวหน้างานเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าแสดงความ คิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง
ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	<u>การปฏิบัติตนของกลุ่มหญิงรักหญิงต่อเพื่อน ร่วมงาน</u>					
1	ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน					
2	ข้าพเจ้าไม่สบายใจเมื่อทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน					
3	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี					
4	ข้าพเจ้ามีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน					
5	ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นและปฏิบัติตัวตามสบายเมื่อทำงานกับเพื่อนร่วมงาน					
6	ข้าพเจ้าไม่มีเวลาให้เพื่อนร่วมงานทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องงาน					
7	เมื่อข้าพเจ้าติดธุระเพื่อนปฏิเสธการปฏิบัติงานแทนข้าพเจ้า					
8	ข้าพเจ้าทำงานกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างมีความสุข					
9	เมื่อเกิดปัญหาในที่ทำงานทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา					
	<u>การปฏิบัติตนของเพื่อนร่วมงานต่อกลุ่มหญิงรัก หญิง</u>					
10	เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัว					
11	เพื่อนร่วมงานมักตำหนิข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้าทำงานบกพร่อง					
12	เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้ามีการแบ่งกลุ่มเป็นหลายกลุ่ม					
13	เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้าคอยช่วยเหลือข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด					
14	เพื่อนร่วมงานจับผิดข้าพเจ้าในขณะที่ข้าพเจ้าปฏิบัติงาน					
15	เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
16	เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับข้าพเจ้าเสมอ					

ตอนที่ 8 แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของท่านน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	การยอมรับตนเอง ข้าพเจ้าไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ เองได้					
2	ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งใหม่ได้อย่างรวดเร็ว					
3	ข้าพเจ้าภูมิใจในความสามารถของตนเอง					
4	ข้าพเจ้าไม่เคยย่อท้อต่ออุปสรรค					
5	ข้าพเจ้าสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี					
6	ข้าพเจ้ายินดีทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ					
7	ข้าพเจ้าพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง					
8	ข้าพเจ้าพอใจในความสามารถของตนเอง					
9	ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในการกระทำของตนเอง					
10	ข้าพเจ้าสามารถพึ่งพาตนเองได้					
11	การได้รับการยอมรับจากครอบครัว ผู้ปกครองรู้ว่าข้าพเจ้าเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง					

ลำดับ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
12	ผู้ปกครองมองว่าข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในชีวิต					
13	ผู้ปกครองมักคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนวิตกกังวล					
14	ผู้ปกครองให้ความสำคัญเป็นอิสระในการตัดสินใจแก่ข้าพเจ้า					
15	ผู้ปกครองรักและเป็นห่วงข้าพเจ้า					
16	ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา					
17	ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับการทำงานของข้าพเจ้า					
18	<u>การได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน</u> เพื่อนร่วมงานไม่สนใจข้าพเจ้า					
19	เพื่อนร่วมงานไม่มีใครชอบข้าพเจ้า					
20	เพื่อนร่วมงานคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนขี้ระแวง					
21	เพื่อนร่วมงานยอมรับว่าข้าพเจ้าเป็นผู้มีความสามารถในการทำงาน					
22	เพื่อนร่วมงานสามารถพึ่งพาอาศัยข้าพเจ้าได้เสมอ					
23	เพื่อนร่วมงานมองว่าข้าพเจ้าเป็นคนไม่มีน้ำใจ					
24	<u>การได้รับการยอมรับจากหัวหน้างาน</u> หัวหน้างานไม่เคยชื่นชมผลการทำงานของข้าพเจ้า					
25	หัวหน้างานมั่นใจว่าข้าพเจ้าจะทำงานได้สำเร็จ					
26	หัวหน้างานยอมรับว่าข้าพเจ้าเป็นคนกล้าแสดงออก					
27	หัวหน้างานมองว่าข้าพเจ้ามีความใฝ่รู้ในวิชาการ					

ลำดับ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
28	หัวหน้างานรู้ว่าข้าพเจ้าสามารถผันฝวอุปสรรค ต่างๆได้อย่างไม่ย่อท้อ					
29	หัวหน้างานมีความไว้วางใจในการทำงานของ ข้าพเจ้า					

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ลำดับ	ตัวแปร	t
1	เมื่อมีปัญหาในการทำงานข้าพเจ้าจะพยายามแก้ปัญหาให้ได้	2.166
2	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นการยากที่จะทำให้ตัวให้สนุกสันทานในงานเลี้ยงสังสรรค์	6.332
3	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำสิ่งที่ต้องแข่งขันกับคนอื่น	2.094
4	ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อน ๆ เก่งกว่าจึงไม่ยอมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม	2.772
5	ข้าพเจ้าชอบแสวงหาความรู้ให้ตนเองตลอดเวลา	3.491
6	ข้าพเจ้ารู้สึกประหม่า เมื่อต้องนำเสนองานต่อหน้ากลุ่มคน	3.061
7	ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองเป็นคนเฉื่อยชาในการทำงาน	3.321
8	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือมากกว่าเข้าสังคม	4.438
9	ข้าพเจ้าชอบเก็บความรู้สึกของตนเองเอาไว้	2.720
10	ข้าพเจ้ารู้สึกท้อถอยเมื่อมีปัญหาในการทำงาน	3.829
11	ข้าพเจ้ามองว่าความคิดเห็นของแต่ละคนมีประโยชน์ทั้งนั้น	3.222
12	เมื่ออยู่ในกลุ่มคนจำนวนมาก ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจที่จะหาเรื่องมาคุยกับคนเหล่านั้น	2.990
13	ข้าพเจ้าไม่ชอบรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น	5.607
14	ข้าพเจ้ารู้สึกโมโหถ้ามีคนมาขัดจังหวะ เวลาที่ข้าพเจ้ากำลังทำงาน	4.186

ค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.645

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิง กับสมาชิกในครอบครัว

ลำดับ	ข้อความ	t
1	สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยซักถามเรื่องงานของข้าพเจ้า	3.340
2	ข้าพเจ้าแสดงความไม่พอใจ เมื่อผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือน	6.735
3	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ผู้ปกครองกำหนดด้วยความเต็มใจ	3.539
4	ข้าพเจ้าจะให้คำปรึกษา เมื่อสมาชิกในครอบครัวมีปัญหา	2.528
5	ข้าพเจ้าจะดูแล เมื่อสมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วย	3.730
6	ผู้ปกครองแสดงความรักแก่ข้าพเจ้าโดยการซักถามเรื่องการทำงาน	3.618
7	เมื่อข้าพเจ้าไม่สบาย ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด	6.257
8	สมาชิกในครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งกัน	4.742
9	ผู้ปกครองให้คำปรึกษา เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว	7.447
10	ข้าพเจ้ารู้สึกว่สมาชิกในครอบครัวไม่เข้าใจข้าพเจ้า	7.317
11	ผู้ปกครองให้คำปรึกษา เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการทำงาน	6.539
12	สมาชิกในครอบครัวมีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	3.828
13	สมาชิกในครอบครัวให้ความรักความห่วงใยข้าพเจ้า	4.325
14	สมาชิกในครอบครัวไม่สนใจซักถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของข้าพเจ้า	3.581
15	สมาชิกในครอบครัวไม่มีเวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัว	3.899
16	เมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้น สมาชิกในครอบครัว จะซ้ำเติมข้าพเจ้า	4.904

ค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.586

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในที่ทำงาน

ลำดับ	ข้อความ	t
	<u>สถานที่ทำงาน</u>	
1	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	2.726
2	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีต้นไม้ให้ความร่มเย็นเพียงพอ	3.186
3	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีอาคารสถานที่ที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินการจัดกิจกรรม	3.387
4	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีจำนวนห้องน้ำเพียงพอต่อบุคลากร	4.478
5	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	4.433
6	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีแสงสว่างเพียงพอ	4.510
7	ข้าพเจ้ารู้สึกปลอดภัยเวลาเดินเข้า-ออกในที่ทำงาน	2.567
8	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีทางเดินที่เรียบไม่ขรุขระ	2.327
9	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดทั่วไป	3.363
	<u>วัสดุอุปกรณ์และสื่ออำนวยความสะดวกในการทำงาน</u>	
10	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีอุปกรณ์เพียงพอในการใช้งาน เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์	2.850
11	อุปกรณ์ในการทำงาน ได้รับการบำรุงรักษาให้มีสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา	3.062
12	ในที่ทำงานของข้าพเจ้ามีอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย	5.133

ค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.872

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิง กับหัวหน้างาน

ลำดับ	ข้อความ	t
	การปฏิบัติตนของกลุ่มหญิงรักหญิงต่อหัวหน้างาน	
1	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามนโยบายของหัวหน้างาน	5.689
2	ข้าพเจ้าไม่กล้าถามปัญหาเกี่ยวกับหัวหน้างาน	7.478
3	ข้าพเจ้าไม่ชอบให้หัวหน้างานคุยด้วยเพราะรู้สึกอึดอัดใจ	11.093
4	ข้าพเจ้าไม่สามารถแสดงความคิดเห็นต่อหัวหน้างานได้	7.568
5	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในตัวหัวหน้างาน	2.971
6	ข้าพเจ้าไม่ชอบรับประทานอาหารพร้อมหัวหน้างาน	4.507
7	ข้าพเจ้าไม่ชอบทำงานขณะที่หัวหน้างานอยู่ด้วย	6.819
	การปฏิบัติตนของหัวหน้างานต่อกลุ่มหญิงรักหญิง	
8	หัวหน้างานให้ความเอาใจใส่ต่อการทำงานของข้าพเจ้า	5.617
9	หัวหน้างานไม่เคยรับรู้หรือเข้าใจปัญหาในการปฏิบัติงานของข้าพเจ้า	5.588
10	หัวหน้างานทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นใจ ขณะปฏิบัติงานร่วมกัน	2.872
11	หัวหน้างานซักถามปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานจากข้าพเจ้า	2.460
12	หัวหน้างานไม่ส่งเสริมผลงานของข้าพเจ้า	6.236
13	หัวหน้างานให้ความยุติธรรมในการประเมินผลงานของข้าพเจ้า	4.049
14	หัวหน้างานเปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.930

ค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.880

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มหญิงรักหญิงกับเพื่อนร่วมงาน

ลำดับ	ข้อความ	t
	การปฏิบัติตนของกลุ่มหญิงรักหญิงต่อเพื่อนร่วมงาน	
1	ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน	3.323
2	ข้าพเจ้าไม่สบายใจเมื่อทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน	7.335
3	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี	4.901
4	ข้าพเจ้ามีเรื่องขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน	5.102
5	ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นและปฏิบัติตามสบายเมื่อทำงานกับเพื่อนร่วมงาน	5.018
6	ข้าพเจ้าไม่มีเวลาให้เพื่อนร่วมงานทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องงาน	5.256
7	เมื่อข้าพเจ้าติดธุระเพื่อนปฏิเสธการปฏิบัติงานแทนข้าพเจ้า	4.991
8	ข้าพเจ้าทำงานกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างมีความสุข	6.151
9	เมื่อเกิดปัญหาในที่ทำงานทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา	6.098
	การปฏิบัติตนของเพื่อนร่วมงานต่อกลุ่มหญิงรักหญิง	
10	เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัว	5.453
11	เพื่อนร่วมงานมักตำหนิข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้าทำงานบกพร่อง	4.148
12	เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้ามีการแบ่งกลุ่มเป็นหลายกลุ่ม	4.614
13	เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้าคอยช่วยเหลือข้าพเจ้าเมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด	4.834
14	เพื่อนร่วมงานจับผิดข้าพเจ้าในขณะที่ข้าพเจ้าปฏิบัติงาน	6.716
15	เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	7.463
16	เพื่อนร่วมงานของข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับข้าพเจ้าเสมอ	5.280

ค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.907

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง

ลำดับ	ข้อความ	t
	<u>การยอมรับตนเอง</u>	
1	ข้าพเจ้าไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ เองได้	4.308
2	ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งใหม่ได้อย่างรวดเร็ว	3.965
3	ข้าพเจ้าภูมิใจในความสามารถของตนเอง	4.335
4	ข้าพเจ้าไม่เคยย่อท้อต่ออุปสรรค	4.565
5	ข้าพเจ้าสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี	3.300
6	ข้าพเจ้ายินดีทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ	3.139
7	ข้าพเจ้าพอใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง	2.693
8	ข้าพเจ้าพอใจในความสามารถของตนเอง	3.524
9	ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในการกระทำของตนเอง	3.229
10	ข้าพเจ้าสามารถพึ่งพาตนเองได้	5.977
	<u>การได้รับการยอมรับจากครอบครัว</u>	
11	ผู้ปกครองรู้ว่าข้าพเจ้าเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง	3.843
12	ผู้ปกครองมองว่าข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในชีวิต	3.918
13	ผู้ปกครองมักคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนวิตกกังวล	3.600
14	ผู้ปกครองให้ความเป็นอิสระในการตัดสินใจแก่ข้าพเจ้า	2.520
15	ผู้ปกครองรักและเป็นห่วงข้าพเจ้า	3.554
16	ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจเมื่อข้าพเจ้ามีปัญหา	3.333
17	ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจซักถามเกี่ยวกับการทำงานของข้าพเจ้า	4.842
	<u>การได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน</u>	
18	เพื่อนร่วมงานไม่สนใจข้าพเจ้า	5.070
19	เพื่อนร่วมงานไม่มีใครชอบข้าพเจ้า	6.065
20	เพื่อนร่วมงานคิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนขี้ระแวง	6.690
21	เพื่อนร่วมงานยอมรับว่าข้าพเจ้าเป็นผู้มีความสามารถในการทำงาน	2.902
22	เพื่อนร่วมงานสามารถพึ่งพาอาศัยข้าพเจ้าได้เสมอ	2.930
23	เพื่อนร่วมงานมองว่าข้าพเจ้าเป็นคนไม่มีน้ำใจ	5.378

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	t
	การได้รับการยอมรับจากหัวหน้างาน	
24	หัวหน้างานไม่เคยชื่นชมผลการทำงานของข้าพเจ้า	5.042
25	หัวหน้างานมั่นใจว่าข้าพเจ้าจะทำงานได้สำเร็จ	3.010
26	หัวหน้างานยอมรับว่าข้าพเจ้าเป็นคนกล้าแสดงออก	2.434
27	หัวหน้างานมองว่าข้าพเจ้ามีความใฝ่รู้ในวิชาการ	3.634
28	หัวหน้างานรู้ว่าข้าพเจ้าสามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆได้อย่างไม่ย่อท้อ	2.636
29	หัวหน้างานมีความไว้วางใจในการทำงานของข้าพเจ้า	4.788

ค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.898

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ สกุล	นางสาววรรณิ์ เขียวเขาโพธิ์
วันเดือนปีเกิด	7 เมษายน 2524
สถานที่เกิด	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	อเนกนพาร์ทเมนท์ 524/1-2 ซอยนาทอง 7 ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง 10400
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2537	ประถมศึกษา จากโรงเรียนบ้านบางหิน จังหวัดระนอง
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จากโรงเรียนสระบุรีวิทยาคม (วิทย์-คณิต)
พ.ศ. 2547	ปริญญาตรี สาขานันทนาการ คณะพลศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)
พ.ศ. 2552	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)